

BERXWEDAN

HER TIŞT JI BO ENIYA RIZGARIYA NETEWA KURDISTAN

Sayı 72 / 15 Şubat 1989 / 2.50 DM

GERİLLA ŞIRNAK'TA YİNE VURDU!

Karakola roketatarlı saldırı / Cudi'de pusu

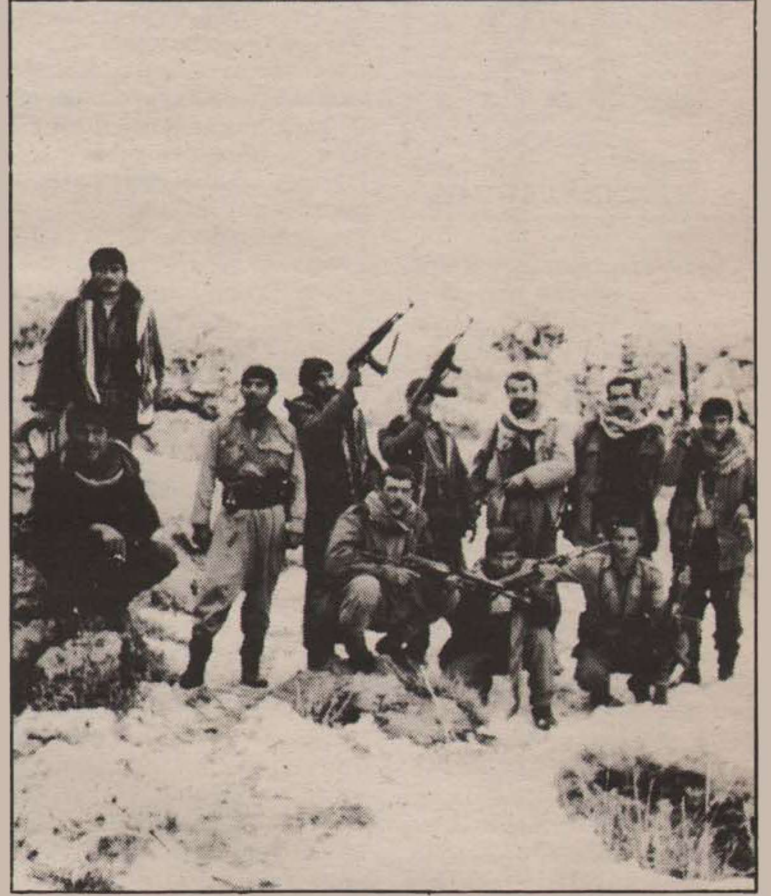
Son dönemlerde ARGK gerillalarının yoğun ataklarla sömürgeci işgal güçlerine ağır darbeler indirdikleri Şırnak'ta 6 Şubat akşamı peşpeşe gerçekleştirdikleri eylemlerle düşmana bir kez daha büyük mal ve can kaybı verdirildi.

6 Şubat akşamı ARGK gerillaları Şırnak'ın Toptepe köyünde, eskiden okul ve sağlık ocağı olarak kullanılan, ancak daha sonra sömürgeci kolluk kuvvetlerince karakola dönüştürülerek konumlanılan binaya yönelik bir baskın eylemi gerçekleştirdiler. Baskında roketatarlarla tahrip edilen karakol binası daha sonra otomatik silahlarla kurşun yağmuruna tutuldu. Bir anda neye uğradıklarını şaşıran sömürgeci ordu askerleri can havli ile silahlarına davrandılarsa da eylem üstünlüğünü elde bulunduran ARGK gerillaları hiç kayıp vermeksizin geri çekilmeyi başardılar. Düşmanın karakolda bulunan gücünden ise çok sayıda ölü ve yaralı bulunmaktadır.

Karakolun yerle bir edilmesi, düşmana çok sayıda maddi ve manevi kaybın verdirilmesi ardından, ARGK gerillaları bu kez de eylem sonrası operasyona çıkan düşman güçlerini pusuya düşürerek ağır darbe vurdular. Eylem sonrası ARGK gerillalarını yakalamak iddiasıyla operasyona çıkan düşman güçleri Cudi Dağı'nda konumlanan ARGK gerillalarının pususuna düştü. Düşman gücüne roketatarlar ve otomatik silahlarla saldıran ARGK gerillaları birçok askeri aracı tahrip ettiler. Bu arada devrilen ve tamamen imha olan bir askeri araçta bulunan askerlerden sayısı belirlenemeyen çok sayıda asker ölürken, kalanlar da yaralandılar.

Kayıp vermeden peşpeşe gerçekleştirdikleri eylemlerle ARGK gerillaları Kürdistan'ın her bir köşesini düşman için yaşanmaz kılarken halkın ayağa kalkış ruhunu ise her geçen gün daha da bilemektedirler. Mücadelemizin en çok gelişme kaydettiği alanlardan biri olan Şırnak alanı son dönemlerde peşpeşe geliştirilen eylemlerle PKK'nin vuruş tarzının en iyi temsil edildiği alanlardan biri olma konumunu sürdürüyor.

1989 kış aylarını PKK'yi bitirme ayları olarak önüne koyan ve bu amaçla dört bir yanda katliam hazırlıkları ve operasyonlarını sürdüren sömürgeciler dört bir yandan gelen vuruşlarla adeta serseme dönüyor; kendi sonlarının adım adım getirilişini yaşıyorlar. Bir yandan bahar taarruzu için güçlü hazırlıklarını sürdüren ARGK gerillaları ise, diğer yandan hem kitleler içinde örgütlenme faaliyetlerini güçlendiriyor ve hem de her adım başında sömürgecilere ölüm tuzakları kurarak, Kürdistan'ı sömürgeciler için yaşanmaz hale getiriyorlar.

Sömürgeci Türk devletinin yeni bir vahşeti

- Siirt ve çevresinde gözaltına alınıp da işkencede katledilenlerle çatışmalarda katledilen savaşçıların cesetleri, Kasaplar Deresi olarak da bilinen Siirt Belediye Çöplüğüne atılıyor.
- Sömürgeci Türk devletinin bu insanlık dışı vahşeti geniş bir tepki gördü. Dünya kamuoyu bu vahşet karşısında tepkilerini gösterdi.

3. SAYFADA

Eskişehir Cezaevinde Açlık Grevi

Kısa bir süre önce uzun süren bir açlık grevi eyleminden çıkan Eskişehir cezaevindeki savaş esirleri, daha kendilerini toparlama fırsatı bulamadan sömürgecilerin yeni saldırılarına maruz kalarak yeni bir açlık grevi eylemi başlattılar.

9 Şubat günü, cezaevinde bulunan 119 savaş esiri, 1 Ağustos Genelgesi'ni, tek tip elbise uygulamasını ve direnişlerle kazandıkları haklarının yeniden gaspedilmesini protesto etmek ve kazanımlarını korumak için açlık grevine başladı.

Dünya kamuoyu nezdinde demokrasi havariliğine soyunan sömürgeciler Kürdistan halkına yönelik gündeme getirdikleri saldırılarının yönünü şimdi bir kez daha cezaevlerindeki savaş esirleri üzerine yöneltmiş bulunuyorlar. Amaç, kan ve direnişle kazanılan meşru hakları tekrar tekrar gaspederek savaş esirlerini sürekli uğraştırmak, yıpratmak ve boyun eğdirerek bu direniş kalelerini zaptetmek.

Kamuoyunu zindan direnişçilerinin onurlu davalarına omuz vermeye, seslerini duyurmaya çağırıyoruz.

Batı Almanya'daki tutuklu Kürt politikacılarla dayanışma kampanyası

Ausburg'ta işgal eylemi...

Batı Almanya'da tutuklu bulunan Kürdistanlı devrimci politikacılarla dayanışma eylemleri devam etmektedir. Devrimci Kürt politikacıların, bir önceki sayımızda duyurduğumuz gibi başlattıkları açlık grevi, istemlerin kabul edilmesiyle birlikte sonuçlandırılmıştı. Ancak bu, Batı Alman emperyalizminin anti-demokratik uygulamalarının tümden kaldırıldığı anlamına gelmemektedir.

İşte bu anti-demokratik uygulamalara karşı Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde başlatılmış olan **"B. Almanya'daki tutuklu Kürt politikacılarla dayanışma kampanyası"** henüz sonuçlanmayıp devam etmektedir. Kampanyanın temel amaçlarından biri de Batı Alman devletinin Kürt politikacılara karşı devam etmekte olan anti-demokratik uygulamalardan vazgeçmesi ve hukuksal çerçevede hareket etmesidir.

Devamı 5. sayfada

FAŞİST TC'NİN KÜRDİSTAN'DAKİ TERÖRÜ KINANIYOR

- **Yeşilyurt'ta "insan pisliği" yedirme olayı, çeşitli çevreler tarafından insanlık dışı olarak değerlendirildi.**
- Olaya ilişkin ERNK-Avrupa Temsilciliği ve Kürdistan Komitesi birer bildiriyle kamuoyuna açıklama yaptılar.
- **Avrupa'nın çeşitli alanlarında Kürdistanlı yurtseverler, işgal, gösteri, boykot vb. protesto eylemleriyle olayı kınadılar.**

Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinde 1988 yılı zaferle kapatılarak, PKK'nin 10. kuruluş yıldönümü ve 11. yıla girişi yaygın eylemlilikle kutlanıyordu. Bu eylemliliğin zirvesine oturan Cudi zafer eylemi ise sömürgeci Türk devletini büyük bir paniğe ve dolayısıyla çaresizliğin verdiği çılgınlığa itecekti. Çünkü, Kürdistan dışında Türkiye'nin büyük metropollerinde de Kürdistan kurtuluş savaşçıları saldırı eylemlerine girişiyorlardı.

Sömürgeci-faşist düşmanın aklısıra, kış mevsimiyle birlikte sert hava koşullarında PKK militanları barınma olanaklarını bulamayacak; böylelikle bir yandan yapılacak operasyonlardan sonuç alınabilecek, diğer yandan ise "pişmanlık yasası" ile militanlar gelip teslim olacaklardı. Bu nedenle sömürgeciler, 28 Aralık '88 tarihinden itibaren "Birlik operasyonu" adı altında geniş çaplı harekatlara girişiyorlardı. Hazırlanan planın bir parçası böyle devam ederken; devamında ise insanlığını satacak kadar alçaklaşan itirafçılar konuşturuluyordu. Tam bir psikolojik savaş ve yenilgiyi örtbas çabasının yoğun uğraşısı içerisine giriliyordu. Ancak tüm bunlara rağmen düşman hedefine ulaşamayacak ve Cizre'de de 2 polisinin hakkettiği ölümle cezalandırılmasıyla birlikte çılgınlığını resmen açığa vuracaktı.

Frankfurt'ta açlık grevi...

Evet, yıllardan beri, **"Bizim toprağımızda ve yurdumuzdayız... Bizi hiçbir yere süremezsiniz"** diyen Yeşilyurt köylülerini göç ettiremeyen düşman, bu kez 15 Ocak'ı 16 Ocak'a bağlayan gece yarısından sonra yediden yetmişe kadar; çocuk-kadın-yaşlı demeden tüm insanları toplayarak Yeşilyurt'ta insanlığın kabul edemeyeceği terörünü sahneliyordu. Sömürgeci Türk ordusunun binbaşısı Cafer Çağlayan'ın Yeşilyurt köylülerine

Devamı 4. sayfada

DİRENİŞ KAHRAMANLARIMIZ

Eşsiz bir devrim emekçisi: ETHEM AKCAN

Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi sayısız devrim emekçisinin alınteri ve kahramanlığı üzerinde yükselen bir mücadeledir. Tarihteki devrim mücadelelerinden ayrı olarak, daha da karmaşık bir karaktere sahip olması, binyılların üstüste binip kördüğüme dönüşmüş sorunlarını çözmek görevleriyle karşı karşıya bulunması, Kürdistan halkı ve ülkesinin içinde bulunduğu çağdışı durum ve dünya politikasında ona atfedilen rol ve konum, bu mücadele uğruna sarfedilen çabaların daha da yoğun, emeklerin daha da büyük olmasını gerektirmiştir. Ve bu mücadele nice adsız neferin eşsiz emek ve çabaları üzerinde yükselerek günümüzdeki boyutlarına ulaşabilmiştir.

Bu devrim neferleri arasında Ethem AKCAN yoldaşın ayırdedici bir yeri ve rolü vardır. Kendisine Mehmet Sait ismi ile hitap ederdik, Parti içindeki kod ismiydi bu.

Mehmet Sait yoldaşı, yurt dışına çıktıktan sonra tanıdım. Bir grup yoldaşla birlikte sınırı geçtikten sonra ulaştığımız Ortadoğulu dost bir örgütün bürosunda bizi Patiye ulaştıracak yoldaşı bekliyorduk. Gelen Mehmet Sait yoldaştı. Sımsıcak bir gülümsemeyle hepimizle selamlaştı. Yüzünden sevinç okunuyordu. Şüphesiz ki bu, geleceğin zorlu savaşına hazırlanan devrim neferlerine yeni bir grubun katılmasının sevinciydi. Bizler o dönemde bu çıkışın taşıdığı tarihsel anlamı kavrayacak bilinçten henüz yoksunduk; Parti saflarında uzun denilebilecek bir geçmişimiz yoktu. Bu çıkış, özellikle kendim için, Parti ile ilk kez direkt ilişkiye geçme anlamını taşıyordu. Bu nedenle de bende egemen olan duygu, Partiye ulaşmış olma sevinci ve "Filistin'de eğitim görme" yolunun açılmasından duyulan coşkuydu. Partinin içinden geçtiği canalıcı dönemin sorunlarını henüz yeterince kavramaktan uzaktım. Ancak, Mehmet Sait yoldaş, dönemin canalıcı sorunlarının ve görevlerinin bilincindeydi. Çünkü, dönemin yükünün en ağır bir kısmını omuzlayan bir devrim neferiydi. Yurt dışına çıkış hareketinin emektarlarından biriydi.

Parti önderliğinin yurt dışına çıkarılması gibi son derece önemli ve riskli bir görevi omuzlamış ve başarmıştı. Herkesin kolay kolay kaldıramayacağı böylesi ağır bir sorumluluğu O hiç teredütsüz üstlenmişti. Görevi yerine getirirkenki duygularını bir raporunda şöyle dile getiriyordu: *"O büyük heyecan ve korku karışımı görevin ağırlığı ve sevinci gerçekten dilimi tutmuştu."*

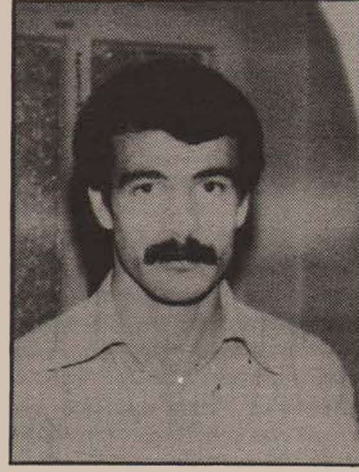
Mehmet Sait yoldaş, ulusal kurtuluşçu fikirlerle 1977'lerde tanışmış ve o tarihten itibaren memleketi olan Suruç'ta propagandadan askeri eylemlere kadar birçok faaliyette yer almıştı. Devrim kaçkınlarının bolca çıktığı dönemlerde dahi O, proleter kararlılığı ve davaya bağlılığı ile görevlere sahip çıkmayı biliyordu. Görevlere sahip çıkıştaki bu tutarlılığı ile yoldaşlarının güvenini sağlamıştı. Bu güven temelinde 12 Eylül faşist cuntasının gelişi öncesinde, belirli ön ilişkiler kurma göreviyle Ortadoğu alanına gönderildi. Güney Kürdistan'a yerleşmiş bulunan akraba çevrelerinden başlayarak bu alanda belli çevreler oluşturdu ve daha sonraki yurt dışına çıkış hareketinde önemli yararlar sağlayacak bir zemin yarattı.

Yurt dışında yarattığı bu olanaklardan sonra Partinin emriyle yeniden Kuzey-Batı Kürdistan'a dönen Mehmet Sait yoldaş, burada hayatının en önemli görevlerinden biri olan, Parti Önderliğini yurt dışına çıkarma eylemini gerçekleştirdi. Bundan sonraki yaşamı, kendi deyimiyle en coşkulu ve herkese nasip olmayacak bir ortamda sürdürdüğü faaliyetler içinde geçti. Parti Önderliği ile doğrudan ilişki içinde, Ortadoğu alanında yeni ilişkilerin kurulması, Parti yapısının yurt dışına taşırılması, konumlanması ve mücadelenin çeşitli ihtiyaçlarının karşılanması faaliyeti ile uğraştı. 50-60 dolayında yoldaşın yurt dışına çıkarılıp konumlandırılması, sınırı geçen yoldaşların Partiye ulaştırılması, yurt içindeki mücadele için silah ve mermi temin edilip aktarılması, yurt dışındaki çeşitli dost örgütlerle ilişkilerin kurulup geliştirilmesi başlıca görevlerindendi. Ancak O'nun faaliyetleri salt bununla da kalmıyor; arkadaşların günlük yaşam için gerekli ihtiyaçlarından sağlık vb. sorunların çözümlenmesine kadar her türlü işe koşuyor; gecegündüz çalışıyordu. Karşı karşıya bulunulan dil sorunu kadar, O'nun girişkenliği, fedakarlığı ve çalışkanlığı da her türlü işde akla gelen ilk isim olmasına yol açıyordu. Ve O, yıllarca bütün bu görevleri en küçük bir yakınmaya, yılgınlığa ya da kendine sevdalanmışlığa yer vermeksizin yürüttü.

En belirgin özelliklerinden biri coşkulu oluşuydu. Öyleki, her zaman hayat dolu ve canlıydı. Yoldaşlarıyla ilişkilerinde onlara coşku aşılar, kaynaşır, sağlam bir dostluk ve yoldaşlık ortamı yaratırdı. Bunun için de çok sevilirdi. Partiye, Parti ilkelerine bağlılığı herkesin en erkenden farkettiği bir özelliğiydi. Kurallara uyumunda içtendi. Bu onun proleter özelliğinden kaynaklan bir yönüydü.

O bir Parti emekçisi olarak üç yılı aşkın bir süre pratik faaliyetler peşinden koştu durdu. Gecesi-gündüzü bu faaliyetlerle doluydu. Onlarca yoldaşı eğitim kamplarına bizzat ulaştırıyor; onların gelişmelerine tanık oluyor, ancak kendisi çok özlemini duyduğu bu ortama bir türlü giremiyordu. Yıllarca süren pratik faaliyetlilik onda kendini geliştirip yetkinleştirmek için eğitimden yararlanma arzusunu derinden yaratıyordu. Ancak pratik görevler, bu görevlerin yakıcılığı kendi eğitiminden fedakarlık yapmasını zorunlu kılıyordu. O da bunun bilincindeydi ama giderek eğitime duyduğu ihtiyaç da artıyordu. Nihayet, 1983 yılı başlarında çok arzuladığı eğitim olanağına kavuştu. Yıllarca sayısı yüzleri bulan kadro ve kadro adayını ulaştırdığı eğitim kamplarına bu kez bir öğrenci olarak kendisi gitti. Diğer yoldaşlarıyla birlikte askeri ve siyasi eğitimden geçti; kişiliğini dönüşüme uğratıp daha da yetkinleşmenin yoğun çabasına girdi. Artık bir tek amacı vardı: Bir an önce eğitimini tamamlayıp ülkeye dönmek ve silahlı kurtuluş mücadelesinin içinde yer almak.

Bu amacına ulaşmak için eğitime dört elle sarıldı; askeri ve siyasi yönden güçlenmek için tüm çabasını ortaya koydu. Yıllar süren pratik içinde, bizzat Parti Önderliğinin denetiminde ve O'nunla ilişki içinde yürüttüğü faaliyet sürecinde kazandığı deneyim ve özellikler, kampta aldığı eğitimin daha da verimli olmasını sağlıyor; onu yetkinleştiriyordu. Birkaç ay süren eğitim sonunda artık ülke mücadelesine yönelmek için gerekli siyasi, askeri ve kişilik formasyonuna ulaşmış bulunuyordu.

Ethem AKCAN

1983 yılı ortalarında Ortadoğu'nun bir kentinde Mehmet Sait yoldaşla tekrar karşılaştık. Eğitimden yeni dönmüştü. Konuşmalarında, ilişkilerinde ve kişiliğinde engin bir deneyimle beslenmiş güçlü bir eğitimin sağladığı olgunluk vardı. Parti içinde Semir-Seher provokatörlerinin geliştirdikleri provokasyona karşı güçlü bir devrimci kin besliyor; Partiye bağlılığını bir kez daha ortaya koyuyordu. Yurt dışında önemli görevler ve sorumluluklarla geçirdiği yılların ardından artık ülkeye dönme talebini ortaya koyuyor, bunun coşkulu bekleyişi içinde bulunuyordu.

Yurt dışındaki faaliyetleri sürecinde Ortadoğu'daki çeşitli dost örgütlerle ilişkilerin geliştirilmesinde de görev almış; Parti çizgisi temelinde yaratılan bu ilişkilerde kişiliği ile de birçok olumlu etki bırakmıştı. Öyle ki, Parti ile ilgili ilişki ve işlerde birçok dost çevrenin başvurduğu bir odak durumuna gelmişti. Yurt dışında yürüttüğü görevler ve kendisinde somutlaşan ilişkilerle adeta "Kürdistan Bağımsız, Birleşik ve Demokratik Cumhuriyeti"nin bir elçisi rolünü oynuyordu. Bu konumundan dolayı, biz yoldaşları kendisine zaman zaman takılır; "Kürdistan'ın bağımsızlığına kavuşmasından sonra bu alanın büyükelçilik görevini sen yürüteceksin" derdik. Bu esprilere güler geçerdi. O'nun tek istediği, ülke topraklarına bir an önce kavuşmak; kavgasını sıcak savaş alanlarında sürdürmekti.

Nihayet 1983 yaz aylarında bu isteği gerçekleşti. Parti, yoğun taleplerini dikkate almış, ülke mücadelesine yönelmesi için karar çıkmıştı. 1983 yazında büyük emeklerle dolu uzun yıllarını verdiği Ortadoğu alanından ayrıldı: Doğu Kürdistan'a gitmek üzere yola çıktı. Giderken büyük bir coşku içindeydi. Adeta yeniden doğmuştu. Kendisini yolcu eden biz yoldaşlarının ülkeye duyduğu özlemi biliyor, "Sıra sizlere de gelecek" diyordu. Aynı özlemleri paylaşıyorduk, ama biliyorduk ki, O hepimizden daha çok bu gidişi hakketmiş; sırasının hakkını vermişti. Onun için de hepimiz O'nun adına büyük sevinç duyuyor; gelecekte de Parti mücadelesine sonuna kadar kendini katacağı güveniyle yolcu ediyorduk.

Doğu Kürdistan kamplarına ulaştığında o alandaki çalışmalar içinde yer almaya başladı. Ülke mücadelesine hazırlanan birlikler içinde yer alıyor, savaş sanatında yetkinleşmek için eğitimini sürdürüyordu. Diğer taraftan da tüm yoldaşları gibi O da çetin doğa şartları ve imkansızlıklarla dolu zor yaşam koşullarına karşı dişediş bir mücadele veriyordu. Devrimin zorluklarına yabancı değildi; bu nedenle de her zorluğa aynı proleter sabır ve dirençle göğüs geriyordu. Ancak mide hastalığı derinden derine bünyesini kemiriyor, sinsi bir düşman gibi pusuda bekliyordu. Ve bir gün gelen ani bir mide kanaması bu değerli yoldaşı; yıllarca her türlü zorluğu ve tehlikeyi altetmiş bu büyük devrim emekçisini hayattan koparıyordu. Yalçın Kürdistan dağlarında yoldaşları O'nu yeniden hayata döndürecek herhangi bir şey yapamamanın dayanılmaz acısını iliklerinde duyarken O, Kürdistan topraklarında, düşmana karşı yılların içinde biriktirdiği kini namlusunun diliyle dökemeden gitmenin burukluğu içinde isyan ediyordu. En verimli çağında, daha söylenecek çok güzel şeyleri varken sözlerinin yarım kalmasının doğurduğu bir isyandı bu; sömürgeciliğe, her türlü çağdaş gelişmenin ortasında çağdışılığı yaşamak zorunda bırakılmışlığa, coşkulu bir yaşam türküsünün yarıda kalmasına duyulan isyandı. Ve bu nedenle de gözleri açık kaldı Mehmet Sait yoldaşın; bitmemiş türküsünün yarım kalmış direniş dizeleri dilinde olarak, karıştı şehitler ordusuna. Ve ardından böylesine kalleş ölümlere isyan eden yoldaşlarını bıraktı. Birçoğunu kendi elleriyle kamplara ulaştırdığı, birçoğunu sınır ötelerine taşırarak Partiye kavuşturduğu, her birinin yüreğinde derin minnet, saygı ve güven yarattığı yoldaşlarını...

Ve, bizler, Mehmet Sait yoldaşın emeği geçen yoldaşları başta olmak üzere, tüm devrim neferleri Mehmet Sait yoldaşın anısı önünde bir kez daha saygıyla eğilirken and içiyor ve diyoruz ki;

Yoldaş!

Senin yaşamın boyunca onurlu, engin bir fedakarlık ve bağlılıkla taşıdığın kutsal bağımsızlık ve özgürlük bayrağımız ellerimizden düşmeyecektir!

Senin bizlere devrettiğin silahın, düşmanın en son neferini Kürdistan topraklarından koparıp atıncaya dek susmayacak; namlusunda senin de türkünü söyleyecektir!

Kürdistan devrimi senin ve senin gibi değerli devrim neferlerinin adı ile anılacaktır.

Rêheval

Hüseyin SARIÇİÇEK - Ethem AKCAN

Sabrın bendini yıktığı yerde
Tahammül en müthiş hünerin oldu senin.
Bekle! Yüzyılların hasretiyle tetikte dursun gözlerin
Parlak sarı sabahlara sevdalı
Bir günebakan çiçeği gibi
Mağrur yüceltilere çevir yüzünü
Barut kokulu şafakların ardından
Sana koşan güneşi bekle.

Sömürgeci Türk devletinin yeni bir vahşeti

Sömürgecilerce öldürülen devrimci ve yurtseverlerin Siirt'te Kasaplar Deresi olarak bilinen yere atıldığına ilişkin haber 2000'e Doğru dergisince geniş bir şekilde duyuruldu. Derginin muhabirinin yörede yaptığı araştırma ve görüşmelerin sonuçları da aktarılıyor. Muhabir, Kasaplar Deresi çevresinde oturanlarla yaptığı görüşmede derenin cesetlerle dolu olduğunu söylediklerini de yazıyor.

Kasaplar Deresi'nde cesetlerin bulunması, bir köpeğin insan ayağı bulması ile açığa çıkıyor. Halk yaptığı araştırmada bir cesetle karşılaşıyor. Olaydan haberdar olan polisler, alelacele olay yerine gelip, cesedi başka bir yere götürüyorlar. Bu acelecilikle suçlarını gizlemeye çalışıyorlar. Olayın duyulmasını engellemek istiyorlar.

Batman, Siirt ve çevresinde 1000'i aşkın yurtseverin gözaltına alınıp işkencelerden geçirildiği dönemde, bu olay bir kez daha gündeme geliyor. 2000'e Doğru dergisinin muhabiri yaptığı araştırmalarda daha korkunç gerçeklerle karşılaşıyor. Konuştuğu kişiler çöplüğün cesetle dolduğunu söylüyorlar.

Dergiden bu bölümü olduğu gibi aktarıyoruz: *"Siirt SHP eski İl Başkanı Avukat Zübeyir Aydar, Siirtli Yasin Akdağ, Mehmet Birlik, Mehmet Ozan ısrarla belirtiyor, 'Siirt çöplüğü ceset dolu.' Siirt'te kime sorsanız, "Şehrin çöplerinin atıldığı Kasaplar Deresi gözaltında kaybolan ve çatışmada ölenlerin cesetleriyle dolu' diyor. Zübeyir Aydar şöyle dedi: 'Çöplük mezarlık oldu. Siirt'te bunu bilmeyen yok. Yetkililer ise duymadık, görmedik, bilmiyoruz diyorlar. TV'de, basında şu kadar terörist ölü olarak ele geçirildi deniyor. Basına yansımayanlar da cabası. Soruyorum bu kadar ölüyü ne yapıyorlar."*

"16 Mayıs 1986. Yer: Kızıltepe'nin Dikke köyü. İsmail Ağa ve oğlu Mehmet Ağa, 'Bölücü faaliyetlere destek' gerekçesiyle gözaltına alınırlar. Bir daha da kendilerinden haber alınmaz. Yusuf Ağa, amcası ve amcasının oğlu için, öldürülüp Kasaplar Deresi'ne atıldığından emin olduğunu söylüyor. Nasıl bu kadar emin olduğunu sorduğumuzda ise, 'Burada işkence sonucu öldürülen her insanın son durağı Kasaplar Deresi oluyor" diye yanıt veriyor.

Hasan Akar, 10 Nisan 1985 günü İdil'in Sulak köyünden gözaltına alınır. Önce Cizre, sonra Şırnak'a götürülen Akar, işkence sonucu ölür. Annesi Bedria Akar anlatıyor: "Oğlumu götürdüklerinin ikinci günü geldiler. Başlarında aynı yüzbaşı vardı. Oğlun arabadan atlayarak kaçmaya çalışırken kafasını tampona çarptı, öldü dediler. Oğlumun öldüğüne ilişkin bir de kağıt imzalattılar. Çırpınıp durdum ama cesedini vermediler. Gözaltından çıkan Midyatlı birinin evimize gelip anlattığına göre, oğlumu Kasaplar Deresi'ne atmışlar."

Bunlar anlatılan örneklerden bazıları. Bunlar gibi daha birçok devrimci ve yurtseverin cesedi Kasaplar Deresi'ne atılmıştır. 2000'e Doğru muhabirinin Bölge Valisi Hayri Kozakçıoğlu ile yaptığı röportajda, özel savaş uygulamalarının başı bu faşist cani de 3 cesedin Kasaplar Deresi'nde olduğunu söylüyor. Bir soru üzerine özel savaşın başı, bu faşist celladın açıklamaları şöyle: *"Şimdi bakın ben olayı ilk kez sizden duydum. Şu ana kadar bildiğim telefonda söylediklerimin aynısı. 3 kişinin oraya gömüldüğünü biliyorum. Biri Suriyeli, biri Bingöllü, öbürünün ise kim olduğunu şu an hatırlamıyorum. İsterseniz öğreniriz. Şunu söylemek istiyorum, ben ölü ele geçen teröristin akibetiyle ilgilenmem. Daha büyük organizasyonlarla meşgul oluyorum. Ölü ele geçen, belli bir süre bekletilir, sahibi aranır bulunmayınca da belediyeye teslim edilir. Gerisi onların bileceği."* (Aynı tarihli 2000'e Doğru dergisi)

2000'e Doğru dergisinin muhabiri aynı günlerde Siirt Valisi Atilla Koç ile Siirt Belediye Başkanı Mahmut Çalapkulu ile de görüşüyor. Bölge Valisi; "Ceset gömme işi Belediyenin" derken, Belediye Başkanı Çalapkulu ise, bir şeyden haberi olmadığını söylüyor. Aynı şekilde Siirt Valisi de kendisinin hiçbir şeyden haberi olmadığını açıklıyor.

Haberin 2000'e Doğru dergisinde yayınlanması ardından, olay dış kamuoyunda da geniş bir yankı uyandırdı. BBC radyosu ve diğer bazı radyolar olayı duyururken, İngiltere'nin Independent ve The Guardian gazeteleri Kasaplar Deresi ile ilgili haberi 1. sayfalarından verdiler. Ayrıca, uluslararası kuruluşlardan da çeşitli tepkiler geldi.

Bunların yanısıra, Türkiye içerisinden de tepkiler geldi. Parti ve kuruluş temsilcileri yaptıkları çeşitli açıklamalarda olayı kınadıklarını bildirdiler. Siirt DYP milletvekili M. Abdürrezak Ceylan 2000'e Doğru dergisine yaptığı açıklamada, *"Son yıllarda olaylarda ölenlerden yakınları olmayanlar veya kimliği belirsizler rastgele gömüldü... Örneğin benim bildiğim, Şırnak'ta birkaç kişi böyle gömüldü. Şimdi Kasaplar Deresi'nde kaç ceset var bilemem..."*

Açıklamalarda bulunan her parti ve kuruluş temsilcisi, iddiaların ciddi olduğunu söylüyor ve Kasaplar Deresi'nin gecikilmeden açılmasını istiyorlar.

Ancak bu konuda herhangi bir girişimde bulunan çıkmadı. Olayın ulusal ve uluslararası alanda yarattığı geniş tepkiden dolayı, parti temsilcileri de olayı kınadılar. Bugün Kürdistan'daki uygulamaların bizzat fiili olarak yürütücülüğünü yapan ANAP içerisinden de tepkiler geldi. Cesetlerin belediye çöplüğüne atılmasını kınadılar. Ne gariptir ki, aynı ağızlar çöplüğün açılmasında hiçbir yetkilerinin olmadığını söylediler. Aynı iddiaları, Bölge Valisi, Siirt Valisi ve diğer emniyet yetkilileri de söylediler. Öyle bir görünüm ortaya çıkıyor ki, ortada hiçbir yetkili yok. Açık ki, bunlar yetkisizlikten vb. değil, yapmak istemediklerinden, suçlarının açığa çıkmasını önlemek için bir girişimde bulunmuyorlar.

Bölge Valisinin olağanüstü yetkilerle donatılarak, göreve getirildiği bilinmektedir. Bölge Valisinin değil bir çöplük, 10 çöplüğü bile açmaya yetkisi var. Tabii ki, insanların cesetlerini çağdışı bir yöntemle çöplüğe atanlardan, onları çıkarmaları için herhangi bir çaba beklenemez. Yapacakları, suçlarını gizlemek ve kapatmaktır.

Her türlü sahtekarlığa başvurarak, bütün dünyaya ne kadar demokratik olduğunu yutturmaya çalışan faşist Türk devleti, Kürdistan'daki özel savaş uygulamalarına da hız verdi. Her türlü insanlık dışı uygulamaları, özel savaş yöntemlerini çeşitlendirerek, halkımız üzerinde uygulamaya başlayan faşist Türk sömürgecileri, insanlık aleminin tanık olduğu en vahşi yöntemleri de uygulamaktan geri kalmamaktadır.

Yeşilyurt'da köylülere insan dışkısı yedirilmesi, ardından Kasaplar Deresi'ne atılan cesetlerin varlığının ortaya çıkması sömürgecilerin halkımıza karşı uyguladığı vahşetin hangi düzeye vardığını göstermektedir. Bu iki örnek, uygulamaların iki parçası ve hem de iki küçük parçasıdır. Gerçekte bugün Kürdistan'da Türk sömürgecilerinin uyguladığı vahşet, bundan çok daha fazladır.

Faşist Türk devletinin karakterini çok iyi tanıdığımızdan düşmanımızın yaptıkları bize hiç de şaşırtıcı gelmiyor. İnsanlık tarihine at üstünde ve kılıç elde yağma, talan ve katliamlarla birlikte giren Türk egemen sınıflarının karakterine bugün yaptıkları yabancı değildir. Tarihte, bunlar gibi binlerce örneği olan barbarlıklar sergilemiştir. Bu bakımdan bugün yaptıkları da bu barbar tarihine uygundur.

Orta Asya'dan Anadolu'ya göç edişleri döneminde gelip geçtikleri yerleri yakıp-yıkan Türk boyları, Anadolu'ya yerleştikleri dönemde katliamlarını sürdürmüşlerdir. Osmanlı İmparatorluğu döneminde de süren vahşet, Ermeni soykırımı, Kürdistan'daki katliamlar, Balkan halkları, Pontus ve Ege Yunanlıları üzerindeki katliamlarla doruğuna çıkmıştır. 1925 ile 1940 yılları arasında Kürdistan'da süren vahşetse bu sınıfın yüzünü bir kez daha ortaya koyan bir örnektir.

12 Eylül öncesinde süren vahşet, faşist cuntanın işbaşına gelmesi ile birlikte daha da arttı. Cezaevlerinde olsun dışarıda olsun işkence, zulüm akılalmaz boyutlara vardırıldı. İşkencelerde ve operasyonlarda yüzlerce devrimci, yurtsever ve ilerici sorgusuz sualsiz katledildi.

Uygulanan işkence yöntemleri, benzerleri arasında en korkunç olanıydı. Tarih Hitler'in vahşetinden büyük bir lanetle bahseder. Faşist Türk devletinin uygulamaları birçok yönüyle Hitler'in uygulamalarını da geride bırakır düzeydedir. Akıl almayacak, hayvanlara bile uygulanmayan metodlar, tutuklular üzerinde uygulandı.

Cezaevlerinde yapılan işkencenin benzerleri hiç de ondan aşağı kalmayan yöntemlerle, dışarıda uygulandı. Öyle ki, işkence görmeyen tek bir fert bile bırakılmadı.

15 Ağustos 1984'de Kürdistan'da yükselen ulusal kurtuluş savaşı ile birlikte, çöküşünün yaklaştığını gören faşist rejim özel savaş yöntemlerine hız vererek, saldırılarını arttırdı. Yükselen ulusal kurtuluş mücadelemizin gelişmesini engellemek için halk üzerinde vahşice katliamlar gerçekleştirdi, devrimci ve yurtseverleri vahşice katletti.

Bu sürede yapılan uygulamalar, geçmişi hiç de aratmayan örnekler olarak ortaya çıktı. Bir çatışmada katledilen Mehmet OKTAY adlı devrimcinin cesedi traktörün arkasına bağlanarak köy köy dolaştırıldı. Şırnak'ta Yusuf Gün'ün başı kesildi. Şemdinli'de İsmet DOĞRU, Cemil ve Zeki adlı devrimcilerin cesetleri Balkaya dağına helikopterden atıldı. Viranşehir'de gözaltına alınan Derviş Sevgat'ın boyun ve kaburga kemikleri kırılarak katledildi. Şırnak'ta İbrahim Savaş, Bahri Aslan, Ceylanpınar'da Adnan Tüysüz, Derik'te Emin Coşkun, Bingöl'de Sıddık Bilgin ve isimlerini sayamadığımız daha onlarca yurtsever, ilerici ve devrimci alçakça katledildi.

Son olarak Cizre'ye bağlı Yeşilyurt köyünde köylülere insan dışkısının yedirilmesi, sömürgeci Türk devletinin vahşi yüzünü bir kez daha gösterdi. Türk egemenleri katliam ve zulüm dolu tarihlerini hiç de aratmayan uygulamaları halkımız üzerinde uyguluyor. Bugün Kürdistan'da özel savaş uygulamalarını, Vietnam'da, Latin Amerika ülkelerinde ABD emperyalizminin uyguladığı yöntemlerin derslerini de alarak, daha da geliştiren faşist Türk sömürgecileri en çağdışı işkence metodlarını halkımız üzerinde uygulamaktadır. Bu uygulamalar, şu veya bu yöneticinin isteğine göre değil, bizzat özel savaş yönetiminin emir ve talimatlarına göre yürütülmektedir.

PKK önderliğinde gelişen ulusal kurtuluş mücadelemizin 1988 yılını zaferle kapatması, kitle desteğinin daha da artması üzerine, faşist Türk sömürgecileri de yaygın bir karşı saldırı başlattılar. Kitleler üzerinde uygulanan işkence vb. uygulamalarla mücadeleye verdikleri destek kesilmeye, mücadelemizin kitleselleşmesi önlenmeye çalışılıyor. Bunun için de insanlık tarihinin tanık olduğu en vahşi işkence metodları uygulanıyor.

Kasaplar Deresi'ne atılan cesetler, gözaltına alınıp, haklarında hiçbir bilgi alınamayan çok sayıda yurtseverin akibetinin yarattığı belirsizlik, korku ve paniği geliştirmeye yönelik yeni bir girişimdir. Korku ve paniğin geliştirilmesi ile kitlelerin ulusal kurtuluş mücadelemize verdiği destek de kesilmek isteniyor.

Yıllardır, kitleleri mücadelemizden koparmak, mücadelemize katılımı azaltmak için akıl almaz işkence ve zulüm uygulayan Türk sömürgecileri bu amaçlarına ulaşamadı. Mücadelemize katılım ve destek her geçen gün daha da arttı. 1988 yılı ulusal kurtuluş mücadelemiz açısından her bakımdan bir gelişme dönemi oldu.

Gelişen ulusal kurtuluş mücadelemiz, faşist Türk sömürgecilerinden bugün ve geçmişte yaptığı katliamların da hesabını soracaktır. Kasaplar Deresi'ne bugün ve geçmişte atılan cesetlerin hesabı da sorulacaktır. 1925-27 yılları arasında gerçekleşen Sason isyanları döneminde de onbinlerce insanımızın cesedi, vahşice katledilerek Kasaplar Deresi'ne atılmıştı.

Bugün Kasaplar Deresi'nde direnişçi atalarımızla onların genç mirasçılarının kanları ve kemikleri birbirine karıştı. Tarihten günümüze gelen bu birleşme, faşist Türk sömürgecilerinden hesap soracağımız günlerin yakın olduğunu da göstermektedir. Faşist Türk sömürgecilerin geçmişte ve bugün halkımıza karşı işlediği hiçbir suç cezasız kalmayacaktır.

Batman'da gözaltına alınan 1000'i aşkın kişiden 5'i tutuklandı

Faşist ordu birliklerine teslim olup itiraflarda bulunan hain Recep Tiril'in verdiği ifadelere dayanılarak yapılan geniş operasyondan sonra mahkemeye çıkarılan 6 kişiden 5'i tutuklandı.

"PKK'ye darbe operasyonu" adı ile ve Bölge Valiliğinin şaşaalı açıklamaları ile yürütülen operasyonlarda sadece Batman ve çevresinde 1000'i aşkın insan gözaltına alındı. Gözaltına alınan insanlarımız işkenceden geçirilerek, insanlık dışı uygulamalara maruz kaldılar.

Yapılan işkencelere ve yoğun tutuklamalara yükselen tepki karşısında Bölge Valiliği yaptığı açıklamada, "Tutuklananlar PKK'lidir" dedi. "PKK'nin şehir örgütü çökertildi" vb. açıklamalarla operasyonlarını başarılı göstermeye çalışan Türk sömürgecileri, açılan son mahkemeye çıkarılan sayının 6 kişi olması nedeniyle sahtekarlıklarını bir kez daha gizleyemediler.

DGM'de görülmekte olan davaya, Mehmet Özgenç, Ramazan Şad, Ahmet Argın, Şeref Duran, Şakir Ekinci ve İzzet Yalman getirildiler. Mahkeme, İzzet Yalman'ın tahliyesine karar verirken, 5 kişinin ise tutuklanmasına karar verdi.

1000'i aşkın gözaltı ardından, sadece 6 kişinin mahkemeye çıkarılmış olması, operasyonun "PKK'yi çökertti" gibi bir amaca hiç de ulaşmadığını gösteriyor.

Dilekçe davasında 5 yıl ceza

Sömürgeci mahkemeler hukuk adına yapılan gülünçlükleri devam ettiriyor. Bunlardan biri de Malatya DGM'de gündeme geldi.

PKK davasından ömürboyu hapis cezası almış olan 12 savaş esiri hakkında açılan yeni davada 5'er yıl ceza verildi.

Daha önce, üzerlerindeki uygulamaları kınamak ve sorunlarına dikkat çekmek için dilekçe veren, Mehmet Aslankılıç, Ahmet Payam, Hayrullah Küçükatalay, Aziz Öngeyik, Ferid Barut, Fazlı Yılmaz, İrfan Ural, Mustafa Ak, Ertuğrul Özkürkçüler, Semih Dinç, Ferhat Güllü ve Eyüp Akdağ hakkında mahkeme bölücülük yaptıkları gerekçesi ile dava açtı.

Malatya DGM'de 7 Şubat 1989'da görülen davada hakim, savaş esirleri hakkında 5'er yıl ceza verdi.

PKK-Derik Davasına devam edildi

Diyarbakır DGM'de görülmekte olan 9 kişilik PKK-Derik Davasına 7 Şubat 1989 tarihinde devam edildi. Yapılan duruşmada, yargılanan tutukluların ifadeleri alınmaya başlandı.

FAŞİST TC'NİN KÜRDİSTAN'DAKİ TERÖRÜ KINANIYOR

Baştarafı 1. sayfada

yaptığı suçlama, sürekli tekrarlanan ve baskı, terör, işkence için gerekçe gösterileniydi. Ve Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine karşı Türk ordusunun çıkmazını bir kez daha dile getirecekti: *"Siz hainsiniz... Siz PKK'lısınız..."* Bu suçlama ile birlikte, Yeşilyurtlu köylüler gece yarısından sonra uykularından uyandırılacak ve geceyi insanlıkdışı uygulamalar altında geçireceklerdi. Üstüne üstlük her türlü zulmün ve işkencenin yanında, köylülere "insan pisliği" de yedirilecekti.

Sömürgeciler, bununla da kendi teşhirlerinden öte sonuç alamayacaklardı. Yeşilyurt köylüleri, *"Ölümden de ötesi var mı"* deyip, uygulamalara karşı direnerek boyun eğmeyecek ve karar birliğiyle olayın peşini bırakmayacaklardı. Ve "PKK muhtarı" olarak suçlanan köy muhtarı öncülüğünde bir dava dilekçesiyle, gerekli yerlere başvurarak maruz kaldıkları insanlıkdışı uygulamaları duyururlar. Bir anda olay, barbarlık örneği olması ve insanlıkdışı niteliğinden ötürü Türkiye ve Kürdistan sınırlarını aşıyor ve uluslararası gündemde Türk barbarlığının yeni bir eseri olarak yerini alıyordu.

Faşist Türk rejiminin, Yeşilyurt'ta odaklaşan Cizre yöresindeki terörü geniş çevrelerce kınandı; uygulamaları insanlıkdışı olarak değerlendirildi. Çeşitli Türk burjuva çevreleri bile olayı insanlıkdışı olarak yorumladı ve devlet itibarının zedelenmemesi için derhal soruşturmanın açılmasını istediler. TC Başbakanı, Adalet Bakanı ve konuyla ilgili hemen bütün üst düzey yetkililer harekete geçtiler. Olayın güçlü yankısı rejimi derinden sarsarak, onu zor duruma düşürdü. SHP Genel Başkanı E. İnönü, yaptığı basın toplantısında olayı insanlıkdışı olarak değerlendirip, bu uygulamaların sorumlularının bulunmasını istedi. DYP Genel Başkanı S. Demirel de, 'insan pisliğini' yedirme olayını aklahayale sığdıramadığını belirterek, bunun sorumlusunun hükümet olduğunu ve olayı meclise götüreceklerini açıkladı. İnsan Hakları Derneği Başkanı Nevzat Helvacı ise, bir basın toplantısı yaparak olayı kınadı. SHP milletvekillerinden Cüneyt Canver ve Fuat Atalay, olayın sorumlularının doğru olmayan açıklamalarını sorumsuzluk örneği olarak değerlendirip, olayı şiddetle protesto ettiler. Cumhuriyet gazetesi de, olaya sık sık yer verip, onu yorumlamakla birlikte çeşitli devlet yetkililerinin olaya ilişkin görüşlerini yayınladı.

Milliyet gazetesinden M. Ali Birand, 8 Şubat '89 tarihli **"Pislik yedirme olayının dış yankıları büyüyor"** başlıklı yorumunda, olayın insanlıkdışı niteliğinin TC'nin itibarında ne denli büyük zedelemeye yol açtığını izah etmeye çalışıyordu. Aynı yorumunda, Yeşilyurt olayı ile TC'nin dış itibarının büyük ölçüde yıprandığını belirterek, TC'ye şöyle akıl veriyordu:

"Yeşilyurt köyündeki olay Türkiye'ye hem içerde, hem de dışarda büyük zarar verdi. Son aylarda insan hakları ve demokrasi konularında ardı ardına olumsuz raporlardan sonra, Avrupa Parlamentosu başta olmak üzere uluslararası kuruluşlarda, Batı basın ve TV'lerinde görüntüsü çok yıpranan ülkemize bundan daha büyük bir darbe indirilemezdi."

Yorumunda, olayın hem içerde ve hem de dışarda sembolleştiğini ve bununla da sınırlı kalmayacağını belirten M. Ali Birand, devlet yetkililerinin beceriksizliğinden şu şekilde yakınarak bir gerçeğe parmak basıyordu:

"Bundan sonra, soruşturma tamamlanıp 'böyle bir şey olmamıştır' diye istenildiği kadar yalanlansın, bakanından başbakanına kadar tüm yetkililer istedikleri kadar soruşturmanın doğruluğunu tekrarlasınlar, kimse inanmayacak.

"... Daha da önemlisi, Türk kamuoyunun bu konularda yöneticilerin söylediklerine olan güvenleri de kalmadı..."

M. Ali Birand'ın, Türkiye'nin bütünlüğüne sevgisini de yansıttığı yorumunda, onu tehlikelerden korumak için de uyarısı şöyle:

"Unutmamak gerekir ki, 'güvenlik' insanlara pislik yedirme veya dayakla korkutmakla kurulamaz.

Aksine, insanlara saygısızlık ve onları küçük düşürmek sadece düşman kazandırır."

Ankara'da ise, Bölge Valisi H. Kozakçıoğlu, Emniyet Genel Müdürü Sabahattin Çakmakoğlu ve Özel Kolordu Komutanı Korgeneral Hulusi Sayın basın toplantısı yaptılar. H. Kozakçıoğlu olayı kabullenmek zorunda kalırken, uygulamalara da, *"Birlik operasyonuyla bu kişileri gözaltına almasaydık, şimdi birçok devlet binası ve yetkili saldırıya uğramış olacaktı. Silahları konuşacak, bombaları patlayacaktı"* şeklindeki açıklamasıyla da haklılık kazandırmaya çalışıyordu. S. Çakmakoğlu, PKK'nin planlı hareket ve eylem hazırlıklarını bozmak için şehir ve kırsal alanda operasyon başlattıklarını belirtirken, H. Sayın da basını, PKK lehine olabilecek haberleri yazmakla suçluyordu. Bu açıklama çeşitli tepkilere yol açtı.

Türkiye'deki yabancı elçilikler de olay üzerinde durdular. Batının basın, radyo ve televizyonları olaya geniş yer verdiler. İçte ve dışta olayla ilgilenen hemen herkes olayın insanlıkdışı olduğu görüşünde birleşti.

Faşist TC'nin, Cizre'deki çağdışı terörü ile, onun ne kadar barbar, halk düşmanı faşist bir karaktere sahip olduğunu yalnız kamuoyu bir kez daha görmekle kalmadı; rejimin kendisi bile ilk kez bu kadar çok açık verdiğini görerek geri adım attı.

Olay, Avrupa'da yaşayan Kürdistanlı yurtseverlerin ve Türkiyeli demokratların da büyük tepkisini çekti. Kürdistanlı yurtseverler çeşitli protesto eylemlerinde bulunurlarken, **ERNK-Avrupa Temsilciliği** ve **Kürdistan Komitesi**; Türkçe, Almanca ve Fransızca olarak birer bildiri yayınladılar. Kürdistan Komitesi, **"Kürdistan'da TC devlet terörü akılalmaz boyutlara ulaştı"** başlıklı bildirisinde, TC'nin son faşist uygulamalarını teşhir etti. Bildiride, tüm ilerici-demokrat kamuoyu ve insanlığa çağrı yapılarak bu uygulamalara karşı sessiz kalınmamasının bir insanlık görevi olduğu belirtilirken; ERNK-Avrupa Temsilciliği ise, **"Faşist**

Türk devletinden suçlarının hesabı sorulacaktır" başlıklı açıklamasında, Yeşilyurt olayını çağdışı bir terör ve vahşet olarak değerlendirip, TC'nin bu uygulamasının amacını şöyle özetliyordu:

"Bağımsızlık ve özgürlük yolunda halkımız can bedeli bir savaşı yaşıyor. Bu savaşta düşmanımız tarihin tanık olmadığı en büyük alçaklık ve vahşeti uygulayarak bizi mücadelemizden alıkoymak, yıldırmak ve böylece çağdışı egemenliğini garantiye almak istiyor. Bunu başarmak için de her şeyden önce örgütlülüğümüze ve birliğimize saldırıyor. Ulusal kimliğimizi dejenere ederek bizi parça parça bitirmek istiyor."

Avrupa'nın birçok yerleşim alanında bulunan Kürdistanlı yurtseverler de çeşitli işgal, gösteri, boykot, bildiri dağıtma vb. eylemlerle, faşist TC'nin halkımıza karşı uyguladığı terör ve katliam provalarını kınadılar.

Şu ana kadar, muhabirlerimizin gazetemize ulaştırdığı eylem haberleri şunlardır:

BIELEFELD (B. Almanya): 30.1.89 tarihinde, faşist TC'nin baskılarını ve B. Alman devletinin Kürdistan ulusal kurtuluş yurtseverlere yönelik anti-demokratik uygulamalarını protesto etmek amacıyla 60'ın üzerinde Kürdistanlı çocuk öğrenci okullarını boykot etti. Kürt öğrencilerin boykot nedenlerini, öğrenci velileri **"Sayın okul idaresine"** başlıklı bir açıklama ile okul idarelerine bildirdiler.

Yine aynı amaçla, çocuklar, ana-babaları ve diğer yurtseverlerden oluşan 80 dolayında Kürdistanlı bir grup, Bielefeld Belediye binasını saat 10.00'dan 15.30'a kadar işgal etti. Yurtseverler, istemlerini, Belediye Başkanı olmadığından eylem alanına gelen yetkiliye ilettiler. Yetkili, yurteverlerin istemi üzerine, Düsseldorf Yüksek Eyalet Mahkemesi'ne ve TC makamlarına birer protesto mektubu gönderdi. Eylem alanına gelen Westfalien Blatt, Neue Westfalienische Zeitung gazeteleri eylem haberini röportaj olarak verdiler. Ayrıca Stadt Blatt da eyleme gelecek sayısında yer vereceğini belirtti.

HANNOVER (B. Almanya): 2.2.89 günü, ERNK taraftarı 25'er kişilik iki grup, Akbank ve Pamukbank şubelerini 3 saat süreyle işgal etti. Kürdistanlı yurtseverlerin istemlerinin bankaların yetkilileri tarafından kabullenilmesi ve olay yerine basının gelmesi sonucu eylem sonuçlandırıldı. Dışarda ise, eylemin amacını belirten 700'ün üzerinde Almanca ve Türkçe bildiri dağıtıldı.

FRANKFURT (B. Almanya): 4.2.1989 günü 75 kişiyi aşkın Kürdistanlı yurtsever bir grup, TC Başkonsolosluğunu işgal etmek istedi. Başkonsolosluk yetkilileri kapıları kapatarak yurtseverlerin içeri girişini engellediler. Bunun üzerine yurtseverler konsolosluk önünde gösteri yaptılar. Kürdistanlılar, TC'nin bayrağını da yakarak faşist Türk rejimini protesto ettiler. Eyleme, Alman basınının yanısıra Türk basınından Tercüman ve Hürriyet de yer verdi.

HAMBURG (B. Almanya): 8.2.89 tarihinde yaklaşık 40 kişilik ERNK taraftarı bir grup, Yapı ve Kredi Bankası'nın şubesini işgal etti. İşgal eylemi 2 saate yakın süreyle devam etti. Eyleme Tercüman gazetesi yer verdi.

STOCKHOLM (İsveç): Bir grup Kürdistanlı yurtsever 3.2.89 günü, THY (Türk Hava Yolları) bürosunu işgal etti. Eylem alanına gelen radyo ve gazeteler yurtseverlerle eylemin amacına ilişkin röportaj yaptılar. Eylem sonrasında İsveç polisinin saldırısı sonucu 3 yurtsever yaralandı. Yaralılardan biri hastaneye kaldırıldı.

KOPENHAG (Danimarka): Bir grup ERNK taraftarı yurtsever, THY bürosunu işgal etti. Polis zor kullanarak yurtsever eylemcileri dışarı atmak istedi. Ancak yurtseverler kararlıca direndiler. Eylem alanına gelen Tercüman gazetesi eyleme yer verdi.

PARİS (Fransa): 50 kişilik ERNK taraftarı bir grup Kürdistanlı yurtsever, Türk Turizm Şirketi'nin bürosunu işgal etti. Büro yetkilileri, 50 yurtseverin içeri girişi ardından kapıları kapattılar. İçerdeki yurtseverler işgal eylemlerini sürdürürken, dışardaki 100 kadar yurtsever de eylemi dışardan destekledi. Daha sonra polis eylem alanına geldi. Eylemin akşama kadar sürmesi üzerine polis büronun camlarını kırıp içeri girerek kol-kola kenetlenmiş yurtseverleri zorla polis arabalarına götürdü ve üzerlerine gaz sıktı. Polisin bu tutumu çevredeki kalabalığın tepkisini çekti. Böylelikle polis, yurtseverleri serbest bırakmak zorunda kaldı. Eylem alanına basın-yayın organlarının yanısıra Paris Valisi de gelerek eylemci yurtseverlerle görüştü. Eylem amacına ulaştıktan sonra, yurtsever eylemciler, eylem alanından metro durağına kadar yürüyüş yaptılar. Eylem başarılı bir şekilde geçerek güçlü yankı yaptı.

ATİNA (Yunanistan): 6.2.89 tarihinde ERNK ve SVP taraftarları, Avrupa Parlamentosu'nun Atina bürosunu işgal ettiler. Kürdistanlı ve Türkiyeli eylemciler, büro yetkililerine TC'nin devlet terörüne karşı Avrupa Parlamentosu ve diğer uluslararası kuruluşların duyarsızlığını protesto ettiklerini belirttiler.

İki saat süren işgal eylemine yerli ile yabancı basın ve TV'den muhabirler geldiler. Eylemcilerin Avrupa Parlamentosu üyeleriyle görüşme talebinin kabul edilmesi üzerine eylem sonuçlandırıldı. Görüşmede eylem komitesiyle ikinci bir kez daha bir araya gelerek konuyla ilgili detaylı bir toplantının yapılması kararı alındı.

Eylemi, Yunanistan TV birinci kanalı görüntülü verirken, Avriani, Avgi, Ta Nea, Rizaspatis, Elefterotipya gibi yüksek tirajlı günlük gazeteler de haber olarak duyurdular.

TC'nin Kürdistan'daki son terör uygulamalarını ve F. Alman devletinin Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine yönelik düşmanca tavrını protesto etmek amacıyla, Bielefeld'de okulların boykot eden 60'ın üzerinde Kürt çocuk öğrenci velisinin okul idarelerine gönderdikleri Almanca açıklamanın Türkçesini olduğu gibi yayınlıyoruz.

Sayın okul idaresine

12 Eylül Türk askeri cuntasından sonra, Kürt halkının durumu daha da kötüleşmiştir. Tarihten de, Türk devletinin nasıl barbar ve katliamcı olduğu biliniyor. Bizim için Kürdistan'da yaşamak olanaksızlaştırılmıştır. Ev aramaları, askeri saldırılar, tutuklamalar, işkenceler vb. halkımızın günlük yaşamıdır.

Türk devleti, insan yaşamının devamını ölçüsüz derecede yok edici niteliktedir. Sayısız oğullarımız, kızlarımız, arkadaşlarımız, kardeşlerimiz, kızkardeşlerimiz, kadınlarımız, erkeklerimiz tutuklandı, işkence edildi, öldürüldü.

Her gün ülkemizden yurtsever ve demokrat Kürtlerin asıldıklarına, bombardıman edildiklerine ilişkin haberler alıyoruz. İki hafta önce 1000'in üzerinde insanımız tutuklanmış, işkenceden geçirilmiştir. Örneğin 23.1.1989'da Türk askeri güçleri Mardin'in Cizre ilçesine bağlı Yeşilyurt köyüne saldırmışlardır. Aralarında kadın ve çocukların da bulunduğu insanlar tutuklanmış, işkenceden geçirilerek insan dışkısı yedirilmiştir.

Yukarda belirttiğimiz nedenlerden dolayı ülkemizi terketmek zorunda bırakıldık. Bu sebepten dolayı bir milyondan fazla Kürt dışarıya kaçmıştır. Sadece BRD'de şu anda 350.000'in üzerinde Kürt ya işçi, ya da politik mülteci olarak yaşıyor.

Maalesef, Almanya'da da zorluklarla mücadele etmek zorundayız. Uzun süreden beri biz Kürtler, Alman devlet yetkililerinin anti-demokratik uygulamalarıyla tedirgin edildiğimiz gibi, evlerimiz de izinsiz aranıyor.

1988'in Şubat'ından beri 14 Kürt yurtseveri hiçbir ispata dayanmaksızın tutuklanmıştır. Tutukluluk koşulları insanlıkdışı ve anti-demokratiktir. Örneğin bir tutuklu şöyle yazıyor:

"İnsan, kafese kapatılıp düşünmesine izin verilmeyen, yemek ve suyu verilen vahşi bir hayvan değildir."

Tüm bu uygulamaları protesto etmek için 30.1.1989 tarihinde çocuğumu okula göndermiyorum.

Saygılarımla.

Batı Almanya'daki tutuklu Kürt politikacılarla dayanışma kampanyası

Baştarafı 1. sayfada

ARNHEİM (Hollanda): 21.01.89 tarihinde, 100'ü aşkın ERNK taraftarının katılımıyla "sınırı geçiş" yürüyüşü yapıldı. B. Almanya'nın anti-demokratik uygulamalarının protestosu için, Hollanda-Almanya sınırındaki en büyük gümrük kapısı olan Arnheim Gümrüğü'ne giriş yapılarak, gümrük 2 saat süreyle işgal edildi.

Polisin sert engelleme çabalarına karşı direnen yurtseverler, yılmadan eylemlerini gerçekleştirme kararlılığını gösterdiler. Kitlenin yoğun sloganlar atışı, polis uygulamalarına boyun eğmemesi, "Biji Serok APO!" gibi sloganlarla birlikte, "Rebmann ikinci Hitler!" sloganını da atması, Hollanda ve Alman polisinin tedirginliğine yol açtı. Ve polis gücünün dışında 2 askeri helikopter iki kez havada uçuş yaparak Kürdistanlı eylemcilere gözdağı vermek istedi. Bununla da sonuç alamayınca, bu kez helikopterler iniş yaptı ve helikopterler dolusu özel timler (GSG-9) eylem alanına gelerek eylemi dağıtmaya çalıştılar. Yurtseverler "Kahrolsun teslimiyet yaşasın direniş" sloganını atarak kararlılıklarını elden bırakmadılar. ERNK taraftarları, biri İçişler Bakanlığı, diğeri Adalet Bakanlığına verilmek üzere iki protesto mektubunun alınıp teleksle gönderilmesini ve birer nüshalarının da kendilerine verilmesi halinde ancak eylemlerini sonuçlandırabilecekleri şartını ileri sürdüler. Yurtseverlerin kararlılıklarından taviz vermeyeceklerini gören yetkililer, ileri sürülen istemleri kabullenmek zorunda kaldılar.

Eylem alanında Hollanda genel basınından (ANP) bir muhabir geldi. Eylem günü birkaç kez saatbaşı haberlerinde eylemin amacı duyuruldu. Türkçe haber bölümünde de eyleme geniş yer verildi.

STRASBOURG (Fransa): 21.1.89 günü 70'e yakın Kürdistanlı yurtsever, Fransa'nın Strasbourg ile B. Almanya'nın Kehl şehirlerinin bitiştiği sınır gümrüğünü işgal etti. İşgal eylemi sabah saat 10.00'dan başlayarak 12.30'a kadar sürdü. Yurtseverler eylem amaçlarını Alman yetkililere bildirip kabul ettirdiler. Yetkililer, yurtseverlerin isteği üzerine Kurt Rebmann'a protesto telgrafı çektiler. Ayrıca Kürdistanlı eylemciler, eylemlerinin amacını basına da açıkladılar.

Eylemi, Strasbourg'ta yayınlanan Dernieres Nouvelle Alsace gazetesi ve Fransız TV'sinin 3. kanalı haber olarak duyurdular.

AUSBURG (B. Almanya): 26.1.89 tarihinde, içinde 15 günlük bebeğin, çocukların, 65 yaşında bir yurtseverin ve kadınların da bulunduğu 50 kişilik ERNK taraftarı bir grup Kürdistanlı, Ausburg SPD il binasını işgal etti. Eylem alanına Ausburg Belediye Başkanı ve gazeteciler geldiler. Yurtseverlerin istekleri Belediye Başkanlığınca kabul edildi. 2 saat süren işgal eylemine, Ausburger Allgemeine gazetesi eylemci yurtseverlerin resimleriyle birlikte yer verdi.

HANNOVER (B. Almanya): 26.1.89 günü, erkek ve kadınlardan oluşan 30 kişilik yurtsever bir grup, ARD (Alman TV'si 1. kanal) televizyon bürosunu işgal etti. Yurtseverler eylemlerini kararlılıkla sürdürüp sonuçlandırdılar.

B. BERLİN (B. Almanya): 30 kişilik ERNK taraftarı bir grup yurtsever, 27.1.89 tarihinde, DGB (Alman Sendikalar Birliği) bürosunu işgal etti. Tutuklularla Dayanışma Komitesi'nin hazırladığı Almanca bildiri sendika yetkililerine verildi. Yetkililer istekleri kabul etmeyerek, Almanya'da demokrasinin olduğunu ve Kürt politikacıların bu çerçevede tutuklandığını belirttiler. Yurtseverler taleplerinin kabullenilmesinde ısrar edince, başka bir güne termin verdiler. İşgal eylemi 3 saat sürdü.

HAMBURG (B. Almanya): 25.1.89 günü, 46 Kürdistanlı yurtsever, alışveriş merkezindeki merkez kiliseyi (St. Petri) işgal etti. Eylemciler arasında 9 günden beri, B. Almanya'da tutuklu Kürt politikacılarla dayanışma amacıyla açlık grevinde bulunan 14 yurtsever de vardı. Yurtsever eylemcilerin istemlerini kilise papazı kabul ettikten sonra işgal eylemiyle birlikte, Hamburg'daki açlık grevi de sonuçlandırıldı.

Eylem alanına Türk, Alman basın ve radyo muhabirleri geldiler. Bild ve Taz gazeteleri eyleme yer verdiler.

KÖLN (B. Almanya): 30.1.89 tarihinde 20 kişiden oluşan bir grup Kürdistanlı yurtsever, Belediye Binasını işgal etti. 2 saat süren işgal eyleminde, yurtseverlerin istemleri kabul edildi. Eylem alanında 200 civarında bildiri dağıtıldı ve işgalin amacını içeren Almanca konuşma yapıldı. Eylem çevrede geniş yankı yaptı. Eylem bir Alman gazetesinde de yer aldı.

DÜREN (B. Almanya): 25 kişilik yurtsever Kürdistanlı bir grup, 31.1.89 tarihinde Belediye Binasını işgal etti. Yurtseverler, istemlerini içeren bildiriyi Belediye Başkanına verdiler. Sözlü olarak da istemlerini dile getiren yurtseverlerin basının çağrılması istemi Belediye Başkanı tarafından reddedildi. Konudan haberdar olmadığını belirten Belediye Başkanı, durumu araştırıp öğreneceğine ve sorunu meclise götüreceğine dair söz verince 1 saatlik işgal eylemi sonuçlandırıldı.

FRANKFURT (B. Almanya): 31.1.89 günü ERNK taraftarı bir grup Kürdistanlı yurtsever açlık grevini başlattı. Yurtsever eylemciler B. Alman emperyalizminin tutuklu Kürdistanlı politikacılar üzerindeki anti-demokratik uygulamalarının yanısıra faşist TC'nin son terör uygulamalarını da protesto ediyorlar.

Ausburg'ta Kürdistanlı çocuklar işgal eyleminde...

CDU Saar

Der Landesgeschäftsführer

An den
Botschafter der Türkei
in der Bundesrepublik Deuts

5300 Bonn

Kurdin wegen Terrorismus angeklagt

ker. Karlsruhe (Eigener Bericht) – Die Bundesanwaltschaft hat für den bevorstehenden Massenprozeß in Düsseldorf gegen türkische Kurden eine weitere Parteifunktionärin der Arbeiterpartei Kurdistans (PKK) angeklagt. Der 29jährigen Meral Kidir werden zwei Morde und die Mitgliedschaft in einer terroristischen Vereinigung innerhalb dieser Partei vorgeworfen. Die Behörde nennt einen im Juni 1984 in Berlin und einen am 7. August in Rüsselsheim begangenen Mord an türkischen Staatsangehörigen. Diese seien

otscha

n 27.1

reiung

SPD
Sozialdemokratische Partei Deutschlands

ARBEIDERBLADET

Okkupasjon av Amnesty-kontor

— ULOVLIG AKSJON:

AN DIE ÖFFENTLICHKEIT

Wir, Sympathisanten der Nationalen Befreiungsfront Kurdistans (ERNK), solidarisieren uns mit dem Nationalen Befreiungs-

Duisburg'da Tutuklu Kürt Politikacılarla Dayanışma Kampanyası başarıyla sürüyor

1- Aralık 88'in son haftasında yaklaşık 500 adet yılbaşı kartı tutuklu yurtseverlere gönderildi; kartlara ek olarak bazı hediyeler dayanışma amacıyla gönderildi.

2- Ocak 89'un ilk haftası ile birlikte üç çeşit 1000'e yakın adet protesto kartı, FAC Parlamentosu'na, Avrupa Parlamentosu'na, Birleşmiş Milletler'e gönderildi.

3- Ocak 89'un ilk haftası ile birlikte 1500 civarında afiş, binlerce bildiri dağıtımı yapıldı.

4- 18.1.89 tarihinde Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin dostları Almanlar, Oberhausen şehir merkezinde dayanışma amacıyla bilgilendirme toplantısı yaptılar. Toplantıya yaklaşık 35 civarında Alman katıldı. Toplantıda Alman dostlar, FAC'ın Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine yönelik tavrını izah ederek Kürt politikacıların tutuklanmasını protesto ettiler. Toplantıda ayrıca Alman TV'si 3. kanal programında çıkan film izlenip tartışmalar yürütüldü. Toplantıda ileriki tarihlerde daha gelişkin eylemlerin yapılması kararlaştırıldı.

5- 25.1.89 tarihinde, Hagen'de Af Örgütü, "Kürtlerin tanıtılması" adlı bir toplantı yaptı. Toplantıya 30 civarında Alman katıldı. Özellikle TC'ye sığınan Kürtlerin durumu tartışıldı. Toplantıya Kürdistan Halk-Kültür Derneği'ni temsilen bir arkadaş katıldı ve TC'nin halkımıza karşı yürüttüğü özel savaşı genişçe anlattı. Yine, FAC'ın anti-demokratik uygulamalarının teşhirini de yaptı.

6- 28.1.89 tarihinde, Gelsenkirchen şehrinde Volksfront ve Feyka-Kurdistan ortaklaşa Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesiyle dayanışma toplantısı yaptı. Yapılan bilgilendirme toplantısına 50 civarında Alman demokrat ve 30 Kürdistanlı yurtsever katıldı. Volksfront temsilcisi arkadaş ve Feyka-Kurdistan temsilcisi arkadaş birer konuşma yaptılar. Dia gösterildi, davetlilere Kürt yemeği sunuldu.

7- Tutuklu Kürt politikacılarla dayanışma amacıyla daha birçok yerleşim alanında bilgilendirme toplantıları yapma hazırlıklarımız sürüyor.

F. Almanya'da Tutuklu Kürt
Politikacılarla
Dayanışma Komitesi
Duisburg/29.1.1989

Birimiz hepimiz, hepimiz birimiz için

Bir grup yurtsever Kürdistanlı olarak, Batı Alman emperyalizminin, yurtsever Kürt politikacılarına karşı, cezaevinde uyguladığı baskı, sindirme ve tecrit metodlarına karşı Hamburg bölgesindeki GAL bürosunda 17.1.1989 tarihinde açlık grevini başlatmış bulunmaktayız.

Bu amaçla süresiz olarak başlattığımız açlık grevimizin istemleri şunlardır:

1) Cezaevinde bulunan politikacılarımıza yönelik günlük gazete, dergi, kitap, radyo, televizyon vb. gibi basın-yayın yasağının kaldırılması,

2) Kendilerini savunmaları için avukatları ile görüşmeleri ve idianamelerin kendilerine verilmesi,

3) Halen hücrede bulunan devrimcilerden birçoğuna karşı uygulanan insanlıkdışı uygulamaların kaldırılması,

4) Alman kamuoyunun bu konuda bilgilendirilmesi ve duyarlı hale getirilmesi.

Berxwedan'a bu açıklamayı, açlık grevimizin 5. gününde gönderiyoruz. Açlık grevimizin durumunu aktarmak istiyoruz. Eylemimiz güçlü şekilde sürmektedir. Sayımız kalabalık olduğu gibi, çok sayıda Kürdistanlı yurtsever, Alman dostlar, siyasi parti ve örgütlerin temsilcileri açlık grevimizi ziyaret ederek, bizimle dayanışma içinde olduklarını belirtiyorlar.

Bu gelişmeler ise, eylemimizi daha güçlü kılmakla birlikte, bizleri mutlu ediyor.

Bu da bilinsin ki, Batı Alman emperyalizmi ve Türk sömürgecileri hiçbir zindan metoduyla biz yurtseverleri öz davamızdan vazgeçiremeyeceklerdir; ve hiçbir zaman birlik ve bütünlüğümüzü parçalamaya güçleri yetmeyecektir.

—Yaşasın açlık grevimizin Apocu ruhu!
—Yaşasın PKK-ERNK-ARGK!

Devrimci selamlar
Açlık grevindeki yurtseverler adına
Açlık Grevi Tertip Komitesi
Hamburg/21.1.1989

Not: Hamburg'daki açlık grevi, hedefine ulaştığı için 25 Ocak 1989 günü sonuçlandırıldı.
Berxwedan

NÜRNBERG (B.Almanya)

"Türk ve Kürt Halklarıyla Dayanışma Birliği" kuruldu

1989'un ilk ayında Nürnberg ve çevresinde bulunan Kürdistanlı yurtsever ve Türkiyeli demokratların içinde yer aldığı **"Türk ve Kürt Halklarıyla Dayanışma Birliği"** kuruldu. Birlik, Ocak 1989 tarihli "Kamuoyuna" başlıklı bir bildiriyle kuruluşunu açıkladı.

Gazetemize de gönderilen bildiri, *"İnsanlık tarihinde emekten yana olanlarla emeğe düşman olanlar arasında sürekli bir kavga var olagelmiştir. Bu kavga insanın insana kulluğuna son veren bağımsızlık, özgürlük ve demokrasi kavgasıdır. Bu kavga güzel bir dünyanın yaratılması kavgasıdır"* şeklinde devrimci kavganın tanımıyla başlayarak; işçilere öğrencilere, demokratlara, aydınlara ve ilerici kamuoyuna hitap ediyor.

Cuntanın yönetime gelmesiyle birlikte halklarımız üzerinde en acımasız baskı, terör uygulamalarını başlattığını ve bunu da çeşitli sahtekarlık ve maskelemelerle yürüttüğünü belirten Dayanışma Birliği'nin bildirisi; devrimci, demokrat ve yutseverleri, halklarımızın düşmanı bu faşist güce karşı birtakım görevlerin beklediğini belirtiyor. Bu nedenle Türkiyeli ve Kürdistanlı devrimci, demokrat ve yurtsever işçi, öğrenci ve aydınların bir araya gelerek, "Türk ve Kürt Halklarıyla Dayanışma Birliği"'ni oluşturdukları belirtiliyor. Birliğin görevleri şöyle sıralanmaktadır:

"—Türk ve Kürt halkına uygulanan baskıya karşı çıkmak,

—İnsan haklarını savunan, tutuklu ve hükümlülerle dayanışma içerisinde olan kişi, kurum ve kuruluşlarla dayanışmayı sağlamak,

—Hapishanelerde sürdürülen direnişleri desteklemek ve buna benzer görevleri yerine getirmek.

Yukarıda belirtilen görevlerimizi yerine getirirken, bulunduğumuz alanın sorunlarını yadsıyamayız. Bu nedenle:

—Anti-emperyalist mücadelenin yanında yer almak,

—Nürnberg ve çevresinde yaşayan Türk ve Kürt emekçilerinin sorunlarının çözümüne yönelik çalışmalar yapmak,

—Bu alanda, bu yönlü çalışmalar yapmakta olan tüm kurum ve kuruluşlarla dayanışma içinde bulunmak."

Dayanışma Birliği, bildirisinin sonuç bölümünde, tüm insanlığa seslenerek, "Türk ve Kürt Halklarıyla Dayanışma Birliği"'ne destek vermesini ve katılmasını istiyor.

F. ALMANYA'DA TUTUKLU KÜRT DİRENİŞÇİLERLE DAYANIŞMA

Yine, Türk ve Kürt Halklarıyla Dayanışma Birliği, F. Alman emperyalizminin baskı, tecrit ve kısıtlama gibi anti-demokratik uygulamalarının kaldırılması için açlık grevlerine giden devrimci Kürt tutuklularla dayanışma amacıyla bir bildiri yayınladı.

Bildiride, A.Haydar Kaytan'ın daha önceleri kamuoyuna yönelik açıklamasında belirtiği istemlerine yer verilerek, bu istemlerin yerine getirilmesi istenmekte ve F. Almanya'nın bu insanlıkdışı uygulamaları şiddetle kınanmaktadır. Dayanışma Birliği'nin çağrısı şudur. *"Tüm devrimci, demokrat ve yurtseverleri duyarlı olmaya çağırıyoruz."*

Türk ve Kürt Halklarıyla Dayanışma Birliği'nin adresi:
V.i.S.d.P. S. Aygün,
Dr. -Luppe-Pl. 10, 8500 Nürnberg 40

BOCHUM (B. Almanya)

Uluslararası Kültür Şenliği

Bochum Üniversitesi'nde, 26.01.1989 tarihinde, yabancı üniversite öğrencileri ülkelerinin kültürel değerlerini tanıtmak ve yabancı düşmanlığına, ırkçılığa karşı halklar arasında dayanışmayı güçlendirmek amacıyla **"Uluslararası Kültür Şenliği"** düzenlediler. Kültür şenliğine çoğu Alman olmak üzere 1000 civarında öğrenci katıldı.

Düzenlenen şenlikte; Filistin, Yunanistan, İran, Şili ve Kürdistan'dan öğrenciler halklarının kültürel değerlerini sergilediler.

Kürdistan'ı temsilen, Kültür Şenliğine, Bochum'daki Kürt Öğrenciler Derneği katıldı. Ayrıca şenliğe Feyka-Kurdistan da davetliydi. Kürtlerden oluşan 14 kişilik folklor grubu, kültür şenliğinde 30 dakikalık zengin bir program sundu. Folkor ekibi programını sunarken, şenlikte en coşkulu anlar yaşanıyordu. Bu coşkulu anlarda başta Filistinliler olmak üzere, tüm seyirciler, "Biji Kurdistan" sloganı ve alkışlarla sıcak dayanışma gösterdiler. Bunun dışında Kürdistan'daki sosyal yaşam ve ulusal kurtuluş mücadelesini tanıtan video filmi gösterildi; Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin propagandasını yapan bildiri, dergi ve broşürlerin dağıtımı yapıldı; ve Kürt yemekleri sergilendi.

SCHWEINFURT (B. Almanya)

Dayanışma gecesi

Almanlara yönelik, Kürdistan-Komite tarafından düzenlenen geceyi, Feyka-Kürdistan organize etti. Kürdistan'ın Dersim bölgesinden kitlenin yoğun olduğu Schweinfurt'taki geceye 200'ü aşkın kişi katıldı. Geceye, F. Almanya'da tutuklu devrimci Kürt politikacıların avukatı da katılarak konuyla ilgili bir konuşma yaptı.

21.01.1989 tarihinde, Schweinfurt'ta ilk defa bir gecenin yapılması, Kürdistanlı ve demokrat Almanlar üzerinde büyük etki yarattı. Alanda Kürdistan halkının dostları bu yönlü dayanışma toplantı ve gecelerinin yapılmasının önemi üzerinde durarak çabalar içerisine giriyorlar. Bu geceye, 5 ilerici Alman kurum ve örgütleri katıldı.

Gecede, Kürdistan-Komite temsilcisi siyasi konuşma yaptı. Konuşma Almanca ve Türkçe yapıldı. Nürnberg'den Kürdistanlı yurtseverlerden oluşan bir folkor ekibi oyunlar sergiledi. Hunerkom'dan bir ozan ile dayanışmacı bir ozan türküler söylediler.

Küçük bir yerleşim alanı olan Schweinfurt'ta yapılan bu gecenin güçlü geçmesi, Kürdistanlı yurtseverlerin ve demokrat Almanların yoğun ilgisi, alanda büyük yankı yarattı.

"Kalplerimizde aynı duygu ve istem var"

Sevgili Dost,

Bu, seninle ilk yazışmam olacak. Bu nedenle konuya nereden ve nasıl başlayacağım yönünde zorlandım diyebilirim.

Doğal olarak, bu ilk yazışmamın da kendisiyle getirdiği dar bir çerçeveden ötürü mektubum sınırlı olabilir. Bunu peşinen belirtip kusura bakma diyeceğim.

Gerçi biz dostların birbirine yazacak ve söyleyecek çok şeyi vardır. Bu açıdan, fiziki olarak birbirimizden ne kadar uzak ve ayrı da olsak, kalplerimiz aynı duygu ve istem için çarpmaktadır. Bunun için sınır olayı artık sözkonusu olamaz. Ancak işin teknik yönü geriye kalıyor ki, zaten benim de işaret etmek istediğim bu yöndür.

İsmimle ilk karşılaştığımda beni tanımayacaksın. Bunun için hafızanı kurcalayıp gerilere gitmene gerek yok. Çünkü seninle ilk kez bu mektupta İspert aracılığıyla direkt olarak tanışacağız.

Bizim hareket alanımız, mücadelede araçlarımız sınırlı olduğundan, buraya ilişkin anlatımlarda ister istemez dar oluyor. Ama sizin açınızdan bu böyle olmadığı için anlatımlarınız da zengin olmalı.

13 Ekim'de başlayan açlık grevimiz 12 Kasım'da bitti. Bunu basın aracılığıyla yeteri kadar öğrendiğinizi tahmin ettiğimden ayrıca yazmayacağım. Cezaevlerinde kısa aralıklarla yapılan kısıtlama ve saldırılarla, canımızın parça parça alınmak istendiğinin farkındayız. Ki, bu bir politika halini almış durumdadır.

Şu an açlık grevinde elde ettiğimiz kimi kazanımlarımız verilmeyip, savsaklandığı gibi, zaman zaman yeni kısıtlama tehditleri de olmuyor değil.

Sağlık olarak yeni toparlandık sayılır. Fakat, görünen o ki, böyle sağlıklı yaşamamız onların zoruna gidiyor. Ama biz hep onurlu yaşamı temsil etmeye devam edeceğiz.

17.1.1989
Eskişehir E Tipi Cezaevi
Kemal AKTAŞ

"İşkence, insanlık dışı baskılar kazanımlarımızı gaspedemez"

Diyarbakır vahşetinden bu yana hayli yol katettik. Hem biz sağlığımızdan harcayarak, hem siz dışardakiler bize destek ve yaşama gücü vererek vahşeti biraz törpülemiştik. Ama devlet, varoluşunun doğal sonucu olarak muhaliflerinin insanca yaşamasını sindiremiyor. Tersi olsaydı biz burada olmazdık. Bu niteliğinden dolayıdır ki, yeni adalet bakanı iş başına geldiğinden itibaren, hazırlıklara başladı. Ta Temmuz'da genelgeyle bizi düşünemez, konuşamaz hale getirmek için girişimlerde bulundular. Ama bir yandan referandum, bir yandan cezaevleriyle ilgili kamuoyu tepkileri, planlarını bir süre ertelemelerine yol açtı. Derken referandumun yapıldığı akşam, bize burada saldırdılar. Tıpkı referandumun dışarıda devrimci mücadeleye bir saldırı anlamı taşığı gibi. Bize saldırırlarken sanıyorum; nasılsa referandumun gürültüsü arasında bir cezaevinde işkence fazla yankı uyandırmaz diye düşünüyorlardı. Öldüresiye bir işkence yaptılar. Bir akşam önce oturup insanca sohbet edebildiğimiz insanlar dizginsiz birer işkenceci kesildiler karşımızda. Bize işkence ederek, kimimizin burnu, kimimizin kaburgası, kimimizin kafası kırık hücrelere doldurdular. Ondan sonra koğuşlarda neyimiz varsa hepsini kırıp dökerek talan ettiler. Tabi buna da arama dediler. Biz hem işkence edildiği, hem insanlar ölümcül durumdayken doktora götürmedikleri için açlık grevine başladık. Bu durum hem Antep'te hem de tüm Türkiye'de yankı yarattı. İşi aceleyle kapatmak için eski koşulları sağlama vaadinde bulundular. Buna ilaveten işkenceciler hakkında da soruşturma açılmasını istedik ve kabul edildiği için biz de açlık grevine son verdik. Tabi verdikleri sözleri tutmadılar. Bizim işkence gördüğümüzün kanıtı raporları hasıraltı ettiler. Ardından sanki gardiyanlar saldırmamış gibi sahte düzmece ifadelerle gardiyanların hakkımızda şikayetçi olarak dava açması yoluna gittiler. Şimdi de, birkaç gardiyan ve bizden on iki kişi hakkında dava açılmış. Sanki biz ve gardiyanlar öyle rastgele birbirimize husumet duymuşuz gibi, davayı farklı bir yöne kaydırmak niyetindeler. Ama nasılsa biz mahkemeye çıkacağız ve işkence olayında kim emir verdiyse, kim gardiyanları savaşa gönderir gibi, "haydi aslanlarım göreyim sizi" dediyse ve kim o düzmece ifadeleri hangi amaçla yazdırdıysa hepsinin açığa çıkması için bütün gücümüzü harcayacağız.

İş bununla da bitmedi. Ta Aydın'daki işkence olayından başlayan, bizimle devam eden, sonradan Bursa , Eskişehir, Ceyhan ve Diyarbakır'da da yaşanan işkenceler çok önceden planlanmış, boyutlu bir saldırıydı. Tabi bütün cezaevlerinde açlık grevleri başlayınca biz de burada başlama kararı aldık. O sırada Eskişehir'den açlık grevinin onsekizinci günü bir sevk geldi. Bu sevkte Sabri ve Rıza da vardı. Onlarla birlikte açlık grevine başladık ve açlık grevimiz yirmi dört gün sürdü. Diyarbakır, haklarını alıp açlık grevine son verince biz de burada bitirdik. Şimdi yaşamımız ortalama düzeyde. Ama karşımızdaki mantık bize rahat vermek istemeyen bir mantık. Eminim şimdiden yeni bir saldırının planları yapılıyordur. Gerçi her zaman istedikleri şekilde hareket edemiyorlar. Ne biz ne de yakınlarımız yaşadığımız onca işkenceden sonra eskiyi kabul etmeyeceğimiz gibi, sıradan insanlar da sessiz kalmıyorlar ve kalamazlar.

11.1.1989
Gaziantep Özel Tip Cezaevi
Haydar GEÇİLMEZ

"YAŞAM KONUSUNDA SAĞLAM OLUNMALIDIR"

Merhaba dost;

Gönderdiğin kartı aldım. Yeğenlerimizin gönderdiği kartlar için de teşekkür ediyoruz. Bizleri anımsamalarına doğal olarak seviniyoruz.

İlk önce sağlığın nasıl diye başlayalım. Umarım bundan sonra iyi olur. Artık ne tedavi gerekiyorsa yaptırırsın. İsveç'in havası rutubetlidir, pek romatizmaya yaramaz ama kendini korursun. Bizim yanımızda Halil Kırık diye bir arkadaş var. O da romatizma sonucu kalp kapakçığından ameliyat olmuş. Şu anda normal bir yaşam sürdürüyor. Yalnız açlık grevlerinde ister istemez tekliyor. Bu kadarı da olur değil mi? Aynı hastalık bende de var diyebilirim. Yalnız şimdilik rahatsız etmiyor. 1982'de zaman zaman zor duruma sokuyordu. Ettenkemikten bir yapımız var. Eskiyenin yerine yenisini koyamadığımıza ve yaş da ilerlediğine göre artık gençlikteki sıhhati de isteyemeyiz. Hala genciz diyeceksin, ama ben kendimi 37 yaşında değil, 50'sine merdiven dayamış gibi hissediyorum. Şair, yaş 35, eder yolun yarısı demiş, ama bu dışarı için, söylenmiş bir söz. Burası için yaş 35 eder yolun üçte ikisi demek daha doğru olur herhalde.

Dostum, bildiğiniz gibi, "işimiz" yattı. Yarardan çok zarar gördük. Elimizde kala kala deneyim kaldı. Bu da işe yarar mı bilemeyiz. Artık zaman gösterecek. Ben pek işe yarayacağını sanmıyorum. Çünkü bizler gibi diğerleri de deney kazanıyor. Neyse, can sağ olsun, vatan sağ olsun diyelim.

Yeni bir yaşamla karşı karşıyasınız artık. Başka türlüsü olur mu diyeceksiniz ama, ben yine de yeni yaşam konusunda sağlam olun diyeyim. Çünkü kendi içinde güçlü bir yaşamdır, insanı sağa-sola savurur. Çünkü güçlü bir kültür ve yaşamda ifadesini bulan ideolojisi var. Bu kültür karşısına daha güçlü bir kültürle çıkılmazsa güçlü olan etkiler. Öyle ki, etkisini yavaş yavaş gösteren zehir özelliği vardır. Her şey biz farkında olmadan ortaya çıkar. Ortaya çıktığında bile biz onu farkedemeyiz. Sanki bize doğal ve doğru olan gibi gelir. Olaylara bakışı etkiler. Öyle ya; ne demişler, "insanın düşüncesini sosyal yaşamı belirler." Bu sosyal yaşam, istemediğimiz bir düşünce biçimlendiriyorsa buna karşı bilinçli durmak gerekiyor. Ben bunu Almanya, İsveç, özcesi tüm Avrupa ve orada yaşayan insanlarımız için söylüyorum. Çünkü, zaman zaman mücadelemize, ülkemizin tarihi koşulları ve gerçeğine göre değil de Avrupa'nın imbiğinden geçmiş düşüncelerle yaklaşılıyor. Avrupa'nın yüzyıllık sürecini ve bazı değerleri ülkemize monte etmek, ileriye doğru çağ atlamak değil, geriye göre çağ atlamak olur. Örneğin; bazıları kalkıp şu andaki kafası ile şu anda oluşmuş koşullarla 50 yıl öncesini değerlendirmeye kalkıyor. Sonuçta şöyle niye olmadı diye fikir yürütüyor. Neyse, demem o ki, yeni yaşam karşısında güçlü olun! Yeğenlerimiz Avrupa'nın imbiğinden geçerek dünyaya bakmasınlar. Biz ne yapsak, ne etsek mutlaka etkilenecekler. Hiç değilse ülke gerçeklerimizi ve koşullarını onlara sürekli anımsatalım. Oraya gittiler diye onları kaybetmeyelim. Ülke ile gönül bağları kopmasın. Ülkesinin halkının acılarını onlar da her an hissetsinler. Yoksa aç olsalardı, zor durumda olsalardı, burada olsalardı deriz. Yeğenlerimiz bizim canlarımızdır. Bu canlarımız da biz canların, milyonlarca canlarını unutmasınlar. Yengeyle hiç tanışmadık ama sözüm aynı zamanda onadır da. Ben yukardaki düşüncelerimi her kime yazarsam belirtiyorum. Ne bileyim, herkes için bu tür kaygılar taşıyorum! Çünkü ben o bataklığı çok iyi bilirim!

Şevketimiz tahliye oldu. Yılbaşı kartını aldım. Sizin yerinize de kafayı çektim diyordu. Zaten çıkarsam bir gün öyle yapacağım diyordu. Yıl 1981, Ekim ayıydı. Bir gün o kadar canım sıkılmış, moralim bozuktu ki, —hiç böyle olduğunu anımsamıyorum— Şevket'e bir not yazdım. Şu anda bir kilo rakı olsa içerim. Teslimiyet öyle canıma tak etmişti ki, öyle acı hissediyordum ki, nerdeyse çıldıracak haldeydim. Nasıl bu hale düşeriz; düştük, nasıl kurtulmalıyız; bu neden hala sürer; insanlığımızı mı yitirdik, bu düşünceler bir karabasan gibi gidip geliyordu. İçeyim, bir nara atayım, başlarsam sonunu getiririm diye düşünüyordum. Tek eksiğimiz adım atmaktı. Belki böyle atarız diyordum. İşte bu halet-i ruhiye içinde öyle bir içki ihtiyacı duydum ki, hayatımda hiçbir şeye bu kadar ihtiyaç duymamıştım. Böyle düşünmenin doğru olduğunu söylemiyorum. Ama bir gün ben de çıkarsam her halde bugün duyduğum ama yerine getiremediğim o güçlü isteği o andaki isteğin gücünü düşünerek içerim. Şevket bunu bildiği için sizlerin yerine de içtim diyordu.

Bilirsin, Şevket'i çok severim. Bu sevginin gücünü anlatamam. Sen bunun yüzde birini bile anlayamazsın. Böyle diyorum diye kıskanma. Ne yapalım gerçek bu. Ne var ki en çok kavga ettiğim, kızdığım kişi de yine oydu. Bazen aklımdan yüzüne karşı küfrederdim. Açık açık yaptığım da olmuştur. Demek ki, bu sırada boğazımdan yukarı çıkarmıştır beni.

Daha ne kadar çok şey yazmak istiyordum. Yine Şevket araya girmeden edemedi. Buradaki yaşamımızı ve durumumuzu anlatmak istiyordum. Çünkü yine bizi rahat bırakmıyorlar. Böyle giderse yine bir şeyler olacak.

Tümünüzü dostluğumun sıcaklığıyla kucaklıyor, selam ve sevgilerimi iletiyorum. Yeğenlerimin yanaklarından öperim.

16.11.1988
Ceyhan Özel Tip Cezaevi
M. KARASU

"Bizde yaşam onur ve kavgadır"

Kötüye, çirkine, kokuşmuşa, korkaklığa, yılgınlığa düşman; iyiye, güzele, insanlığa dost yüreğinle yazıp yolladığın mektup elime ulaştı. Kavgamızın sıcaklığında yüreğimize dostluğun, kardeşliğin, dayanışmanın tohumlarını serpiştirip yeşerttı.

Can; mektubuna cevabı bir hayli geciktirdim, beni anlayışla karşılayacağını umuyorum. 24 Ekim 1988 tarihinde başlayan ve 43 gün süren açlık grevini duyduğundan yazmıyorum. Açlık grevindeyken uzun süre dostlerımızın sıcak samimi satırlarından alıkonulduk. Mektuplarımız verilmedi. Sonradan verildi. Direnişin uzaması, bedensel rahatsızlıklar, o anda siz can dostlara yazmama imkan vermiyordu. Bedensel olarak yeni yeni toparlanıyoruz, ilk fırsatta da size yazıyorum.

Can kurban kardeşim ve dostlarım; yaşam bilinci kavga bilincidir, yani **Direnmek Yaşamaktır!** Tersi her durum kendimize, gerçekliğimize sevdiklerimize ihaneti getirir. Onurun, yaşamın, dayanışmanın bedeli ağır olsa da daha güzeli, iyiyi yaratma uğraşında insanlar; korkusuz, sömürüsüz, baskısız, yaşanır dünyayı yaratma kavgasında yiğit, yılmayan, yaratıcı, kararlı olmak zorundadırlar. Hele bir de bin yılların özlemi olan özgürlük rüzgarı sarmışsa yürekleri, ölüm ensende deli-dolu fırtına olsa da, kuru yaprak oldun mu savurur sağa sola. İşte can, ülkemde hele bir de tutsak düşmüşsen ve seni kendi yaşamına, kendi özbenliğine karşı kişiliksizleştirme çabaları yoğunlaşmışsa, gür sesini boğmak, soluğunu kısmak isteyenler varsa, dayanmalı yüreğin, dosta karşı onurun simgesi, direniş ağacı gelişip boy vermeli.

Yokluk, yoksulluk, acı, keder, kahır, yaşamımızın değişmeyen yanı olmamalı; alın yazımız, kaderimiz diye kavratılan boyun eğici, emret efendimci, teslimiyetçi kişiliği aşıp onurlu, direnişçi kişiliği edinmek, yaşamı güzelleştirmek; toprakta insanlığın geleceğini tohumlamak için, özgürlük ve bağımsızlık ağacını kanla sulamak zorunlu ve gereklidir.

Milyonların özlemi, arzusu bizim ortak arzu ve özlemimiz olup yayıldı dört bir yana. Yaşlısı, genci, kızı, erkeği insanca yaşama istemimize omuz verip destek sundu. Kendini yakan analar, açlığımıza aç kalarak omuz verenlerimiz çoğaldı. Çoğaldıkça hainin, fesadın, zalimin yüreğine korku girdi. Onurla onursuzluğun bu acımasız kavgasında insanlığın onuru bir kez daha zalimin, zorbanın arzusunu kursağında bıraktı. Dayandık, direndik, kavgamıza güç katanlarla hainin, celladın üstüne üstüne yürüdük, tükürdük yüzüne. Şaşkın düşman, korku nöbetleri geçirip sara hastalığına tutuşmuşcasına, öfkesi korkuya dönüşüp tir tir titremeye başladı. Binlerin, onbinlerin yüreğindeki öfke boşaldı dolu gibi üstüne. İşte can kurban, dayatılan teslimiyeti direnişimizle bir kez daha yerlebir ettik. Dağlar çiçek açtı, ovalar şenlendi; cana can kattık. Diyarbakır kan deryasında kızıl güller açtı, baharı müjdeledi dünyaya.

Erdoğan Eskişehir'de, Şamil de orada. Açan sevgi ve kardeşlik ağacını budayıp, kökünü kazımak istediler. Bilmediler ki, bir kez tohumlamışız Diyarbakır zindanının beton zeminlerine direnişi. Budansak, dallarımız ayrılıp savrulsa da düştüğümüz her toprağa tohumlarız özgürlüğü. İşte can, birçok arkadaşı başka yere götürdüler bir gece yarısı, şanlarına yaraşır şekilde bizlere kan kızıl çiçekler uzatarak, bedenlerini kızıl kan çiçeklerine boyayarak ayırdılar yüzyirmi özge can kardeşimizi ve dört bacımızı. Zulme, vahşete, zorbalığa tanıklık eden ve acıya, zorluğa direnişi, acıyla kavgaya dönüştürüp yaşamı güzelleştiren Diyarbakır Cezaevini yok etmek, adını unutturmak istediler. Nafile kurban, her karış duvarında canımız, gömülü kanımız var. Süslemiş duvarları çığlıklarımız; şarkı, türkü olup yalamış penceresini, nasıl unutulur yakılan, asılan, açlığa, ölüme meydan okuyan bizden öncekiler! Ya bizden sonrakilere nasıl bırakmalı, mart çiçeklerini, mayıs güllerini, temmuz kahramanlarını! Hepsine, hepinize layık, ailemizin onuruna yaraşır olanı yaşatmak, direnmek yine direnmektir.

Can kurban; şu anda durumumuz iyidir. Şubat kazanımlarımızı aynen koruduk. Hiçbir zaman da kazanımlarımızdan vazgeçmeyeceğimizi, dosta düşmana bir kez daha gösterdik. Bizde yaşam acıdır, kederdir, lakin onurdur, kavgadır. Her çığlıkta umut, sevda, inanç vardır. Bizde yaşam direnmektir. Can kardeşim. Satırlarımı noktalarken sen sevgili kardeşimi yüreğimizin sıcaklığı ile kucaklıyor; sana ve diğer tüm kardeşlerime Diyarbakır'ımızın sımsıcak duygularını yolluyor, sizleri candan kucaklıyor, başarı, umut, inanç ve kavgamızı yolluyoruz. Daha güzel, yaşanır bir dünya, kavgayla yaratılır.

3 Ocak 1989
Diyarbakır
İhsan GEDİK

"Tutsaklık özgürlüğe gebedir"

Yeni yıl kartınız epey gecikmeli geldi. Beni Eskişehir'de bildiğinizden kartı doğal olarak oraya göndermişsiniz. Oysa ben, Ekim-Kasım ayındaki açlık grevimiz nedeniyle Gaziantep Özel Tip Cezaevine sürgün edilmiştim. Kartınız Eskişehir'e gidip, oradan buraya geldi. Bu gecikme nedeniyle size kart yazamadık. Bizden kaynaklanmayan bu gecikmeyi mektuplarımızla gidermeye çalışacağız.

Karanlık aydınlığa gebe olduğu gibi, tutsaklık da özgürlüğe gebedir. Tutsaklık koşullarında bile olsa, özgür geleceği görebilen insan, ona ulaşmak için üzerine düşeni yapmak zorundadır. Bize göre en büyük mutluluk da, içerde ya da dışarda, insanlığın aydınlık yarınlara ulaşabilmesi için kişinin üzerine düşeni gerektiği gibi yerine getirmesi; bu uğurda tüm gücünü ve yeteneklerini seferber etmesidir.

İnsanlığın bugünkü düzeyine kolay gelmediği bilinmektedir. Bunun temelinde yüzyıllara dayanan mücadele geleneği var. İnsanlık ailesinin geri bıraktırılmış bir parçası olan halkımızın çağa ulaşma ve ileri insanlık ailesinin onurlu bir üyesi olma yolundaki mücadelemiz hızlı sayılabilecek bir tempoda ilerlemektedir. Zorluklara katlanma, dışarda ve içerde kayıplar verme pahasına da olsa, başarılı bir yıl geçirdiğimizi ve geleceğe daha umutlu baktığımızı söyleyebiliriz. Mücadele geleneğinin zorluklar üzerinde yükseldiği genel bir doğrudur. Karşılaştığımız zorlukları aşmada siz ve sizin gibi değerli dostlarımızın destek ve dayanışma duygularının etkisi büyüktür.

1989 yılının halklarımız ve insanlık için güzelliklerle dolu aydınlık bir yıl olması; tüm zorluklarına rağmen, mücadelemizi kararlı bir tarzda sürdürmekle mümkün olabilir. Biz, bu konuda sorumluluklarımızın bilincindeyiz. İyiyi, güzeli ve doğruyu ülkemizde ve dünyada egemen kılabilmek için, gücümüz, yeteneklerimiz elverdiğince mücadelemizi sürdürmekte kararlıyız. Dostlarımızın sempati ve güvenlerini ifade eden davranışları güç ve moral kaynağımızdır.

Bu anlayışla, sizlerle sürekli ve düzenli olarak yazışmak istiyoruz. Yazışmamızın, moral desteğin yanısıra, halklarımız arasında karşılıklı dostluk ve güvenin gelişip pekişmesine de katkıda bulunacağı inancındayız. Temsil ettiğimiz değerler, insanlığın yüzyıllar süren mücadelelerinin ürünü olan bağımsızlık, özgürlük; halklar arasında eşitlik ve kardeşlik değerleridir. İnsan haklarının mayasında da bu değerler vardır. Bugün, insanlık düşmanı güçleri bile sözde de olsa insan haklarına saygılı davranmaya zorlayan en önemli etkenler; bu değerlerin insanlığın ortak malı oluşu, zorlu mücadeleler sonucu kurumlaşması, ilerici insanlığın ayrım gözetmeksizin bu değerlere sahip çıkması ve uluslararası dayanışma ile korunmasıdır.

Başarılı ve mutlu bir yıl geçirmeniz dileğiyle ben ve arkadaşlarım sevgilerimizi sunarız.

25.1.1989
Gaziantep Özel Tip Cezaevi
Rıza ALTUN

Tüm Kürdistan din adamlarına

Bu yazımı yazarken, içimdeki kini Kürdistan'da düşmana kusmak istediğimi belirtmek istiyorum. Bu kinimi mücadele pratiğine katılarak kusacağım. Aynı zamanda bu yazımı —kinimi kusmak için— kaynağa dönüş hazırlıkları içindeyken yazıyorum. Bu yolda can vermek, anam Kürdistan'a sarılarak onun toprakları üzerinde savaşmak için gidiyorum. Şeyh Sait babaların, Seyit Rıza dedelerin kanına kan katmak için gidiyorum. Tıpkı Mazlumlar, Kemaller, Hayriler, Agitler gibi yüce önderimiz APO'nun yolunda yürümeye hazırız, patlayacak yeni genç kuşaklarız.

Kürdistan'a bakıldığında birçok inancın olduğu görülür. Hiçbir inanç ayrımı yapmadan bir araya gelerek ERNK bayrağını yükseklerde tutmakla yükümlüyüz. Bundan daha onurlu ve şerefli bir şey olamaz.

Dini inançlar uğruna da savaşılmadı mı? Din, sınırları tanımayan bir inançtır. Neden ülkemizin parçalarında Fars, Arap ve Türk bayrakları asılıdır da, bizim bayrağımızın asılmasına tahammül edilmiyor? Namusunu korumak isteyen her insanı, başta ülkesinde olmak üzere, nerede baskı varsa, orada savaşmaya davet ediyorum.

Gerçekten Halepçe katliamını unutmak mümkün mü? Peki bu din kardeşlerimiz nerede? Bu katliamları ne Allah, ne de insanlık kabul eder. Bu nedenle biz de bunu kabul etmeyelim.

Dürüst olan tüm hacı, hoca şeyh, dede ve her türlü inançtan olanları göreve çağırıyorum. Kürdistan için savaşmak görevi, bir namus ve insanlık görevi olarak önümüzde duruyor.

Bir Berxwedan okuyucusu
22.12.88

İhanete geçit yok

Abdullah ÖCALAN yoldaşın belirttiği gibi, daha önceleri bir sopamız yokken, şimdi Partimiz her şeye sahiptir.

Bugün Partimiz bir ülke gibidir. Binlerce gerillaya ekmek, giyecek, silah ve mermi temin edebiliyorsa, gerçekten Partimiz bir ülkeye teşkil ediyor.

Bugün PKK hareketi içinde ne kadar dönek ve hain çıkarsa çıksın, PKK önderliğindeki Kürdistan halkının mücadelesini durduramaz. Aksine kendi ölüm fermanlarına imza koyarlar.

Evet, ihanetçilere geçit yok. Yaşasınlar birkaç gün daha Avrupa'da. Yine gelir 21 Mart. Sevinçle beklesin halk.

Bern'den bir yurtsever
Arle / 4.1.1989

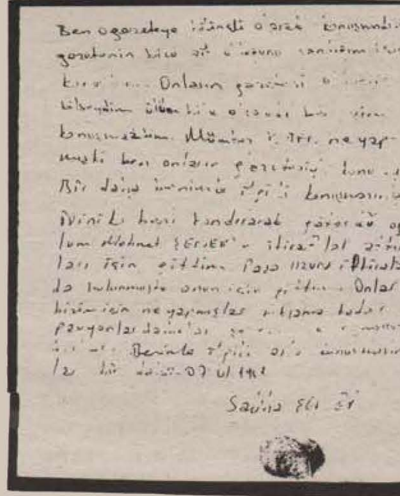
Saliha ŞENER'den "Kurdistan Press"e...

Türkiye ve Kürdistan cezaevlerinde, 1 Ağustos Genelgesi'ne karşı başlatılan toplu açlık grevleri döneminde, Kurdistan Press'in 17.11.88 tarihli sayısında, **"Analar zulme karşı direniyor"** başlığı altında yayınlanan yazının bir bölümünde Saliha Şener'le röportaj yer almıştı. PKK'li savaş esiri Mehmet Şener'in annesi Saliha da bu dönemde diğer tutuklu yakınlarıyla birlikte dayanışma eylemlerinde yer alıyordu.

Saliha ananın amacı cezaevi direnişlerini kamuoyuna duyurmak olunca, Kurdistan Press'le röportaj yapmayı yararlı görmüş. Ancak Saliha ana, sözkonusu gazetenin kendilerine ya da direnişe gerçek anlamda sahip çıkanların gazetesi olduğunu sanmış. Onun 7.1.89.tarihli ve parmak izli mektubu elime ulaştı. (Ben de mektubu **Berxwedan'a** göndermeyi gerekli gördüm.) Kurdistan Press, kendisiyle röportaj yaptığında kime ait olduğunu bilmediğini söylüyor. *"Mümtaz Kotan ne yapmış ki, ben onların gazetesinde konuşayım"* diyor Saliha Şener.

"Amaç direnişin sesini duyurmak olduğuna göre, herhangi bir basının olaya yer vermesinde bir sakınca olmaz" şeklinde bir düşünce akla gelebilir. Bu düşüncenin doğruluğu açıktır; ancak sözkonusu gazete, cezaevlerindeyken direniş kırıcılığını yapan ve işkence görmemek için teslimiyeti aşılamaya çalışanların sahipliğindedir. Bu güdümlü gazete yayınladığı yazıda Saliha Şener'i örnek ana gösteriyor. Peki bu gazete sahiplerinin cezaevlerindeyken sadece kötü örnekler gösterdiklerini belirtmeye gerek var mı? Hele işkenceci cellat E. Oktay Yıldıran'ın "Co" isimli köpeğini yıkamak sefilliğini göstermek... Saliha ana da bunu biliyor ve bu nedenle olsa gerek ki, *"Onların gazetesi olduğunu bilsem, ölüm de olsaydı ben yine konuşmazdım"* diyor.

Evet, Kurdistan Press gerçek kimliğiyle yayıncılık yapan bir gazete değil. Cezaevlerindeki direnişçilere, dışardaki gerilla savaşçılara ve onların partisine düşmandır. Uşak Türk basını da düşman, ancak bilinen gerçek kimliği ile. Bundan ötürü Kurdistan Press'in düşmanlığı kapalıdır, sinsidir. O direnişlerin sahibiymiş gibi görünme amacında. Gerici, bir yayıncılıkla tasarrufçuluk peşinde.

Ben o gazeteye bilinçli olarak konuşmadım. [illegible] ... Onların [illegible] ... Mümtaz Kotan ne yapmış ki ben onların [illegible] ... Niniko beni kandırarak götürdü. Oğlum Mehmet ŞENER'e iftira attıkları için gittim. Paşa Uzun iftiralarda bulunmuştu, onun için gittim. Onlar bizim için ne yapmışlar [illegible] ... Benimle ilgili asla konuşmasınlar. [illegible]

Saliha Şener

Saliha ŞENER, oğlu Mehmet ŞENER'le...

Oysa, onun payına soylu direnişlerden en ufak bir kırıntı bile düşmez.

Bu kadarını yazmakla yetinerek, Saliha Şener'in mektubuna geçelim:

"Ben o gazeteye bilinçli olarak konuşmadım. Gazetenin bize ait olduğunu sandığım için konuştum. Onların gazetesi olduğunu bilsem, ölüm bile olsaydı yine konuşmazdım. Mümtaz Kotan ne yapmış ki, ben onların gazetesiyle konuşayım? Bir daha benimle ilgili konuşmasınlar. Niniko beni kandırarak götürdü. Oğlum Mehmet Şener'e iftira attıkları için gittim. Paşa Uzun iftiralarda bulunmuştu, onun için gittim.

Onlar bizim için ne yapmışlar? Akşama kadar pavyonlardadırlar. Şerefsiz ve namussuzlardır. Benimle ilgili asla konuşmasınlar.

Saliha Şener/7.1.89"

Bu mektubu, yorumuyla birlikte yayınlayacağınız umuduyla, **Berxwedan** çalışanlarına başarılar...

Bir Berxwedan okuyucusu
A. Yol

Engeller aşılacaktır

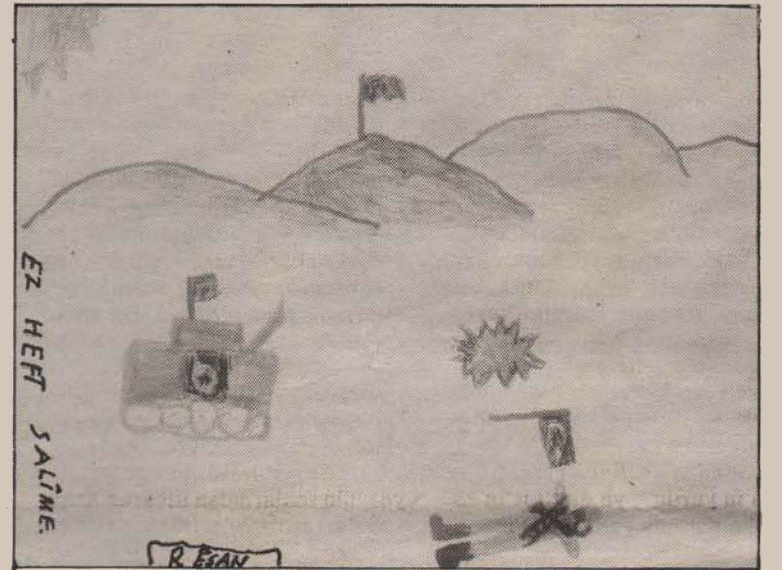
Soysuzlar, PKK'nin her ileri adım atışında ortaya çıkıp provokasyon yaratmaya çalışıyorlar. Önderlere ihanet halka ihanettir. İhanetin yeri de herkes tarafından biliniyor.

Ülkemiz üzerinde yüzlerce ihanetçi oynamak istiyor. Semir alçağı bunlardan biriydi. Hüseyin Yıldırım da ona özeniyor. APO, büyük fedakarlık, büyük irade, büyük sabırla her türlü zorluğa göğüs gererek Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesini ortaya çıkarıp, PKK'yi oluşturduğu zaman, H. Yıldırım Dersim'de kumar masasından kalkmıyordu.

Mazlumlar, Kemaller, Hayriler ve daha onlarca PKK savaş esiri soylu direnişler sergilediler. Mahsumlar ve yüzlerce şehit soylu eylemler gerçekleştirdi. Neredeydi bu dönemde H. Yıldırım provokatörü? Yoksa devrimci mücadele içinde Avukatlık makamını mı istiyor?

Kürdistan halkı, PKK ve Önderi APO önderliğinde her türlü engeli aşacaktır. Kahrolsun ihanetçiler ve provokatörler!

Güney Fransa'dan
Mehmet / 23.11.1988

Küçük kardeşimiz **Rêşan** yaptığı bir resmini göndermiş **Berxwedan'a**... Dağlarımıza ve düşmandan ele geçirdiğimiz panzerlere ERNK bayraklarını çekeceğimiz günlerin özlemlerini dile getiriyor. Hepimizin özlemini resmetmiş minik elleriyle...

Bir fidan filizlenir Kürdistan dağlarında
Özgürlük bülbülleri öter bağlarında
Bir gün kurtaracağız esaret ağlarından
ANT içtik Kürdistan'ı kuracağız

Haykıracağız arkadaşlar hakkımızı alana kadar
Savaşacağız yoldaşlar tek bacak kalana kadar
Düşmanı memleketimizden kovana kadar
ANT içtik Kürdistan'ı bağımsızlaştıracağız

ERNK taraftarı
Efendi/23.10.1988

Özgür yaşamaya evet, Türk Tugayına hayır!

Geçenlerde sömürgeci gazetelerde "Türk Tugayı" diye bir yazı yayınlandı. Uzun bir süre bu fazla üzerinde durulmaz gibi gösterilmeye çalışıldı.

Fakat bir süre sonra 12.1.89 tarihli Tercüman gazetesinde "Türk Tugayına evet" başlıklı bir yazıda, Almanya'da bulunan gençler arasında bir araştırma sonucu, "Türk Tugayına evet" denildiğini yazılıyordu.

Gençlerin çoğu kendi ülkelerinde askerlik yapmak istemelerine rağmen, bu gerçek çarpıtıldı. Bunun tersi imajı yaratılmaya çalışıldı. Bir genç, "Ya Alman devletine çalışmışım, ya da Alman ordusunda paralı askerlik yapmışım, bu fazla önemli değil" demiş. Bu gencin sözlerine katılmamak elde değil. Türk gençliğine acımamak da elde değil; ama çare ne, yok mu başka kurtuluş yolu diye de sormak gerekir.

Şunu hemen belirtmek gerekir: TC sömürgeciliğinin Alman emperyalistleriyle oluşturmak istedikleri bu Tugay ulusal kurtuluş mücadelemize karşıdır. Bu, özellikle Almanya'da uzun vadeli planlanan Türk ve Alman devletinin çıkarlarını koruyacak yeni bir milis ve kontralar çetesidir. Bu plan hayata geçer mi, ulusal kurtuluş mücadelesi karşısında başarılı olur mu? Bunun oluşturulmasından kim kârlı çıkar? Buna fazla kafa yormaya gerek yok. TC'nin şimdiye kadar Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine karşı oluşturduğu karş-devrim odaklarının sonuna bakarak, bu sorunun cevabını bulmak mümkün. Bir de Alman devletinin bu Tugaya fazla bel bağlamasına da gerek yok. Çünkü Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine karşı faaliyette olan Alman Kriminal Dairesi ve özel savaş uzmanları zaten bir saldırı içindeler. Bunlar da biliyor, haklı bir davaya karşı bu güçleri bir şey ler yapamadıktan sonra, acemi Türk Tugayı ne yapabilir?

Şimdi sormak gerekir Türk gençlerine: Onların özellikle Almanya'da bulunmalarına, işsiz-güçsüz sokaklarda her türlü toplumdışı ilişkilere girmelerine, doğru-dürüst bir gelecekleri ve istikrarlı bir eğitim sistemlerinin olmamasına, kendi gençliklerini avare bir biçimde harcamalarına, onbinlerce mark ödeyerek sözde ülkelerine askerlik görevlerini yapmalarına ve Alman toplumu içinde bocalamalarına kim neden olmuştur? Açık ki, sadece utanılası kimliğinden başka bu gençlere verebileceği hiçbir şeyi olmayan Türk devleti.

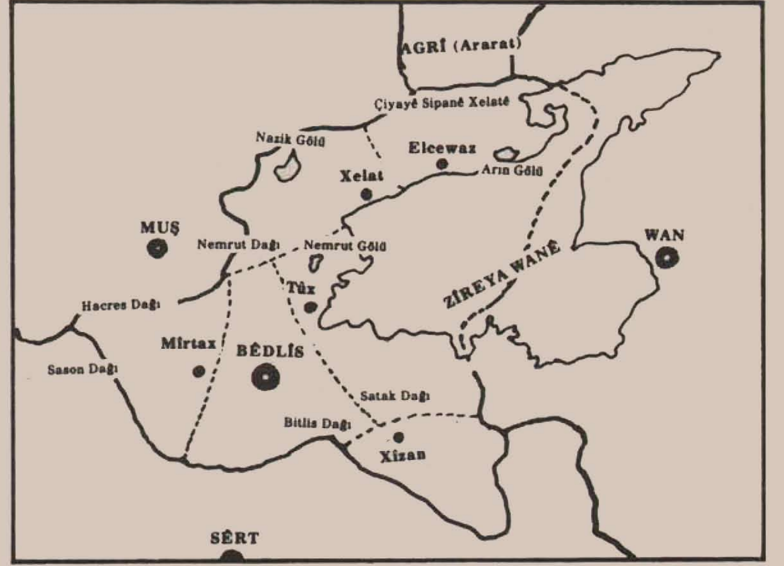
Peki Türk gençlerinin böyle bir devlete karşı tavrı ne olmalı?

Açık ki kendisini Avrupalara satan, emeğine göz koyan, kendi çıkarı nereden gelirse onu orada kullanan, hiçbir zaman geleceğe yönelik doğru düşünceye saygısı olmayan, bu düşünce sahiplerini zindanlara tıkayan, idam sehpalarında sallandıran, daha onbeşinde idam ipini boynuna geçirmede eli bile titremeyen, üniversite önlerinde joplayan, okul sıralarında onur kırıcı hakarette bulunan, Almanya'da ve Avrupa'nın diğer ülkelerinde de uyuşturucu vb.'nde aracı olarak kullanan; kısacası onu geleceğin en iyi temsilcisi yapmak yerine, kirli emellerine alet eden devlete karşı Türk gençliğinin cevabı, "emret, evet efendim"ci olmamalıdır. Çünkü bu devlet saydıklarımızdan da çok daha kötü bir gelecekten daha farklı bir şey vaad etmiyor Türk gençliğine.

Öyleyse Türk gençliği, Türk Tugayına kanmamalı ve bir kurtuluş yolu aramalıdır. İş-ekmek için Türk Tugayına alet olmaktan daha kötü bir seçenek olamaz. Nasıl ki, Kürt gençliği özgür, bağımsız bir yaşam için gencecik yaşta silaha sarılıp kurtuluş yolunu seçmişse, Türk gençliği de kurtuluş yoluna girmeli. Zahmetsiz, emeksiz, mücadelesiz hiçbir hakkın kazanılmadığını bilmeyen yok.

Hannover'den YXK üyesi
S.../23.1.89

ADIM ADIM KÜRDİSTAN

İmparatorlukların zaptedemediği bir beldemiz

BÊDLÎS

(Bitlis)

— I —

ADI NEREDEN GELİYOR?

Bitlis adının nereden geldiği kesin olarak bilinmemektedir. Bu konuda çeşitli söylentiler mevcut. Ancak, konuyla ilgili araştırmacıların, mantığa en yakın bulduğu görüş şudur: Mekedonya Kralı Büyük İskender Asya seferine çıkarken yolu Bitlis'ten geçer. Bitlis'in doğal zenginliklerine büyük hayranlık duyar. Lis adlı komutanına burada bir kale yaptırmasını emreder. Kale çok sağlam şekilde yaptırılır. Etrafı koruganlarla donatılır. Büyük İskender'in sefer dönüşünde kale hazırlanmış durumdadır. Büyük İskender kaleye girmek ister; ancak günlerce uğraşmasına rağmen isteğini gerçekleştiremez. En nihayetinde komutan Lis'in eliyle Büyük İskender kaleye girebilir. Ve komutan, Krala kendi emri üzerine kalenin böyle sağlam şekilde yapıldığını söyleyince, Büyük İskender buna sevinir ve komutanını ödüllendirmek ister. Bu nedenle kaleye "Bad-Lis" ismini koyar. Aynı söylentiye göre, Bad-Lis ismi zamanla gelip geçen uygarlıklar ve yöre halkının dilinde değişerek Bêdlis halini alır. "Bit" sözcüğü Asurluların dilinde "yurt" anlamına gelir. Buna göre, Bitlis, "Lis'in yurdu", ya da "Lis'in kalesi" anlamına gelmektedir.

BİTLİS'İN TARIHÇESİ:

Bitlis yöresinin tarihinin hangi dönemden başladığı bilinmemektedir. Bunun başlıca nedenlerinden biri, yörede tarihi buluntuların fazla olmayışı ve arkeolojik çalışmaların yapılmayışıdır. Ancak yöreyi ilk yerleşim alanı olarak kullananların Urartular olduğu sanılmaktadır.

Yöre sınırları içerisinde olan Süphan ve Nemrut dağlarındaki obsidyen (doğal cam) yatakları, Bitlis tarihinin, yenitaş dönemine kadar dayandığını göstermektedir. Doğal camın bazı ürünlerinin o dönemde kullanıldığı anlaşılmaktadır.

Urartular, M.Ö. 1000 yıllarında Van ve Bitlis yörelerine yerleşirler. 300 yıla yakın bir süre, Bitlis yöresi, Ari ırkından olan Urartu, Hurri, Mitannilerin; Sami ırkından olan Asur ve Babillerin egemenliğinde kalmıştır.

Asurlar, Bitlis'i egemenliği altına alabilmek için Urartularla sık sık savaşlara girer. Fakat Asurlular bu emellerine ulaşmada hayli zorlanırlar. Çünkü, Bitlis'in doğal coğrafik yapısı Asurluların önünde aşılması çok zor bir engel durumunda. Asurlular ve Urartular arasında uzun süren savaşlar sonucunda belli bir dönem, Bitlis yöresi Asurluların egemenliğine geçer. M.Ö. VII. yüzyılda Asur İmparatorluğunu yıkan Medler burayı da kendi imparatorluk topraklarına katarlar. Yaklaşık bir asır sonra, bu kez Persler Med İmparatorluğunu yıkmak için harekete geçer. Ve M.Ö. VI. yüzyılda Medler, Persler tarafından yenilgiye uğratılır. Dolayısıyla Medler topraklarıyla birlikte Perslerin egemenliğine girerler.

M.Ö. IV. yüzyılda Makedonya Kralı Büyük İskender, 35.000 askeriyle Asya seferine çıkarken, Bitlis yöresinden geçer. Kaleyi de bu dönemde (M.Ö.334) komutanlarından Lis'e yaptırır. Büyük İskender, Pers imparatorluğunu kesin yenilgiye uğratarak ortadan kaldırır. M.Ö. 331 yılında yöreyi Makedonya Krallığına katan Bü yük İskender. M.Ö. 323'te ölür. Oğlunun olmaması ve varis de göstermemesi, ölümünden sonra imparatorlukta taht kavgasının başlamasına yol açar. Bunu fırsat bilen İran asıllı Ermeni kralları yöreyi egemenliklerine geçirirler. Daha sonra Romalılar, M.S. II. yüzyılda bu toprakları işgal altında tutarlar. Romalıların geçici egemenliğinden sonra tekrar İranlıların egemenliğine girmiş ve bu egemenlik Bizanslıların yoğun saldırılarına rağmen 641 yılına kadar devam etmiştir.

Bu dönemden sonra, Arap-İslam ordularının yayılmasıyla birlikte Halife Ömer tarafından yöre toprakları İslam imparatorluğuna katılır. Yine Arap egemenliği döneminde Bizanslılar yöre topraklarının istilası için Arap ordularına karşı saldırılar düzenlerler. Bu savaşların sonucu olarak alandaki egemenlik birkaç kez Araplar ile Bizanslılar arasında el değiştirir. 927 yılında ise Bitlis Bizanslıların eline geçer. Bu yüzyılın sonlarından itibaren Arap orduları eski güçlerini yitirirler ve

Bitlis Kalesi

bir gerileme dönemini yaşarlar. Bölgede yeni beyliklerin oluşması için bir fırsat doğmuştur. XI. yüzyılda bu boşluktan yararlanan Kürt beylikleri Mervani Kürt devletini kurarlar. Bitlis yöresi de bu sınırlara dahil edilir. O dönemde Bitlis yöresi Bizanslılar ve Mervaniler arasındaki sınır kenti durumundaydı.

XI. yüzyılın ortalarından sonra (1077) Bitlis Selçuklu Türklerinin akınına uğrar. Ancak Selçuklular bölgede egemenliklerini kurmada zorlanırlar. Bir yandan bölge halklarının gelişkin kültürü, diğer yandan bölgedeki beyliklerin direnişi... Bu dönemde barbarlığı yaşayan, talan ve gaspçılıkla geçinen Türk boyları yalnız Bizanslılarla savaşmak durumunda değildirler, Selçuklu egemenliğini tanımayan diğer beyliklerin direnişleriyle de karşılaşırlar. Bu beyliklerden biri de Mervanilerdir. Selçuklu Türkleri en çok da Mervani Kürtleri karşısında zorlanırlar. Aynı zamanda Mervaniler onların yayılma amaçları önünde büyük bir engel oluştururlar. Bu engelin ortadan kaldırılması için, Selçuklu Sultanı Melikşah, Fahrüd-deve adlı komutanını görevlendirir. 1085 yılında büyük bir askeri seferle Mervanilerin merkezi Diyarbakır üzerine yürürler. Diyarbakır düşürüldükten sonra, aynı yıl Bitlis üzerine saldırı düzenlenir. Bu saldırıda Ahlat'ı da ele geçirirler, Ancak daha sonra Mervani Kürt devleti ortadan kaldırılmasına rağmen, 1100 yıllarına kadar Ahlat bir Kürt emiri tarafından yönetilerek, Selçuklu Türklerine karşı savunulur.

XII. yüzyıl sonlarına doğru Selçuklu Türkleri yeni yeni seferler düzenlerler. Yayılmacılıkları önündeki engeller kalkmıştır. Bu dönemde bir Kürt komutan olan Selahattin Eyyubi'nin ordusuyla bölgede hüküm sürmesi Kürdistan'daki istilacı güçler için büyük tehlike durumundadır. Bu dönemde merkezleri Ahlat olan Artukoğulları, çeşitli hilelerle Selahattin Eyyubi'yi yenilgiye uğratmaya çalışırlar. Ya da en azından kendilerine bağlamaya çalışırlar. Hatta onu Ahlat'a davet ederek, beyliği ona vereceklerine dair vaadlerde bulunurlar. Selahattin Eyyubi ise bunu reddeder ve ordusunun bir bölümünü Ahlat üzerine gönderir. Ve Artukoğullarına zor anlar yaşatır. Selahattin Eyyubi, 1193'te ölünceye kadar bölgede önemli bir güç olma durumunu korur.

XIII. yüzyılın başlarında, Hakkari'den gelen Rojki, Rojkran ve Rozkan aşiretlerinin beyleri olan Şerefhanlar Bitlis yöresine egemen olurlar. Egemenlikleri 400 yılı aşkın bir süreyi kapsar.

XVI. yüzyılda bölgede İran-Safevi İmparatorluğu ile Osmanlı İmparatorluğu iki büyük güç durumundadırlar. Her iki imparatorluk da, birbirlerinin yayılmacılığı önünde engeldir. Bitlis yöresi bu engelin düğüm noktasını oluşturmaktadır. Safevi hükümdarı Şah İsmail ve Osmanlı Sultanı Yavuz Selim, yöredeki aşiret reisleriyle işbirliği yaparak emellerine ulaşma çabası içerisindedirler. Nitekim Yavuz Sultan Selim, işbirlikçiliği ile bu dönemde ünlenen İdris-i Bitlisi'nin yardımıyla bölgede daha etkin olan İran Safevi imparatorluğu üzerine sefer düzenler ve bu savaştan galip çıkar. Böylelikle Bitlis Osmanlıların egemenliğine geçer. Ancak bu dönemden sonra da Bitlis, Osmanlılar ve İranlılar arasında zaman zaman çekişme alanı olmuştur. Osmanlılar ile İranlıların kendi aralarında vardıkları anlaşma sonucu, Bitlis de Kürdistan'ın Kuzey-Batı parçasıyla birlikte Osmanlı İmparatorluk topraklarına dahil edilmiştir.

Bitlis yöresi, tarihinde en çok özerk beyliklerle yönetilmiş beldelerimizden biridir. Tarihte birçok uygarlığın merkez olarak seçtiği alandır. Bölgede savaş halinde olan güçler açısından bir mevzi özelliğinde olması, egemenlik peşindeki güçlerin iştahını kabartmıştır. Doğal yapısı, özellikle de dağlık bir coğrafyaya sahip olması hem savunma ve hem de saldırı için, savaşlarda kader belirleyici rol oynamıştır. Bu nedenle istilacı ve işgalci güçler arasındaki savaşlarda bir tampon bölge olarak kullanılmıştır. Yoğun savaşlara sahne olarak, savaşan güçlerin sürekli karargah kurduğu bir alan olması nedeniyle, tarihini açığa çıkaran buluntular bakımından yoksuldur. Çünkü hemen her istilacı güç, alana sahip olmak istemiş ve bu nedenle de alanın egemen gücüne karşı savaş başlatmıştır. Alandaki yoğun savaşlar, tarihi eserlerin dikilmesine gerekli zamanı en aza indirmiş ve dikilenleri de yakıp yıkmıştır. Çünkü o bir savaş üssüydü.

Fakat tüm bu yoğun savaşlara rağmen, alanda belirli sürelerde egemenlik tesis etmiş güçler çeşitli izler bırakmıştır.

Tüm bu yıkım savaşlarına rağmen, yine de Bitlis il merkezinde birçok tarihsel yapılara rastlanır. Alandan gelip geçen işgalci güçler birçok anıt da bırakmışlardır. Urartulardan, beyliklerden ve Osmanlılardan kalma birçok yapı bulunmaktadır.

Tarihi yapıları

BİTLİS KALESİ: Makedonya Kralı Büyük İskender Asya seferine çıktığında, komutanlarından Lis'e, doğal güzelliklerine ve nimetlerine hayran kaldığı bu yörede bir kale yaptırmasını emretmiştir. Bir söylentiye göre, Büyük İskender bu dönemde alnındaki hastalığa da çare aramaktadır. Asya seferinde, Bitlis'e uğrarken Rabat ve Kösür sularının birleştiği yerde, kayanın yanından akan suyu içerek uykuya dalar. Bu suyun hastalığına çare olacağına inanan Büyük İskender, yedi gün bu sudan içerek iyileşir. Bunun üzerine bölgeye hayranlığı daha da artar. Komutanı Lis'e, yapılacak kale öyle sağlam olmalı ki, asırlarca ayakta kalmalı ve kendisi tarafından bile fethedilememeli emrini verir. Komutan Lis, emri yerine getirmek için, Büyük İskender'i iyileştiren suyun dört saatlik uzağında kaleyi inşa eder. Kale çok sağlam şekilde yapılmıştır. Büyük İskender, Hindistan ve İran seferinden döndüğünde kaleyi görmek ister. Fakat içeri giremez. Bu kez ordusuyla kaleyi kuşatmaya alır. Kaleyi fethetmek için yedi gün uğraşır. Fakat kaleyi fethetmenin mümkün olamayacağını görünce, yedi gün süren mücadeleden sonra vazgeçer. Ve komutanı Lis için, "Bre kafir, bana köle iken şimdi asi oldun" diyerek Muş ovasına doğru yol alır.

Komutan Lis, yenilgiyi kabul eden Büyük İskender'in ardından gidip kendisine kalenin anahtarını verir. İskender'in, "Niçin asi olup da bu kadar askerimi telef ettin" sorusuna şu karşılığı verir: "Benden bir kale yapmamı istediniz, öyle bir kale istediniz ki, siz bile fethedemeyecektiniz. Ben de hükümdarımın bu emrine uydum."

Bunun üzerine, İskender, komutanını affeder ve kaleye "Badlis" (Lis kalesi) adını verir.

Bitlis kalesi, iki dere suyunun birleştiği yerde bulunan yalçın bir kaya üzerinde inşa edilmiştir. (M.Ö.334) Kale dikdörtgen bir alanı kaplamaktadır. Duvarları 4-7 metre arası genişlikte ve 50 metreyi aşkın yükseklikte. Çevresi ise üç kilometreye yakındır. Batı-doğu yönünde uzamaktadır. Doğusunda Karanlık Kule adlı yüksek bir burç vardır. Bu burç, idam cezasına çarptırılanların aşağı bırakıldığı yer olarak kullanılmıştır. Kalenin yarısına yakınının batı kesimi saray olarak ayrılmıştır. Diğer yarısında da 300 ev inşa edilmiştir. Aşağıdaki doğu yakasında ise her iki başı demir kapılı bir çarşı ve yüzlerce ev yaptırılmıştır. Etrafında savunma hendekleri yoktur. Bizans ve Ermeni kaynaklarında kalenin adına sık sık rastlanmakta ve kalenin birkaç kez yıkıldığı ve yeniden yapıldığı belirtilmektedir.

ULU CAMİ: Caminin yazıtına göre, 1150'de yapılmıştır. Mervanoğullarından Ebül Muzaffer tarafından inşa ettirilmiştir. U şeklinde kesme taşlardan yapılmıştır. Kuzey-batı kesiminde dikdörtgen bir taban üzerinden minaresi yükselmektedir. Önündeki bahçeye merdivenle inilir. Bahçeden camiye ise kuzeye bakan yüzündeki üç kapısından girilir. Damı sekiz köşeli sütunlu ve düzdür.

KIZIL CAMİ: Bitlis merkezinin doğu yakasındadır. Bitlis çayının doğusundaki Ulu Camiden 50 metre uzaklıktaki yamaçtadır. Yapım tarihi 1120 yılı olarak tahmin edilmektedir. 1507, 1861 ve 1916'da olmak üzere üç kez onarılmıştır. Kesme taştan yapılmıştır.

AHLAT KALESİ: Ahlat'ta iki kalenin kalıntısı vardır. Bunlardan birinin Urartular tarafından yapıldığı sanılmaktadır. Bu kale 1224 yılında meydana gelen bir depremle yıkılmıştır. Diğer kalenin ise Osmanlı padişahı Yavuz Sultan Selim tarafından yapıldığı belirtilmektedir. Bu kale Van gölünün kıyısında inşa edilmiştir.

ADİLCEVAZ KEF KALESİ: Bu kale Adilcevaz'ın 6 km kuzeyindeki volkanik bir tepeye kurulmuştur. Doğusu, batısı ve güneyi sarp kayalık olan bu kale Urartular döneminde kurulmuştur. Kaleye ancak kuzeyinden yaklaşılabilmektedir. Kef kalesi sadece Urartular tarafından kullanılmamıştır. Kalenin taş bloklardan oluşan bazı kesimleri hala ayaktadır. Büyük taş blokların üzerinde çeşitli ilginç taş bloklar vardır. Bu blokların üzerinde aslan, mızrak, hayat ağacı, kartal, pencere, kule, çatı korkuluğu gibi motifler bulunmaktadır. Kalenin kuzeyinde yapılan kazılarda 4,5 kilometre aralıklarla fil ayağı (pylon) bulunmuştur. Buradaki buluntular, Urartuların maden işçiliğinin yanısıra, taş işçiliğinde de usta olduklarını kanıtlamaktadır.

Bu tarihi yapılar dışında, Bitlis'te daha birçok irili-ufaklı yapı bulunmaktadır.

SÜRECEK

Devrimi hedeflemeyen birliklerin yaşama şansı yoktur

Ocak 1989 tarihli **Riya Azadi** dergisinde bir haber göze çarpıyor: "Sol Birlik Sona Erdi." Haberde, Sol Birlik içindeki beş partinin temsilcilerinin Aralık ayında bir araya gelerek onun feshini kararlaştırdıkları belirtiliyor. Sol Birlik'in dağılmasının kamuoyunca da beklendiğini belirten yazı, örgütün son yılda eylemsiz duruma düştüğünü ve Aylık Sol Birlik Gazetesi'nin de Haziran 1988'den itibaren çıkmamaya başladığını ifade ediyor. Ardından, ayrılma konusundaki ortak açıklama şu şekilde yeralıyor:

"KÖİP, TİP, TKEP, TKP, TKSP VE TSİP'in ortak kararıyla 1984 yılında kurulan Türkiye Kürdistanı Sol Birliği (kısa adıyla SOL BİRLİK), belli bir dönem program amaçları yönünde çalışma yaptıktan sonra, süreç içinde, çeşitli nesnel ve öznel nedenlerin etkisiyle iş yapamaz duruma geldiğinden, şu anda birlik içinde olan beş parti tarafından (KÖİP daha önce ayrılmıştı) sona erdirilmesi uygun görüldü.

Partilerimiz, SOL BİRLİK'in, programında belirlenen amaçlara —büyük bölümüyle— ulaşmasa da, sol partilerin ortak çalışması bakımından örnek olacak olumlu çalışmalar da yaptığı, yine, ortak amaçlara tam olarak ulaşılmadıkça solun birliğine, dayanışmasına her zaman gerek bulunduğu kanısındadırlar ve bu nedenle, SOL BİRLİK'in yaşatılmaması olumsuz bir sonuç olmakla birlikte, gelecekte daha geniş etkili birlikler için çaba gösterilmesinden yanadırlar."

Sol Birlik'in feshine ilişkin yapılan yorum ise sorunu yuvarlak laflarla geçiştirmekten ve hiçbir şey söylememek kaydıyla birşeyler söyler gibi yapmaktan öteye geçmiyor. Bu şüphesiz ki, kamuoyuna karşı sorumluluğun da bir ölçütü oluyor. Fakat bunu şaşırtıcı bulmadığımızı peşinen belirtelim. Ancak halklar karşısında kendilerini gerçekten sorumlu hissedenler, bu sorumluluklarının bir gereği olarak birlikler kuranlar ve bu temelde pratik faaliyet yürütenler, başarısız olmaları halinde gerçekten tarihsel sorumluluklarının bilincinde olarak tutarlı açıklamalar yapabilirler. Ama, siyasal arenadaki varlıkları gibi, birlikleri de siyasi hesaplar temelinde olanlar, tüccar mantığıyla birliklere yaklaşanlar ve devrimi gerçekleştirmek gibi bir sorunları olmadığı gibi, onu rayından saptırmayı bir meslek olarak benimseyenler için, birlikler bir günde kurulduğu gibi bir günde dağıtılabilirler de. Ve ardından yeni hesaplar gündeme geldiğinde yine bir araya gelinmekten, aynı süreçler bir kez daha tekrarlanmaktan kaçınılmaz.

Nitekim, Sol Birlik içinde yeralan örgütlerin siyasal geçmişlerine bakıldığında bu güçlerin birliğe yaklaşımlarının hangi temelde olduğunu görmek zor değildir. Ne zamanki devrimci mücadelede bir gelişme gözlenir, işte o zaman bu güçler hemen bir araya gelerek çeşitli birlikler kurar ve ardından devrimci gelişmeyi engellemeye; pasifikasyon ve tasfiyeciliği bir salgın gibi devrimci saflara bulaştırmaya ve hatta devrimci mücadeleye karşı silahlı mücadeleye kadar her yönteme başvurmaya başlarlar. TKP'nin Türkiye devrimci-demokratik mücadelesindeki rolü ve konumu, son ulaştığı nokta ile de göz önündedir. Tarihleri boyunca onun birer yan örgütü gibi işlev gören diğerlerinin de ne olup olmadıkları kamuoyunun bilgisi dahilindedir. Yine, Kürdistan adına yola çıktıklarını iddia eden TKSP; KÖİP gibi örgütlerin de UDG şahsında doruğa ulaşan "birlik" anlayışları ve devrim önünde engel olma çabaları ilerici devrimci kamuoyunun bilgisi dahilindedir.

Sol Birlik de işte bu anlayışlar temelinde ortaya çıkan bir oluşumdu. Kürdistan'da 15 Ağustos 1984 atılımı ardından başlayan ulusal kurtuluşçu direniş mücadelesinin önüne bir ket olmak amacıyla ortaya çıkmış; biricik amacı Kürdistan'daki ulusal kurtuluş mücadelesine alçakça dil uzatıp onu eleştirmek ve Türkiye devrimci-demokratik güçlerinin açılan bu yeni olumlu süreçten yararlanmamaları için ortalığı bulandırmak olmuştur. Eğer sürdürdüğü bir faaliyetlikten söz edilebilecekse o da budur. Sömürgeci-faşist Türk cuntasının sözümona demokratikleşme çabalarına alkış tutmak, devrimci-demokratik ortamı bulandırmak dışında hizmet ettiği hiçbir şey yoktur.

Peki, bugün neden Sol Birlik kendini feshetme gereği duydu? Bu da üzerinde durulması gereken bir diğer noktadır. Şüphesiz ki, birliklerin ömürlerini sürdürmelerini sağlayacak temel şey onların program amaçları, kuruluş gerekçeleridir. Devrim yapmak amacıyla yola çıkan birlikler bu hedeflerine ulaşmak için ellerinden geleni yapacakları gibi, bu yolda attıkları adımlar da giderek o birliği güçlendirir, çelikleştirir. Ancak, sözkonusu birlikler eğer küçük-burjuva örgütlerin çıkar hesapları ve devrim karşıtı amaçları temelinde kurulmuşlarsa uzun ömürlü olmaları da beklenemez. Her şeyden önce, küçük-burjuva hesaplar ve ayakoyunları giderek örgütün kendi içinden çürümesini ve dağılmasını getirecektir. Diğer taraftan devrimin gelişmesi ya da devrimci ortamın çelişkileri kızıştırması da bu sahte birliklerin ömürlerini kısaltan en önemli etkenlerdendir. Sol Birlik de çıkar hesapları temelinde ve devrimin önünün alınması amacıyla kurulduğu için, uzun ömürlü olamamış, gelişen pratik süreç karşısında iflas etmiştir. Çünkü gelişen devrimci mücadele sahte oluşumlara hayat hakkı tanımamaktadır. Çünkü, devrimci mücadelenin gelişmesi karşısında küçük-burjuvazinin çıkar hesapları altüst olmakta, giderek iç çürümeyi hızlandırmaktadır. O halde bu güçlerin yapabilecekleri tek şey vardır: O da, zaten pratikte mahkum olmuş, bir kadavraya dönmüş birliklerini feshedip oluşan yeni ortamda ömürlerini uzatmanın yeni arayışlarına girmektedir. Sol Birlik içindeki güçlerin yaptığı da tamı tamına budur.

Sol Birlik dağıldı. Peki, bu birlik içinde yeralan güçlerin faaliyetleri duracak mı? Şüphesiz ki, hayır. Şimdi sırtlarını dayadıkları güçlerin direktifleri temelinde yeni hedefler peşinde koşacaklar. Bu hedeflerin ne olduğu ise, kamuoyu için sır değildir. Önlerine koydukları hedeflerden biri; TBKP'nin programında ifadesini bulan, legalleşme, Türkiye'ye icazet temelinde dönüp siyaset arenasında sömürgeci burjuvazinin sübabı olma ve devrimci-demokratik güçlere kanalize olabilecek potansiyeli kendi potalarında eritmedir. Kürdistan için ise, ABD'nin "Kürdistan'a evet, PKK'ye hayır" sloganında ifadesini bulan ve Avrupa sosyaldemokrasisinin de desteklediği, "Kürtlere kültürel özerklik" planının piyonları olma hedefleri vardır. Bu temelde yeni birliklerin arayışı içerisindedirler.

Türkiyeli reformist güçler ile Kürt küçük-burjuvalarının birlik konusundaki bu devrimdışı, hesapçı ve uşak yaklaşımları iflas ederken, diğer yandan Kürdistan ve Türkiye halklarının çıkarlarının gerçek sözcüsü olmaya aday yeni birlikler gündeme gelmektedir. Son dönemlerde kurulan **Devrimci Birlik Platformu**, FKBDC temelinde atılan olumlu adımın ulaştığı yeni bir boyut olarak, daha geniş kesimleri içinde birleştirmeye ve halklarımızın birlik ve mücadele taleplerine cevap vermeye aday biricik oluşumdur.

Diğer taraftan, Türkiye'deki devrimci-demokratik mücadele ile Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine yaklaşımda olumlu bakış açılarının giderek gelişip yaygınlaşması da, devrimi hedefleyen birliklerin başarı şansını artırmaktadır.

Türkiye devrimci-demokratik hareketinde şovenizmin kırılmasının olumlu bir örneği olarak gördüğümüz, EKİM-Yurtdışı Örgütü imzasıyla dağıtılan bir bildiriyi sayfalarımıza alıyoruz.

"Başka bir ulusu ezen bir ulus özgür olamaz"

Kürt halkı, son günlerde Türk devletinin, İsrail'in Filistin halkına yönelik barbar uygulamalarını da geride bırakan saldırılarına hedef oluyor.

Türk ordusu sınır tanımaz bir kin ve düşmanlıkla Kürt halkı üzerinde terör estiriyor.

Geçtiğimiz günlerde, Kürdistan'ın Diyarbakır, Mardin, Siirt, Hakkari illeri ve bu illerin ilçe ve köyleri, Türk ordusu tarafından basıldı. Bazı yerlerde yediden yetmişe, kadın, çocuk, yaşlı, genç ayrımı yapılmaksızın, halk meydan dayağına çekildi. Yüzlerce Kürt köylüsü gözaltına alınarak işkenceden geçirildi. İnsanlar sokak ortasında kurşun yağmuruna tutuldu, ya da kaburgaları kırılarak sokağa bırakıldılar.

Mardin'in Cizre ilçesinin Yeşilyurt köyünde ise, köylüler meydan dayağından geçirildikten sonra, süngü ve dipçik zoruyla insan dışkısı yemeye zorlandılar.

Bu olay da dahil, Kürtlere dönük saldırılar o denli aşağılık, barbar ve utanç verici boyutlara ulaştı ki, şoven Türk basını başta olmak üzere, ömrü Türk şovenizmini savunmakla geçen Demirel bile saldırıları kınamak zorunda kaldı.

Bağdat yönetiminin kıyımından kaçan Irak Kürtlerinin Türkiye'ye "sığındığı" günlerde "Türk devletinin büyük insanseverliği" üzerinde iğrenç ve demagojik nutuklar atan, ikiyüzlülüğü tarihle tescil edilmiş Türk devletinin yetkilileri ise tam acz içinde, günlerdir bu saldırıları örtbas etmeye çalışıyorlar. Daha da önemlisi bu barbarlığını, "Türkiye'nin Güneydoğusu"ndaki "anarşi'ye, "bölücü ve yıkıcı hareket"lere karşı "ülkenin bütünlüğü"nü korumaya dönük bir savaş olarak gösteriyor. Kuşkusuz ki bu aşağılık bir yalandan başka bir şey değildir.

Ortada ne anarşi vardır ve ne de anarşist. Onların anarşist dediği, gelinen yerde korkusu korkusuzluğa dönüşüp dağlara vuran, "korkudan ötesi ölümdür" deyip, artık, devlete kafa tutan, silaha sarılıp, kendi tamamen haklı ve meşru hakları için, kendi toprağında, "bir parça özgürlük için savaş"-maya karar veren bir halkın, Kürt halkının özgürlük savaşıdır.

Onların anarşist dediği ise, ülkesi dört sömürgeci devlet arasında bölünmüş, dizginsiz bir ulusal zulüm altında tutulup, her türlü haktan yoksunluk koşullarında yaşamaya zorlanan, katledilen; kendi ülkesinde "mülteci" muamelesi görmeyi kabullenmeyip savaşan milyonluk bir ulustur. Yani Kürtlerdir.

Gerçek şudur: Türk devleti Kürtlere ve Kürtlerin özgürlük savaşına saldırıyor.

Bir ulus düşününüz; varlığı dahi kabul edilmiyor. Kendi anadiliyle konuşamıyor, yazamıyor. Kültürünü geliştirmesi yasaklanmış, kendi evinde anadilinde ağıt söylediği, Kürtçe kaset dinlediği için tutuklanıyor, işkence görüyor. Yeni doğan çocuklarına kendi istediği adı veremiyor, tüm yerleşim birimlerinin adı değiştiriliyor. Kürt olduğunu söylediği için baskı görüp, horlanıyor ve zorla Türkleştirilmeye çalışılıyor. Kendi ülkesinde kendisine ait bir kimlikle yaşamak istediği için zulme uğruyor, katlediliyor. Kendi kaderini tayin etme hakkı tanınmıyor.

Peki, bu halkın, bu koşullarda yaşamak istemediğini belirtmesinden, kendisine bütünüyle düşman bir devletin zora dayalı "birlik ve bütünlük"ünden ayrılmasından daha doğal, daha adil ne olabilir?

"Bölücü" olan, Kürtler üzerinde sınır tanımaz bir ulusal zulüm uygulayan, ulusal düşmanlığı körükleyen bu devletin ta kendisi değil midir?

Onların "bölücülük ve yıkıcılık" dediği, "ülkenin bütünlüğü" dediği, devletin nüfusunun takriben dörtte birini oluşturan bir ulusu tam bir boyunduruk altında tutup, egemenliğini sürdürmek için uydurulmuş iğrenç bir yalandan başka bir şey değildir. Bu yalanın bir diğer yüzü ise, Türk işçileri ve halkı üzerinde uygulanan sömürü, baskı ve zulüm değil midir?

Kürt halkını "bölücü" ilan etmelerinin ve Kürt özgürlük savaşına saldırılarını "ulusal çıkarları" korumak olarak göstermelerinin tek nedeni de işte bu egemenliği gizleme ve sürdürme çabasıdır. Türk devleti bunu, Türk halkı içinde ulusal önyargıları, güvensizliği körükleyerek ve iki halk arasında düşmanlık tohumları ekmeye çalışarak gerçekleştirmeye çalışıyor.

Türk işçileri ve halkı, asla bu iğrenç oyunun aleti olmamalıdır. İki ulusun işçilerinin ve emekçilerinin çıkarları bir ve aynıdır. Bilinmelidir ki, Kürtler için, ayrılığa zorlayan koşullar ortadan kaldırıldığında, kendi kaderini tayin hakkı başta olmak üzere, tam bir ulusal hak eşitliği sağlandığında, ayrılık gereksiz hale gelebilir.

İki halk arasında kardeşçe bir birliği, eşitliği ve barışı varedecek olan, burjuvazinin körüklemeye çalıştığı güvensizliği yokedecek ve ulusal düşmanlığı olanaksız kılacak tek şey, iki ulus arasında tam hak eşitliğini savunmak ve bunun için omuz omuza burjuvaziye karşı savaşmaktır.

İşçiler, Türk işçileri!

İsrail'in barbarlıklarına karşı kardeş Filistin halkını destekliyor, Yunanistan'daki Türklerin haklarını savunuyor, isimleri değiştiriliyor diye Bulgaristan'daki uygulamalara karşı çıkıp, Türkler için eşit haklar istiyorsunuz. Üstelik, ulusal baskının, eşitsizliğin, ırkçılığın ne lanet bir şey olduğunu çok iyi biliyorsunuz. Avrupa'da "yabancı" ya da "Türk" olduğunuzdan sizlere yönelik horlama ve eşitsizliklere tepki gösteren de sizsiniz.

Bu, aynı şekilde, sizin "kendi" devletinizin Kürtler üzerindeki zulmüne karşı çıkmanızı da gerektirmiyor mu? Diktatörlüğün Kürt halkı üzerindeki zulmüne kararlılıkla karşı durmadığı, Kürtler için, ayrılma hakkı da dahil, tam bir ulusal hak eşitliğinin sağlanmasını tereddütsüz istemediği sürece, Türk işçisinin kendi burjuvazisinin suç ortağı olarak suçlanması kaçınılmaz olacaktır. Ve, Filistinlilerin özgürlüğü ve benzeri konusundaki tutumu samimiyetsizlik olarak nitelenecektir. Sizlerin Kürt halkına karşı önyargılı olmaya ve ona güvensizlik duymaya hakkınız yok... Tersine, var olan güvensizlikleri ortadan kaldıracak, güveni ve kardeşliği sağlayacak olan sizlersiniz. Bu ise, en başta Kürtlerin özgürlüğünü savunmaktan geçer. Üstelik siz de özgür değilsiniz. "Başka bir ulusu ezen bir ulus özgür olamaz."

Unutmayın, Kürtlerin özgürlüğü sizin de özgürlüğünüzdür!

Biz sosyalistler ve sosyalist işçiler, her ulustan işçileri, ulusların ve dillerin tam eşit olduğu özgür, birleşik, sosyalist bir cumhuriyet için mücadeleye çağırıyoruz.

EKİM-Yurtdışı Örgütü

Şubat 1989

Kürdistan'da devrimci savaş ve Türk ordusunun durumu

BOTAN MEKTUBU

Sahip olduğu coğrafik yapı ve stratejik öneminden dolayı Kuzey-Batı Kürdistan'ın kalbinde yer alan Botan Eyaleti gerek Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin gelişimi ve gerekse Kürdistan, Türkiye ve bölge halklarının geleceği bakımından kader tayin edici bir konumda yer almaktadır. II. Kongre Kararları temelinde Botan Eyaletine taşırılan silahlı direniş mücadelemiz 1982 yılından bu yana kesintisiz bir şekilde devam ederek tarihimizin en önemli bir dönüm noktasına ulaşmış bulunmaktadır.

Botan Eyaleti coğrafik ve stratejik bir öneme sahip olmasından ötürü tüm tarihsel süreç boyunca sürekli olarak sömürgeci devletler tarafından işgal edilmek istenmiştir. Zaman zaman işgal edilmesine ve istilacı güçler tarafından savaş arenasına dönüştürülerek baştan aşağı yakılıp yıkılmasına rağmen özgürlük ve halk gerçekliğimizi korumanın simgesi olan zaptedilmez dağlarına ve fethedilmez coğrafik yapısına dayanarak güçlü bir direniş sergilenmiştir. Bu açıdan Botan Eyaleti, Kürdistan'ın sömürgecilik ve direnme tarihi boyunca halkımızın sömürgeci güçlerden korunmak ve özgürlüğüne kavuşmak için sığındığı bir kale ve bu fethedilmez coğrafik yapıya dayanarak savaştığı ve güçlü yurtseverlik özünü günümüze kadar konuşturduğu bir direniş merkezi olmuştur.

Kürt ulusal gerçeğinin tarihsel şekillenmesinin en çok geliştiği, yurt sevgisini kazandığı ve burdan hareketle yayılma ve gelişme imkanı bulduğu Botan Eyaletinde Partimiz önderliğinde 1982 yılından bu yana kesintisiz süren kurtuluş savaşımız Kürdistan'ın fethedilmez dağları ile etle-tırnak gibi bütünleşen halkımızın direniş tarihinin şekillendirdiği Kürt ulusal gerçekliğinin derin özünden aldığı güçle, sömürgeci-faşist Türk devletinin halkımızı ulusal kimliğinden soyutlama, kölelik koşullarına yeniden mahkum etme ve soykırım politikasına karşı direnmiş ve bunu yerle bir ederek zayıf ulusal bağlardan çağdaş bir ulusal kurtuluş hareketi yaratmıştır. Bugün gelinen aşamada Botan Eyaleti ulusal kurtuluş mücadelemizin çağdaş bir hüviyet kazanarak tüm ülkeye yayıldığı ve dünya bağımsız uluslar topluluğuna özgürce katılımımızın derin özünün yakalanarak enternasyonal bir muhtevaya büründüğü bir çekim merkezi haline gelmiştir.

Kürdistan devriminin gelişimi açısından olduğu kadar, tüm Ortadoğu halklarının geleceği bakımından da kader tayin edici bir konumda yer alan Botan Eyaletinde tarihimizin bu en görkemli gelişiminin sağlanması, başta Agit, Erdal ve Bedran yoldaşlar olmak üzere onlarca arkadaşın şehit düşmesi ve halkın büyük acı ve fedakarlıkları pahasına gerçekleşmiş ve Kürdistan'da ilk bir parça özgür vatan toprağının gündemleşmesine yol açmıştır.

Yer aldığı coğrafik yapı ve stratejik konumundan dolayı Kürdistan'da silahlı mücadele açısından başta gelen ve gerilla savaşı için biçilmiş bir kaftan olan Botan Eyaleti, sahip olduğu bu özelliklerden dolayı Partimizin silahlı mücadele hattının en çok hayat bulduğu; gerilla savaşının en çok serpilip boy attığı ve kıyasıya bir savaş içinde faşist Türk sömürgeciliğinin sökülüp atılacağı bir parça özgür vatan toprağıdır.

Kürdistan devrimi açısından tarihi ve güncel önemini bu şekilde özetleyebileceğimiz Botan Eyaletinde geliştirilen ulusal kurtuluş mücadelemiz 1982 yılından bu yana kesintisiz bir şekilde devam ederek tarihimizin en önemli dönüm noktasına ulaşmış bulunmaktadır. Altı yıldan bu yana kesintisiz süren bu zorlu süreçte, gerilla savaşımız 1986-87 yıllarına, başta Agit, Erdal ve Bedran olmak üzere Firaz, Orhan, Cafer ve daha başka onlarca yoldaşın bizzat önderliğinde; son iki yılda ise manevi komutanlıklarında gelişerek en büyük ve ileri düzeyde gelişmelerin sağlandığı bir direniş kalesinin yaratılmasına neden olmuştur.

Botan Eyaletinde altı yıldan bu yana kesintisiz süren ulusal kurtuluş mücadelemiz, faşist Türk sömürgeciliğinin tüm özel savaş yöntemlerini boşa çıkararak silahlı mücadele taktiğimize karşı işlemezliğini ortaya çıkarmış ve siyasal etkinliğini yıkarak Partimizi en büyük otorite gücü haline getirmiştir.

Bizzat Agit, Erdal ve Bedran yoldaşların önderliğinde ve manevi komutanlıklarında gelişen gerilla savaşımız, yerel ihanet odaklarına ölümcül darbeler indirerek birçok bölge ve mıntıkalarda işlemez kılmış ve tasfiye ederek sömürgeci Türk devletinin sosyal dayanaklarını alabildiğine daraltmıştır. Faşist Türk sömürgeciliğinin ulusal kurtuluş savaşımızın en çok geliştiği Botan Eyaletinde tüm ihanet odaklarını, köy koruculuk sisteminde örgütleyerek oluşturmak istediği ajan-milis yapı, onlarca yoldaşın kanı pahasına gerçekleştirilen eylemlerle darmadağın edilmiş ve birçok bölge ve mıntıkada tasfiye edilerek eyalet çapında etkisiz duruma sokulmuştur.

Faşist Türk sömürgeciliğinin, yerel feodal güçlerin ve ajan-milis yapının halk kitleleri üzerindeki etkinliği kırılmış, devrimden çıkarı bulunan tüm toplum kesimleri silahlı mücadele içerisinde eğitilerek politikleştirilmiş ve örgütlendirilerek gerilla savaşına kazanılmıştır. Altı yıllık baskı, imha ve pasifikasyon ortamında, istisnasız herkesin işkence görmesi, imha, sürgün ve köy yakmaları, binlerce tutuklama ve onlarca şehadet pahasına halkımız büyük bir direniş örneği sergileyerek yüzlerce savaşçıyı Arteşa Rızgariya Gelê Kürdistan saflarına gönderdi ve Ordu kuruluşunun belkemiği olduğu gibi, Cephe örgütlenmesinin esas kaynağı durumuna da geldi.

1988 atılımı, 1982 yılından bu yana kesintisiz süren ulusal kurtuluş savaşımızın bu temel değerler birikimine dayanarak gerçekleşti. Bu açıdan genelde 1988 yılı faaliyetlerimiz, özelde faşist Türk ordu birlikleri ve ajan-milis yapıya karşı gelişen askeri eylemlerimiz, hem çok güçlü bir silahlı mücadele deneyimi ve tecrübe birikimine dayandı ve hem de son derece elverişli bir zemine dayanarak gerçekleşti. Sağlam bir mücadele zemini ve altı yıllık bir temel değerler birikimine dayanan 1988 atılımı döneminde Eruh, Şırnak ve Uludere bölgelerinde elliden fazla eylem gerçekleşti.

Burada, sadece Olağanüstü Hal Bölge Valisinin basın açıklamasında verdiği rakamlar gerçekleri yansıtmadığı ve kamuoyunun doğru bilgilendirilerek mevcut gelişmelerden haberdar edilmesi gerektiğine inandığımız için kısaca rakamsal sonuçları vermekle yetineceğiz.

Bu yıl, Eruh, Şırnak ve Uludere bölgelerinde, günboyu süren 10'dan fazla gündüz muharebesi, pusu, baskın, sabotaj, suikast, mayınlama, şehir eylemleri ve düşmanın ekonomik kaynaklarına yönelik altmışa yakın eylem gerçekleştirildi. Muazzam güç dengesizliği ve çok üstün bir teknik üstünlüğe rağmen bu yıl gerçekleştirilen eylemlerde aralarında 1 binbaşı, 10'a yakın subay, özel tim ve çete elebaşıların da bulunduğu 100'den fazla düşman gücü cezalandırılarak safdışı edildi. Buna karşılık günboyu süren muharebelerde, düşman en ağır silahlarını (top, helikopter, roket vb.) ve binlerce seçkin özel tim ve çete gücünü kullanmasına rağmen, özel valinin basın açıklamalarının tersine, sadece bir kadro ve yeni çıkarılan dört savaşçı arkadaş (iki savaşçı Eruh, üç arkadaş Uludere'de) şehit düştü. 1988 atılımı döneminde düşman ve her türden uşaklarına milyarlarca lira değerinde maddi zarar verdirilip onlarca silah ile binlerce mermi ganimet alınırken, düşmana sadece bir miktar erzak ile üç silah kaptırılmıştır.

Görülmektedir ki, TC'nin özel valisinin, başarısının ölçütü olarak saydığı sayısal rakamlarda da -açıklamasının tersine- başarı değil kesin bir başarısızlığı sözkonusudur. Savaşın en dar anlamında dahi, muazzam güç dengesizliği koşullarında, Botan Eyaletinde, eylemlerin sayısal niceliğinde olduğu gibi, niteliksel içeriğinde de bir daralma değil, tam tersine hiç darbe yenilmeden önemli bir gelişme sağlama durumu vardır.

Kaldı ki, savaşın izahını siyasal içeriğinden boşaltarak sadece sayısal rakamlarla değerlendirmek çok sığ ve sığ olduğu kadar da tek yanlı mücadeleye götürecek son derece tehlikeli bir anlayıştır. Nitekim düşman bunu çok iyi anladığı için ısrarla eylemleri siyasal içeriğinden boşaltarak izah etmeye çalışmaktadır. Ve savaşta verdirilen kayıpların oranı ile değerlendirme yapmaktadır. Kuşku yok ki, açıklanan rakamlar, Botan Eyaletinin özgülünde de görüldüğü gibi, tamamen yanlış ve belli bir gerçeğin örtbas edilmesi için demagojik bir tarzda yapılmaktadır.

Kısaca sonuçlarını bu şekilde özetlediğimiz eylemlerimizin yol açtığı gelişmelerin daha iyi anlaşılması için, günboyu süren çatışmaların pratik gelişimi temelinde düşman, halk ve gerilla birliklerimiz üzerinde bıraktığı etki ve içinde bulundukları durumu izah ederek açıklamaya çalışacağız.

Açık ki, eylemlerin sayısal oranı, bir hareketin silahlı mücadeleye hakimiyet derecesini ortaya çıkardığı ve gerilla savaşına ne kadar süreklilik kazandırdığını gösteren başlıca ölçüt olduğu için büyük bir önem taşımaktadır. Yine savaş en dar anlamıyla hasım iki gücün birbirlerini yok etmek için tutuştukları en yüksek silahlı mücadele biçimidir. Bu açıdan savaşta esas olan düşman gücün fiziki açıdan da yok edilmesidir. Ancak savaşı sadece bununla sınırlandırmak ve siyasal içeriğinden boşaltarak sosyal karakterini görmemek doğru bir anlayış değildir. Bu açıdan hem düşmanın bu alandaki aldatma ve demagojisini boşa çıkararak halkı silahlı mücadele alanında doğru bir kavrayışa götürmek ve hem de silahlı mücadeleyi siyasal içeriğinden boşaltarak, sadece öldürülen düşman sayısı ile ölçen yanlış yaklaşımları ortadan kaldırmak için eylemlerin pratik izahı temelinde yol açtığı gelişmeleri değerlendirmek büyük bir önem taşımaktadır.

Bilindiği gibi savaş en klasik tanımıyla siyasal mücadelenin üst biçimi ve bunun şiddet araçlarıyla sürdürülmesidir. Bu açıdan savaş, sadece iki gücün birbirlerini fiziki olarak yok etmesi olayı değildir. Aynı zamanda, sınıf ve ulusların ekonomik, sosyal, siyasal, kültürel, diplomatik ve askeri her alanda yürüttükleri en üst düzeyde bir mücadele biçimidir. Bu nedenle sosyal karakterinden ve siyasal içeriğinden boşaltılan bir savaş düşünülemez. Dolayısıyla, üretici güçlerin gelişimine hizmet eden, ilerici sınıf ve ulusların haklı talebini dile getiren ve bunların çıkarlarını formüle eden savaşların başarısı onun sosyal karakter ve siyasal içeriğinden kaynaklanırken, tüm azametine rağmen en büyük devlet ve en güçlü sınıfların tutunamayarak dağılmaları ve tarih sahnesinden silinmeleri onların üretici güçler karşısındaki gerici karakter ve siyasal perspektifsizliklerinden ileri gelmektedir. Bu açıdan savaşta zafer ve yenilgi, savaşın sosyal karakteri ve siyasal içeriğinin doğrudan bir devamı iken, savaş için çok gerekli olan cesaret, moral ve disiplin de onun haklı ve ileriyi temsil edebilme yeteneğinin bir ürünü olarak ortaya çıkmaktadır. Haklı ve ileriyi temsil eden sınıf ve uluslar, tarih ve insanlığın çıkarlarından aldığı güçle büyük bir moral ve üstün bir cesaretle, disiplinli bir şekilde ileriye atılırken, tüm ihtişam ve görkemli güçlerine rağmen egemen gerici devlet ve sınıfların, tarihin ilerletici güçleri ile ters orantılı hale geldikleri zaman kitlesel çıldırma hareketlerine başvurmaları ve insanlığın başına bela kesilmeleri onların haksız konum ve yaşamaya kudreti olmayan nitelikleriden ileri gelmektedir. Çünkü savaş sosyal bir olay olarak tekniğin tüm önemine rağmen esasta insan unsuruna dayanır. İnsan yapısını belirleyen de yaşanılan maddi yaşam koşullarıdır. Dolayısıyla, silahlı mücadelemizin yol açtığı gelişmeleri esas olarak gerçekleştirilen eylemler temelinde düşman, halk ve gerilla birliklerimizin şahsında görmek büyük bir önem taşır. Çünkü içinde yaşanılan maddi yaşam koşulları gerçekleştirilen savaştır, ve savaş hem halk ve savaşçı gücümüzü ve hem de düşman güçlerinin

tüm yaşamını şekillendirerek değişikliğe uğratmakta, davranış ve eylemine biçim vererek yönlendirmektedir. O halde gerçekleştirilen eylemlerin pratik gelişiminde düşman ve gücümüzün durumunun açığa çıkartılması, savaşın hangi temelde gelişeceği ve zaferin nasıl kazanılacağının da temel ölçütüdür. Çünkü savaş yaşamaya hakkı olanla olmayanın ayırt edildiği denektaşıdır. Bu temelde yaklaşıldığında görülecektir ki, daha şimdiden zafer garantilenmiştir. Ve zaten bizim esas savaşımız bu alanda verilmektedir. Tüm tarihsel süreç boyunca bastırılmış ve insanlığı elinden alınmış Kürt halkının her şeyden önce kendisini adalet ve haklılık alanında kanıtlaması ve insanlığına karşı suç işlemiş olan tüm güçlerden hesap sorma güç ve cesaretini göstermesi gerekmektedir. Bugün eylemlerimizde dile gelen ve daha ilk açılımını sağlayan en büyük gerçekliğimiz budur. Bugün mütevazi de olsa düşmana indirilen darbeler insanlık ve tarih adına tüm insanlığa ve bütün tarihsel süreç boyunca bir ulusa yapılan haksızlık ve ihanetin yargılanması, hakkettiği cezanın küçük bir parçasının ödettirilmesidir. Evet bizi şekillendiren, duygu ve düşüncelerimize yön veren tamamen bu gerçekliktir. Adalet, ahlak, cesaret, moral ve disiplin ögelerinin bizde bu denli güçlü olmasının bir nedeni varsa, o da insanlığından yoksun bırakılmış Kürt halkının, bu tarihsel haksızlığın hesabını, insanlığın tüm temel birikimlerini kazanarak telafi etmek ve bunu insanlığının bir ölçütü haline getirerek müthiş bir hesap sorma sürecine girmek istemesinden kaynaklanmaktadır

Bizi güçlendiren ve cesaretle öne atılmamızı sağlayan temel değer yargılarımız bunlarken, milyonluk orduya sahip Türk devletinin büyük bir korku ve paniğe sürüklenmesine yol açan gelişme ise onun suçüstü yakalanarak tarihte Kürt ve diğer halklara karşı işlediği cinayetlerin hesabının sorulmasıdır. Muazzam güç dengesizliğine rağmen meydana gelen gündüz çatışmalarında top, roket ve helikopter kullanılmasına rağmen, eğitilmiş özel timleri dahil hiçbir askeri komutanlarının bir metre dahi ilerleme cesareti gösteremezken, savaşçı yoldaşlardan daha yeni gelen ve henüz onbeşine bile basmayan yüzlercesi ölümün üzerine gözünü kırpmadan gitmektedir. Haklılık, Partiye duyulan güven, kurtuluşa olan özlem her Kürt insanını derin bir intikam duygusu ve yoldaşlarına sonsuz bir bağlılık anlayışı içerisine sürüklerken, Türk askerinde ise, alçaklık, güçsüze karşı sadistlik, korkunun girdabında debelenerek ölümü her an ensesinde hissetme ruhu gelişmektedir. Bu tersten işleyen süreç insanlıktan uzaklaşma ve insanlığa karşı suç işlemedir. Türk ordusunu saran bu ruh, davranış halen tüm çatışmalarda görülmektedir. Binlerce güç savaşa sürülmesine rağmen, toprağa yabancılık ve tarihsel haksızlıktan dolayı hesap sorulma korkusu tüm Türk ordusunu kıskıvrak yakalamakta ve milyonluk orduyu bir yığın haline getirmektedir. Disiplini ile nam yapmış ordu, moral ve disiplinin olmadığı, laçkalık ve cesaretsizliğin alabildiğine geliştiği bir handikapa dönüşmüştür. Tarih boyunca Kürt halkına ve birçok azınlığa karşı aslan kesilerek soykırım yapan Türk ordusu, bugün artık yaprak hışırtısı ya da gece karanlığında gezen bir hayvandan dahi korkar hale gelmiştir.

Türk ordusunun ruh halinin daha iyi anlaşılması için bazı eylemlerin pratik gelişimini anlatmak daha izah edici olacaktır.

1988 Bahar Atılımı döneminde düşmanın, güçlerimize toplu bir darbe vurmak ve imha edilen grubun şahsında hareketi bölgede bitirmek için düzenlediği geniş çaplı bir operasyonda, 18 Nisan tarihinde Şırnak'ın Piran Dağı eteklerinde bir çatışma meydana geldi. Çatışma sabah saat dokuzdan akşam dokuza kadar sürdü. Bu çatışmada düşman binlerce asker, özel tim ve çete kullandı, onlarca helikopter çalıştı ve yüzlerce top atıldı. Geçmiş yılların verdiği saldırganlıkla ilk hücumda pervasızca ilerleyen düşman birlikleri, kararlı bir direnişle karşılaşıp ağır kayıp verince çil yavrusu gibi dağıldı. Daha sonra tekrar hücum edilmek istendi. Ancak çok az asker tehdit ve dövmeye rağmen ilerledi. İkinci bir darbe yiyince bir daha da ilerleme cesaretini gösteremedi. Bir metre ilerlemesi için, çalımından geçilmeyen Türk subayı askere yalvarmak zorunda kaldı, olmayınca tekmeledi. Bu da olmayınca, taze kuvvet getirip onunla hücuma geçmek istedi. Ancak bu yeni gücün de daha ilk saldırısında darbe yemesi ve yaralanan bir askerin ağlayarak kendisini yerden yere vurması, bütün askerlerin morallerinin sıfıra inmesine ve panik içinde çekilmelerine neden oldu. "Korkusuz" Türk askeri bir daha da saldırma cesareti gösteremedi. Çareyi güçlerini geri çekip uzaktan yoğun top ateşi ve uçaklarla çatışma alanının üstünden alçak uçuş yapmada buldu.

Türk askerinin bundan sonraki tüm çatışmalarda istisnasız durumu bu olmuştur. Ancak sadece askerin değil, subayının da tavrı aynı tarzda, hatta daha kötü olmuştur. Türk subayının tavrı tam bir alçaklık ve namertçe bir döğüş tarzıdır. Çok azılı Kürt düşmanlarının dışında, tüm Türk subayları çatışmalarda arka planda ve ölüm korkusunu her an yaşayarak hareket etmektedir. Vurulanlar ise ya pusuya düşürülerek kaçma fırsatı yakalayamadığı ya da çok azılı birisi olduğu için öldürülmektedirler. En çok korkanlar hınçlarını halktan alanlardır. Namert oldukları gibi, alçaktırlar. Son çatışmalarda artık pusuya düşürülen askerlerin bile imdadına gelmeyecek kadar adidirler. Ya kendilerini yolda oyalayarak ya da pusu atma adı altında çatışmadan kaçarak uzaklaşmaktadırlar. Üst düzeydekiler ise daha kurnazdırlar, helikopterle yüksekten uçarak çatışmayı yönettiklerini veya çatışmadan hemen sonra kaçmalarına rağmen bilmem hangi dağda bir metre karda operasyon yaptıklarını söylerler. Hulusi Sayın'ın operasyonları yönettiği vb. yönlü demeçlerinin, aslı-astarı yoktur. Şırnak'ta gazetecilere, "Cudi eyleminin intikamını" almadan gitmeyeceğini söylemiş, ancak ikinci gün askerleri Ruşor köyünde pusuya düşürülerek "gel al intikamını" cevabı verilmiştir. Askerleri darmadağın edilerek sabaha kadar yerden kalkma cesaretini bile göstermezken, kendisi bu sefer Şırnak'ta olmasına ve "intikam alacağım" demesine rağmen helikopterle gelme cesaretini bile gösterememiştir. Yaptıkları tek şey, her çatışmada seksen kurşun yemiş askerin bile son nefesini verirken, "teröristler teslim olun" demesi, günboyunca darbe vuramayan subayın akşam çatışma alanından uzaklaşan gerilla birliğine megafonla "komünistler niye kaçıyorsunuz, beni niye kandırdınız, alandan ayrılmayacağınızı söylemiştiniz" gibi gülünç duruma düşmesi olmuştu.

Türk ordusunun bu iğrenç durumuna karşılık Kürdistan'da ARGK'nin şahsında kahramanlıklar fışkırıyor. Türk basını ve uşak takımının, "PKK zorla gençleri kaçırıyor" dediği yeni savaşçı arkadaşlar, daha ilk günlerinde, hiçbir eğitim görmeden, sadece Partiye ve yoldaşlarına duydukları güvenle cesaret ve azmin timsali oluyorlar. Gerçekte başkalarının "PKK zorla genç topluyor" dediği yoldaşlar bugün faşist Türk sömürgeciliğine karşı savaşın belkemiğini oluşturuyor, ona sıkılan kurşun, alınan intikam bu yoldaşların namlusundan çıkıyor. Evet genç, belki onbeşine bile varmamış, ama Kürdistan köylülüğünün savaşçılık, fedakarlık ve yiğitliğinin tüm özelliklerini şahsında somutlaştırmıştır. Kendini bilmez ukalaların, çalımından geçilmeyen bozuntunun ağzına bile almayacağı fedakarlıklar gösteriyor. Yanında şehit düşmüş dört yoldaşının tek bir kurşununu dahi düşmana kaptırılmaması için tüm silah ve eşyaları alan ve kurtulma imkanı varken bundan dolayı şehit düşen Ramazan KAYDI; yaralı olduğu halde düşmana sağ yakalanmamak için kendisinde bomba patlatarak düşman askerini de birlikte öldüren Kalender İLHAN ve daha nice kahramanlıklar göstererek ölümsüzler kervanına katılan onlarca adsız kahramanın gösterdiği erdemliliğe kim ulaşabilir!..

Bundan dolayı, bugün Kürdistan'da gerçekleştirilen eylemler sadece askeri, hatta siyasal sonuçlarıyla değerlendirilemez. Esas olan silahlı mücadele temelinde bir halkın yeniden dirilerek şekillenmesidir. Kürt halkının temel değer yargıları olan yiğitlik ve fedakarlık bugün arkadaşların şahsında dile geliyor ve tüm insanlık erdemleri; PKK'nin şahsında dile gelerek, faşist Türk sömürgeciliğine karşı intikam eylemine dönüşüyor. Bu açıdan Kürdistan'da gerçekleşen eylemler, çatışmaların ötesinde, Kürt halkının kendisini bulması, çağdaş bir hüviyet kazanması ve kendisini insanlıktan soyutlayan güce karşı haykırmasıdır. Ve esas olarak da savaş tüm insanlık adına bu temelde veriliyor.

Diyarbakır'dan haberler

GELİN ZAFERİ HEP BERABER YAŞAYALIM

Kürdistan'da mücadele, kimi yörelerde silahlı, kimi yörelerde politik ve kitle gösterileriyle gelişerek sürüyor. Ulusal kurtuluş mücadelesi, sadece bir sınıfın sorunu olmaktan çıkmış, tüm sınıf ve katmanları kapsayarak ulusal bir nitelik kazanıyor. Sömürgecilerin, gençlik veya bölücü terörist demagojileri iflas etmiştir. Devrimci mücadeleye, 15-60 yaş arası insanların beş vakit namaz kılanından tutun, çeşitli din ve mezheplere kadar, herkes şu veya bu şekilde katılıyor, ülkenin kurtuluş mücadelesindeki yerini alıyor.

ARGK'nin öldürücü darbeleri altında ezilen ihanet odağı cahşlık, halkımızın geliştirdiği yoğun teşhir kampanyasıyla tamamen dağılmak üzeredir. Öyle ki, bu hain odağın içerisinde yer alanlar, halkın karşısına çıkamıyor, arasına giremiyor ve en yakınlarının yüzüne bile bakamıyorlar. Rahat edemeyen sadece bunlar değil, çocukları ve akrabaları da suçluluk psikolojisi altında eziliyorlar. Eskiden bir devrimcinin tüm yakınları suçlanırken, günümüzde bu durum tersine dönmüştür. Bu durumu gören sömürgeciler, yeni oyunlara başvuruyor ve cahş odağını yaşatmak için, yerlerini değiştiriyor. Örneğin, Diyarbakır civarında bulunan az sayıdaki milisi Siirt'e, Siirt'ten Mardin'e, oradan Adıyaman'a, Adıyaman'dan da diğer yerlere gönderiyor. Tabii bu yer değiştirme sömürgeciler için yeni sorunlar çıkarıyor. İhanet odakları araziyi ve halkı tanımadıkları için, başarılı olamıyorlar. Kimileri bu yüzden milisliği bıraktı.

Ulusal bilinçlenme ve düşmanı tanıma had safhada. Bazı yerlerde ayaklanma belirtilerine rastlandığını sömürgeci basın bile artık inkar edemiyor. Ulusal uyanışı önlemek ve en azından geciktirmek için, Türk devleti, kitlesel tutuklamalara gidiyor. Çünkü günümüzde SHP, DYP ve hatta RP'liye kadar herkes içinde bulunduğu partide bu sorunu tartışıyor. Bu partilerde yer alırken, onun ideolojisiyle tatmin olmuyor. Kendi ulusal kimliğine sahip çıkarak gidiyor. Sömürgeci partiler, sorunu istismar etmek istiyor edemiyor, karşı çıkmak istiyor çıkamıyor. Sömürgeci partilerin bu konuda en bağnazı, eski DDKD, ÖY ve KUK'çuların tabanını oluşturduğu SHP'dir. Bu unsurlar, eski feodal gerici ve işbirlikçi burjuvaziyle aynı ideolojiyi paylaşmaktan utanç duymadıkları gibi, el ele ve kol koladırlar.

Türk devleti gerçekten şaşırmış. Eskiden bazen PKK'yi arayıp bulabiliyordu. Şimdi ise, nerede arayacağını bilemiyor. Onun için kitlesel tutuklamalara gidiyor. SHP, DYP ve RP'lileri yakalıyor. Bağımsız yurtseverleri gözaltına alıyor. Geçmişte mücadeleyi bırakıp kabuğuna çekilen eski devrimciler de zaman zaman paylarını alıyorlar. Pişmanlık yeterli olmuyor. Düşman tarafından ihanete zorlanıyorlar. Tutuklananların sayısı, yüzleri aştı, binleri buluyor. Devlet PKK'li arayıp ortaya çıkarmak istiyor, çıkaramayınca bocalıyor.

Rastgele operasyonlardan da anlaşıldığı gibi, sömürgeciler, kırsal alandan fazla umutlu değil. Şimdi mücadelenin şehirlerde kök salmasını önlemeye çalışıyor. Halkı ağır bir baskı altında tutarak sindirmek ve ihanete sürüklemek istiyorlar. 1989 politikası böyle sürece benziyor. Onun için Aralık-Ocak ayları arasında binin üzerinde yurtever-demokrat insan, Kürdistan'ın çeşitli il ve ilçerinde yakalanarak gözaltına alındı. 423 kişi olan ilk postadan ancak 34 kişinin tutuklanması, operasyonun rastgele ve halkı yıldırmaya yönelik olduğunu ortaya koyuyor.

Sömürge Valisi Hayri Kozakçıoğlu, "Ben mesleğe, mevkiye ve kişilerin şu veya bu partiye bağlı olmalarına bakmadan istediğimi tutuklarım" diyor. Ve tehdit savurarak, "Tam yetkiliyim, yetkilerimi de henüz tümden kullanmadım" diyerek halkı korkutmaya çalışıyor. Bunun açıkçası, benimle işbirliği yapmayan herkesi tutuklarım anlamındadır. Faşist Kozakçıoğlu'nun, hiddetinden çılgına döndüğünü farketmeyen yok. Başarısızlığı ortada, koltuğu sallantıdadır. Eylemlerin onda birini basına yansıtmıyorlar, hemen hemen her yerde eylem haberleri geliyor. Fakat halkın duymaması için başka olaylar manşete çıkarılıyor. TV'nin yarısı Kozakçıoğlu'na ayrılıyor, fakat bu da kâr etmiyor.

Kürdistan'daki bu başdöndürücü gelişmeyi yaşamayan kimse, belki inanmaz. Fakat bu bir gerçektir ve bu halk sömürgeci zinciri kıracaktır. PKK'nin silahlı mücadeleye başlamasını provokasyon olarak değerlendiren DDKD, Özgürlük Yolu ve diğer ıvır-zıvırlar, bilmem şimdi ne düşünüyorlar. Sekiz-dokuz yıl sonra dergilerine rastladık. Fakat ortada henüz kendileri görünmüyor. İşledikleri konular gene aynı tas aynı hamamdır. Sömürgecilikli demokrasiyi savunuyorlar. PKK'ye omuz vereceklerine SHP'ye veriyorlar. O, "Ortodoks sosyalist" tabanlarını da SHP'ye kaptırdılar. Bunlar üç günde İnönücü, Baykalcı kesildi, utanmadan yurtseverleri demokrasi düşmanı bile ilan ediyorlar.

Bunlara seslenmek istiyoruz: Avrupa'yı terkedin, kendi ülkenize dönün. PKK yanlış yapıyorsa, siz doğrusunu bize gösterin. Mücadeledeki yerinizi alın. PKK ile birlikte çalışmıyorsanız, Kürdistan'ı düşmana karşı birlikte savunabilirsiniz. Halkımızın daha binlerce yetişkin insana ihtiyacı vardır. PKK her yere yetişemeyebilir. Diğer boşlukları da siz doldurun.

Buradaki diğer durumlar da şöyle: Köylü topraksız ve sürekli işgal ordusunun ayakları altında inliyor. Okullar ve işyerleri, askeri kışlalardan farksız. Şehirler ise, polis ve diğer gizli-açık güçlerin işkencesinde. Binlerce dilenci var. Yoksulluktan intihar edenler, sokakta yatan binlerce insan ve binlerce sahipsiz çocuk... Halkın alım gücü düştüğü için kapanan binlerce esnaf işyeri. Her yıl geçen yılı, her ay geçen ayı, hatta her gün geçen günü aratıyor. Bu yaşantıyı yaşayan bir halk da, kurtulmak istemez de kim isteyecek? Zaten bu durumdan kurtulmanın başka bir yolu da yok. Son olarak, yurtdışındakileri ülkeye çağırıyoruz. İstemeyenler gelmese de, bu halk kurtulacaktır.

Gelin zaferi hep beraber yaşayalım.

Diyarbakır'dan DSİ'den yurtsever bir işçi/18.1.89

Kürdistan sorununda emperyalizm kartlarını daha açık oynamaya başlıyor

Kürdistan sorununa ilişkin değerlendirme ve yorumlara sık sık yer vererek Türk yetkililerinin soruna daha "akılcı" yaklaşmalarını sağlama hedefi güden gazeteci **Mehmet Ali Birand**, 1 Şubat 1989 tarihli Milliyet gazetesindeki köşe yazısında bir kez daha aynı sorun üzerinde duruyor. *"Batı, Kürt sorununda harekedeniyor..."* başlığı altında sunulan yorumda, son dönemlerde Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine ilişkin peşpeşe yayınlanan TV programları, Avrupa Konseyi ve Parlamentosu'nda sorunun sürekli canlı tutulması, Kimyasal Silahlar Konferansında Kürtler üzerinde önemle durulması gibi noktalara dikkat çekilerek, ortaya "tehlike çanları çaldıran manzara"nın çıktığı belirtiliyor.

Yazı şöyle devam ediyor:

"Asıl daha önemlisi, Amerika'nın geneldeki Kürt sorunu konusunda tutumunu ciddi bir biçimde değiştirmeye başladığı izleniminin artışı...

Geçen yaz aylarında Iraklı Kürt lider Talabani'nin ABD Dışişleri Bakanlığı'nda gördüğü kalburüstü ağırlamanın bir 'gözden kaçma' olmadığı şimdi çok daha iyi anlaşılıyor. Kongre'de ve Dışişleri Bakanlığı'ndan kaynaklanan raporlarda yepyeni bir dil kullanılıyor. Yaklaşım giderek değişiyor.

En son örnek, Dışişleri Bakanlığı'nın PKK'yı terör gruplan arasında saymamasıydı. 'Terör' kelimesinde büyük duyarlık gösteren Washington bu şekilde PKK'yı 'kurtuluş savaşı yapan grup' olarak nitelediğini dünyaya göstermiş oluyor. Bu, son derece önemli bir gelişme...

Avrupa'nın daha eskiden beri süregelen 'manevra desteği de' Amerika'dan aldığı bu ışık ile daha da geliştirdiği gözleniyor."

Birçok konuya, TC'nin kalıcı çıkarları açısından somut yaklaşımıyla dikkat çeken M. Ali Birand "Kürt sorunu"nda da aynı rotayı izliyor. TC'nin Kürdistan sorunundaki inkarcı politikasının doğuracağı sakıncalara sürekli dikkat çekerek, ABD ve Avrupa'nın giderek daha da belirgin bir şekilde önünü açtığı "Kürtlere özerklik" planının kabul edilmesini istiyor. Bunun TC'nin çıkarları açısından "daha akılcı" bir politika olacağına inanıyor. Nitekim, sözünü ettiğimiz yorumun sonuç kısmında bu görüşlerini bir kez daha netçe ortaya koyuyor:

"Bir Kürt sorunu olduğundan söz edenleri 'vatan hainliği'ile suçlamak, sorunun bazı yönleriyle ilgili görüşlerini açıklayanları cezalandırmakla bu işin altından kalkamayacağımızı artık Başbakan Özal başta olmak üzere birçok yetkilimiz açıkça, basın demeçleriyle söylüyorlar, ancak bu noktadan ileri gidilemiyor.

Bu sorunu çözmek için devlet kaba kuvveti öncelikle uygulurken, maalesef muhalefet de abartılı bir hoşgörüsüzlükle çıkan sesleri hemen sert şekilde susturma yolunu seçiyor. Ve herkes sorunun böylece yok olacağını sanıyor.

Ve tabii çok yanılıyorlar...

Bu konuda bütün gözler, Türkiye'nin üzerinde. İran ve Irak'ın Kürtlere ters bakmaları durumunda Batı'nın yapabileceği büyük bir şey yok. Oysa biz demokratik bir ülkeyiz ve gelişmeler en çok bizleri etkileyecektir.

Konuya daha sağlıklı, demokrat, insancıl ve her şeyin başında 'kendimize güvenerek' eğilme ve yeni değerlendirmeler arama zamanı çoktan geldi. 'Aman Pandora Kutusu'nu açan ben olmayayım' yaklaşımı, uzun vadede bizi çok daha güç duruma sokabilir.

Uluslararası gelişmelerin verdiği işaretler bunlar..."

Ortaya konulan görüşlerde, uzun süredir dikkat çekici bir biçimde gelişmeye başlayan ve son dönemlerde gerçekten de yoğunlaşan birtakım politikaların ipuçları var. Batı, Kürdistan sorununda ipleri eline alarak çözümü kendi çıkarları doğrultusunda geliştirmede yoğun bir çaba içinde. İnkar politikasının çözümsüzlüğünü ve Kürdistan sorununun eski sınırlar içinde tutulamayacağının farkında. Bu nedenle de TC'nin politikasını çok tehlikeli bularak onu sıkıştırıyor. Amaç; Kürdistan'ın büsbütün kaybedilmesini önlemek... Çünkü, biliyor ki, bağımsızlık mücadelesi artık geri dönülemeyecek boyutlara ulaşmıştır ve uyanan ulusal kurtuluşçu özlemlerin küllendirilmesi şansı artık yok. Bu gerçeği kabul edip, en az zararla sorunu dondurmayı hedefliyor. Bu ise, proleter önderliğe alternatif olarak küçük-burjuva ve feodal-komprador çevreler önderliğinde "kültürel özerklik" planının hayata geçirilmesinden geçiyor. Bu yapıldığında, Kürdistan sorunu konusundaki rahatsızlıkların giderileceğini ve proletarya önderliğinin gelişme şansının ortadan kaldırılacağını hesaplıyor. Zor yöntemleriyle başedemediği Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesini diplomatik manevralarla sıkıştırıp etkisizleştirmek istiyor.

"Kültürel özerklik" politikasını hayata geçirmede ise Türkiye'ye özel bir rol atfediyor. Geçmiş yıllardaki deneylerden İran ve Irak egemenliğindeki parçalarda bu politikanın işlemezliği ortaya çıktığından ve esas olarak da bağımsızlık mücadelesinin odağı Türkiye egemenliğindeki parça olduğundan, sorunu bu odakta halletmeyi esas hedef olarak önüne koyuyor. Ancak bunu yaparken de tüm parçalardaki küçük-burjuva ve ilkel-milliyetçi güçlerin birliği temelinde ve tüm parçaları bağlayacak bir "çözüm" olarak ele alıyor. İran-Irak savaşının sona ermesi ardından, Güney Kürdistanlı mülteciler sorunu ile Türkiye'yi bir odak haline getirerek attığı ilk adımı şimdi yeni adımlarla besliyor. M. Ali Birand'ın sözünü ettiği girişimler bu yeni adımların parçaları oluyor. Ancak esas olarak da, Avrupa çapında PKK Hareketine yönelik saldırılar yoğunlaştırılırken, küçük-burjuva ve ilkel-milliyetçi güçler ise kendi aralarında birleştirilip çok yönlü olarak destekleniyor ve "kültürel özerklik" planını hayata geçirmeye hazırlanıyor.

Bu girişimlerin bir örneği geçtiğimiz günlerde İsveç'in başkenti Stockholm'de yaşandı. 13-14 Ocak 1989 tarihinde, İsveç-Kürt Dernekleri Federasyonu öncülüğünde ve emperyalizmin güdümünde "**Stockholm Konferansı**" düzenlendi. 8 Avrupa ülkesinden 9 Kürt kuruluşunun temsil edildiği Konferans'ın görünürdeki amacı, "Avrupa'daki Kürtlerin sorunlarını ele almak" olarak lanse edildi. Konferans'a katılan kuruluşlar ise şunlar: İsveç-Kürt Dernekleri Federasyonu, İngiltere-Kürt Aydın Ocağı, Paris-Kürt Enstitüsü, F. Almanya-Kürt İşçi Dernekleri Federasyonu (KKDK), Belçika-Tekoşer, Hollanda-Arnheim Kürt Merkezi, Danimarka-Arhus Kürt Derneği, Federal Almanya Kürt Akademisi, UKS-YE-Batı Berlin. Konferans'ta kurulan Stockholm Konferansı Komitesi öncülüğünde bu güçlerin birliğinin güçlendirilip faaliyetlerinin sürekliileştirilmesi hedefleniyor. Başını Kemal Burkay, Kendal gibi ipliği pazara çıkmış emperyalizm uşaklarının çektiği bu Konferans, Kürdistan'a yönelik olarak emperyalizmin geliştirdiği planların hayata geçirilmesinde bir önadım olma amacını güdüyor. Bu yönlü çalışmaların başta Fransa olmak üzere diğer alanlara da taşırılması öngörülüyor. İsveç ve Fransa'nın sosyal-demokrasinin Kürdistan politikasının öncüleri oldukları gözönünde bulundurulduğunda geleceğe yönelik hedefler daha da netlik kazanıyor.

Evet, emperyalizm her türden uşaklarını harekete geçirerek Kürdistan sorununa "köklü çözüm" getirme iddiasını hayata geçirmeye çalışıyor. Her gün hızla yayılan, boyutlanan ulusal kurtuluş ve bağımsızlık ateşinin alevinde etekleri tutuşmuş olarak, telaşla koşturup duruyor. Yangını söndürmenin nafile çabası içinde çırpınıyor. Ama, artık çok şeyi yitirdiğini de görüyor, görmek zorunda kalıyor. PKK'ye terörizm damgası vurmak için tüm çırpınmalarının boşa çıkması ardından, yeni bir türkü tutturma çabası bunu ele veriyor. Kürt küçük-burjuvaları ve ilkel-milliyetçilerin bir kez daha başarısız kalma tehlikesini ciddi olarak hesaba katıp geleceğe yönelik başka kapılar açmaya çalışıyor bir yandan da. Ama nafile. Kürdistan halkı bu kez aldanmamaya kararlı; emin adımlarla, olması gerekene doğru hızla ilerliyor.

★

"Halkımız öncülerinin izinden nasıl gideceğini çok iyi biliyor"

Bir süre önce Mardin'de işkencede öldürülüp, çatışmada vuruldu süsü verilen Sadık ÇELEBİ isimli yurtseverin ölümüne ilişkin gerçekleri ve Kürdistan'daki genel gelişmeleri dile getiren bir röportajı yayınlıyoruz.

Sadık ÇELEBİ, bir süre gerilla birimleri içinde yer alıp, daha sonra evine dönen bir yurtsever. Evine döndükten sonra sömürgecilerce yakalanıp ağır işkencelerden geçirilmiş; ancak onlara hiçbir bilgi vermediği için alçakça katledilmiştir.

Daha önce de konuşmuştuk, yararlı olabilecek bir dizi olayı bize anlatmıştınız. Fakat biz bunların tümünü Berxwedan okuyucularına da sunmak istiyoruz. Bu nedenle sizinle yaptığımız sohbetleri şimdi bir röportaja dönüştürmek istiyoruz.

İlk sorumuz şudur: Kardeşiniz Sadık Çelebi'nin işkencede katledilmesi olayı hakkında bilgi verir misiniz?

— Çevremde bazı arkadaşlar vardı. Birlikte bazı görevleri yerine getiriyorduk. Zaten görev üstlenmek zorundayız. Bir gün sorumlu arkadaş şehire gitti. Ayın 16'sında yakalandı; yakalandığını biz de duyduk. Kendisiyle yakalanan kişi, tanıdık biriydi. Ayın 26'sında bize bir haber ulaştırıldı; karakol başçavuşu bize gelmişti: "Kardeşin Lokman bir çatışmada vurulmuş, cenazesi Mardin hapishanesindedir, gidin cenazeyi getirin" dedi. Ben ise onun söylediklerine sadece güldüm. "Kardeşim Lokman gerçekten İstanbul'dadır, bu nasıl olur? Sen doğru söylemiyorsun, hem kardeşim mücadele içinde değil ki vurulsun. Sözünü ettiğin insan, bir yıldan beri İstanbul'dadır" dedim. Bana, "Olabilir. İstanbul'a gitmiş olabilir, fakat şimdi dağda idi. Çatışma çıktı, ve çatışmada vuruldu" dedi. "Öyleyse benimle birlikte gel, ona telefon edeceğim. Telefonu bende var" cevabını verdim. Bana diklenerek şöyle dedi: "Kimseyle konuşma ihtiyacım yok. Gidin cenazenizi alın..." Bu konuşmalar ardından tutuklu kardeşim Sadık'ı hatırladım. "Kardeşim Lokman değil de, sakın kardeşim Sadık öldürülmüş olmasın mı?" diye düşündüm. Olabilir, neden olmasın?

Mardin'e gittik. Önce cezaevine, oradan da hastaneye uğradık. Yetkililer, "Dün gece bir çatışma oldu, o vuruldu" diyorlardı. Sürekli Lokman adını kullanıyorlardı. Ancak katledilen kardeşim Sadık idi. Cezaevine, karakola gittik. Görevlilerle, polislerle konuşmak istedik. Bazı bilgiler elde etmek istiyorduk. Hiçbir polis olay üzerine bizimle konuşmak istemiyordu. Diğer yetkililere ve doktora başvurduk. "Biz size hiçbir şey söylemeyiz, bizden vazgeçin, siz bizden daha iyi durumu biliyorsunuz, çekin gidin" diyorlardı. Cenazenin altı gündür bekletildiğini söylediler. Açık ki altı gün önce onu işkencede katletmişlerdi. Doktorlara, işkencede mi, yoksa kurşunlanarak mı katledildiğini sorduk. "Bilmiyoruz, bize getirildiğinde ölü idi" dediler. Ancak vücudunda beş mermi izinin de olduğunu eklediler. Öyleyse işkencede katledildikten sonra, ölü vücuda kurşun sıkmışlardı. Cenazeyi oradan aldık. Ama keşif heyeti gelmeden, onu gömmeyeceğimizi de yetkililere bildirdik. Hatta cenazeyi götürmemekte de direndik. Bu davranışımızdan ötürü, Narkotik Şube elemanları ile bazı özel tim görevlileri bizi yoğun baskı altına aldılar. "Cenazeyi götürmezseniz, sizi de onun yanına göndereceğiz" tehditinde bulundular.

— Cenazeyi almak istemediğinizi, daha önce kimseye bildirmiş miydiniz? Kimsenin bu tutumunuzdan haberi var mıydı? Onlar size neler demişti?

— Hayır! Henüz kimseyle konuşmamıştık. Kimseyi bilgilendirmemiştik. Bundan dolayı da davranışımızdan ötürü bizi gözaltına aldılar. Bizi siyasi şubeye götürdüler; dört saat kadar beklettiler ve şunu dediler: "Götürüyorsanız, hemen götürün! Eğer götürmezseniz, sizi burada tutacağız. Cenazeyi de belediyeye teslim edeceğiz, onu kimsesizler mezarlığına atsınlar." Baktım bir şey yapamıyoruz, mecburen cenazeyi aldık ve geri döndük.

— Kaç kişiydiniz; ne gibi girişimlerde bulundunuz?

— Dört kişi, akrabaydık. Cenazeyi Kerboran'a götürdükten sonra, yine gömmeme kararını aldık. Bazı arkadaşlar da, keşif heyeti gelmeden, gömmememizden yanaydılar. Midyat savcılığına başvuruda bulunduk. "Olay Mardin'de cereyan etmiş" dediler. "Bize Mardin'den emir gelene kadar bekleyeceğiz" dediler. Bu sefer de Mardin savcılığına gittik. Onlar da, "Olay görevimiz dışındadır" dediler. Ayrıca otopsinin de yapılmış olduğunu açıkladılar. Otopsi raporunu istedik, vermediler. "Katledilenin elbiseleri bize verin, o zaman öldürülmüş mü, biz onu anlarız" dedik. Tüm çabalarımıza rağmen elbiseleri de alamadık. "Bu kişi Gercüş'te vurulmuş" dediler. Hastane çalışanlarının cenazenin dört gün önce getirildiğini söylediklerini belirttik. Bize şahitlik yapıp-yapamayacaklarını sordular. "Belki bazıları cesaret edebilir" cevabını verdik. "Öyleyse Gercüş'e gidin" dediler. Biz de oraya gittik. Yetkililer, sözü edilen kişiye hiç rastlamadıklarını, olayı duymadıklarını açıkladılar. Şöyle dediler, "Burada bir olay oldu; bir polis, bir asker ve bir köy korucusu öldürüldü. Gercüş'e gelen elbiseler köy korucusuna aitti." Yine bir şey elde edemeyince geri döndük.

Telefonla SHP Milletvekili Adnan Ekmen'i aradık. Cenazeyi gömmememizi istedi. Bir heyetle geleceklerini belirtti. Böylece aradan dört gün geçti. Henüz heyet gelmemişti, yetkililer amaçlarımız hakkında bilgi sahibi olmuşlardı. Geldiler, zorla cenazeyi gömdüler. Tekrar bazı şahsiyetleri aradık. "Vazgeçin, gömsünler" dediler. Böylece cenaze gömülmüş oldu. Cenaze gömülürken, biz oraya gitmedik, mezarlığa uğramadık. Düşman cenazeyi köylülere zorla gömdürdü. Daha sonra bazı milletvekilleri geldi. Tüm çabalarımıza rağmen keşif heyetinin gelmediğini, otopsinin yapılmadığını kendilerine belirttik. Adnan Ekmen ile birlikte dört-beş milletvekili gelmişti.

— Olayın açığa çıkarılması için, yürüttüğünüz çalışmalardan sonuç alabildiniz mi?

— SHP milletvekillerinden Adnan Ekmen'e, Ankara'dan bir heyeti kendileriyle birlikte getirmelerini telefonla belirtmiştik. Mardin'den bir heyet getireceklerini söylemişti. Fakat heyet gelmedi. Onlar bizden sadece bilgi aldılar. Bazı şeyler yazıp durdular. Sorunu meclise götüreceklerini belirttiler. Cenazenin durumunu anlattık. Vücudun her yerinde darb izlerinin bulunduğunu, vücudunun hiçbir yerinde kan izlerine rastlanmadığını, ölüyken giydirilmiş olduğunu söyledik. Daha önce çekmiş olduğumuz fotoğrafları da kendilerine teslim ettik.

Bazı iyi niyetli avukatlara da durumu açıkladık. Bir insanın işkencede katledildiğini, otopsi yapılmadan zorla gömüldüğünü belirttik.

Hem Kürdistan'da sadece bu olay cereyan etmiş değildir. Bugün binlerce insan tutuklanmakta, işkenceler sonucu katledilmektedir. Yakalanan her insan, mutlaka işkence uygulamalarına maruz kalmaktadır. İşte Hakkari'de olanlar, Cudi Dağı eyleminden sonra köylülerin başına gelenler!.. Düşman pêşmergelerle baş edemediğinden, halkımıza, sivil insanlara azgınca saldırıyor!..

— Cenazeyi evden almak için bir binbaşının evinize geldiğini söylemiştiniz. Olaya ilişkin aranızda ne tür konuşmalar geçti?

— Söylediğim gibi, eve geldikten sonra cenazeyi gömmek istemedik. Kerboran'dan Mardin Tugayına durum iletilmişti. Kerboran'ın 15 bin kişilik bir nüfusu var. Tüm insanlar cenaze amacıyla bir araya gelmişti. Yetkililer, çıkabilecek herhangi bir olaydan çok tedirgindi. Bundan olacak ki, tugay komutanı beni ve babamı yanına çağırttı. Gitmek zorundaydık. Gittiğimizde şunları belirtti: "Başınız sağ olsun" dedikten ve bazı masalları anlattıktan sonra devam etti: "Bu bir kaderdir... Diyelim ki bu bizim elimizle olmuş. Mutlaka isteyerek olmamıştır. İşte olabiliyor bazen, bindebir mümkün oluyor... İstediğimiz dışında tabii!" Ancak biz ona inanacak kadar aptal değildik. Ben düşmanın bu ikiyüzlü politikasını şahsen yakından tanımış bir kişiyim.

Şimdi de tugay komutanı kalkmış yalanlarını sıralıyor. Bilmem efendim bilemeyerek olmuş, olabiliyor da!..

Tugay komutanı konuşmalarını şöyle sürdürdü: "Mardin alanında haklarında şikayet yapılmış kişilerin sayısı beş binin üstündedir. Tümünün adı önümde duruyor. Kardeşim, vallahi artık gücümüz yetmiyor, biz kimi yakalayalım, kimi yakalamayalım? Şaşırdık kaldık. Sadece bu hafta içerisinde Mardin toprakları üzerinde 15 olay cereyan etmiştir. Her olayda da ölü ve yaralı var. Tabii bunlar bizim ölülerimiz oluyor. İnsanların öldürülmesi bizim emirlerimizle olmuyor." MİT'ten veya özel tim temsilcilerinden olduğunu tahmin ettiğim bir kişi daha vardı konuşmalarımız esnasında. O da şöyle diyordu: "Aslında tüm bu olaylar yine normal sayılabilir. Bir de Hakkari'de olanları gözönüne getirelim. Orada Apocularla karşı karşıya gelmiş bulunuyoruz..." Tugay komutanı ise, "Bunlar gavurdur kardeşim! Onlara yardım etmeyin, niye ediyorsunuz? Ama eninde sonunda bu gavurların bir şeyler yapacakları muhtemeldir." Öyle anlaşılıyordu ki, komutanın kendisi pêşmergelerin, vatanı kurtaracaklarına kesin inanmıştı. Çok iyi anlamıştı ki, bu vatan ellerinden çıkacaktır. Zaten konuşmalarında da ikidebir, "eninde sonunda bu memleket gavurların eline geçecek" diyordu.

— Köylüleriniz, çevre köy insanları olayı nasıl değerlendiriyor? Üzerlerinde ne gibi bir etki yarattı? Size gelip-gittiklerinde yansıttıkları durum nasıldı?

— Çevre halkımızın düşmandan korkusu yoktur. Düşman halkın cenazeye katılmasını istemiyordu, ama halkımız düşmanı dinlemedi. Hem halkımız hiçbir zaman ölümden korkacak bir halk değildir. Halkımız şimdi daha çok ısınmıştır, ayağa kalkıyor ve fedakardır. Ama yine de bir dizi eksikliklerin olduğunu görüyoruz. Eğer halkımız yeterince silahlandırılırsa, donatılırsa, ölümden korkmaz. Halkımız ölünebilir korkusu ile kaçacak bir halk değildir. Cesarette geri kalmaz bir halktır. Ak sakallı dedeler, yaşlılarımız bile olmadık işkencelere maruz kalıyor. Dayak sonucu felç olmuş yığınlarca insanımız var. Ama serbest bırakıldıklarında, hemen ilk günde, yine pêşmergelerle ilişkiye geçiyorlar. Aynı gün görevlerine yine sarılıyorlar. Korku, panik yaşanmıyor. İnsanlarımız yeterince fedakar olmasını çok iyi biliyor. Düşmanın bu kadar vahşetine ve işkencesine rağmen, insanlarımızın yüzde biri bile düşmana sır vermiyor. Bizim yöremizde, şimdiye kadar sadece iki kişi kendisini düşmana satarak soysuzlaşmıştır. Birinin adı Beşir idi, diğeri de Kerboran çevresindendi.

— Mardin'e veya başka yerlere gittiğinizde, alan insanlarının durumu üzerine hangi izlenimleri ediniyordunuz?

— Şunu peşinen söyleyebilirim: Ben şahsen, halkımızın durumundan çok hoşnutum. Geçen dönemlerde, bazı olaylar vesilesiyle Mardin'de bazı gösteriler olmuştu. Ama bu konuda yeterli bilgiye sahip değilim. Ramazan Bayramı'nda Diyarbakır Cezaevi önünde güçlü gösteriler gerçekleşti. Gösterilerin etkisiyle Diyarbakır şehri kökten bir sarsıntıya sahne oldu. Düşman tank, top, panzer ve helikopterleri ile çaresiz bir çırpınış içerisine girdi. Ne ettilerse, halkı cezaevinden uzaklaştıramadılar. Görüşme günü idi, ama görüşmeler iptal edilmişti. O gün ben de Diyarbakır'daydım. Tutukluları cezaevi avlusuna çıkarmışlardı, fakat yine de görüşmelere izin verilmiyordu. Diyarbakır eski belediye başkanı Mehdi Zana'nın da sürgün edilmesi kararlaştırılmıştı. Hanımı da oradaydı, görüşme umuduyla çırpınıyordu. Onun davranışı vesilesiyle olaylar patlak verdi. Onu götürmek istiyorlardı. Halk ise Mehdi Zana'nın hanımına sahip çıktı. Onu vermeyeceğini halkımız pratiğiyle sergiledi. Gelip, halkın içerisinden de onu alıp götürmeye cesaret edemiyorlardu. Tartışmalar esnasında, başka bir kadını götürmüşlerdi. Kadın serbest bırakıldığında, bir askerin namusuna el atmak istediğini halk duydu. Mehdi Zana'nın hanımı bu olay üzerine bir binbaşıyla konuşurken, binbaşıyı tokatladı, hem de binlerce insanın ortasında... Kadınlar hep birlikte zılgıt ve halaylar eşliğinde, coşkun sloganlar arasında zindan kapısına doğru yürüdüler. Kapıları ardına kadar açtılar. Bunu gören erkekler de hücuma geçtiler. Ne bir asker, ne de bir tek polis ayakları üstünde kalmadı. Zindanın dörtbir yanı, aniden insan bedeninden duvarla örüldü, çevrildi. Düşman askerleri de onların çevresini sardı. Korku ve panik içerisine giren düşman, elde ne kadar tank, panzer varsa olay yerine sürdü. Helikopterler dönüp duruyordu, panzer hırıltıları kulakları çınlatıyordu. Tüm uğraşlara rağmen, halkla baş edilemedi. Halkımız dört saate kadar, cezaevi etrafında oluşturduğu kordonu bozmadı. Tabii tüm bunlar olurken, epey insan da yakalanmıştı. Ama onlar serbest bırakılıncaya kadar da eylem devam etti. Halktan tutuklu hiç kimse bırakılmamıştı.

Mardin alanında da şu olayı yeterince biliyorum: Bazı milletvekilleri Mardin'e gelmişti. Konuşma yapıyorlardı. Ancak halkın protestosu sonucu, konuşmalarını durdurmak zorunda kalmışlardı. O günlerde Güney Kürdistan'daki halkımıza karşı kimyasal silahlar kullanılmıştı. Kürt gençleri konuşmalar esnasında aralıksız slogan atıyorlardı. Sloganların bazıları şunlardı: "Kahrolsun faşist Türk devleti!", "Kahrolsun Saddam, yaşasın Kürdistan!" Halk konuşma alanını bir dilana çevirdi.

Yine, Diyarbakır zindanının 35. koğuşunun 4. hücresinde bir tünel kazılmıştı. Bir beton kat tamamen delinmişti. Hapishane duvarı da delinmişti. Yeraltında toprak bölümlere ulaşılmıştı. Temelde bir kaya varmış, kaya da geçilmişti. Tünelin uzandığı cezaevinin güney tarafında, tünelin çıkacağı alanda nöbetçi kulübeleri yoktur. Orada bazı evler vardır. Tabii tünel evlerin arkasına kadar kazılmıştı. Savaş esirleri, aslında çalışmalarını bitirmişlerdi, sadece bazı hazırlıklarını tamamlamak ve ihtiyaçlarını temin etmek amacıyla bir bekleme süreci içerisine girmişlerdi; yakında kaçışı gerçekleştireceklerdi.

— Sözünü ettiğiniz tünel kaç metre uzunlukta kazılmıştı?

— Dördüncü kattan aşağı inmişlerdi. Bunun uzunluğu 14 metredir. Oradan da sözü edilen evlerin arkasına kadar kazılmıştı. Bu da 108 metre kadar idi. Savaş esirlerinin dışarı ile bağlantı ve ilişkileri de vardı. Söylenildiğine göre, firar gününde kullanmak amacıyla 180 adet kalaşnikof istemişlerdi. Şayet düşman farkına varırsa, düşmanın eline sağ geçmek istemiyorlardı. Savaşmak ve kahramanlıklar yaratmak amacındaydılar. Söylendiğine göre, düşman tünelden haberdardı ve dışarda da bir arkadaş yakalanmıştı. Muhtemelen tünel krokisi, yakalanan arkadaşın üzerinde bulunmuş; ancak yetkililer planı çözememiş; tüm gün cezaevinde araştırma yapmalarına rağmen, tünel bulunamamış. Ankara'ya haber iletilmiş. Ankara'dan bazı uzmanlar gelmiş, ertesi gün öğle saatlerine kadar araştırmalar sürdürülmüş ve tünel bulunmuştur. Tünelin ortaya çıkışıyla birlikte, güvenlik tedbirleri yoğunlaştırılmış ve takviye güçler cezaevine getirilmiştir. Tüm yetkililer cezaevine üşüşmüş, çevre asker ve polislerce sıkı şekilde çevrilmiş, savaş esirleri de, durumun anlaşıldığını farkedince, sloganlarını haykırmışlardır.

— Tünel tamamıyla bitirilmemiş miydi? Tünelin ortaya çıkmasının ertesinde düşmanın uygulamaları nasıl oldu ve buna karşı geliştirilen tavır nedir?

— Hayır, dışarıya henüz tamamıyla açılmamıştı. Kalan toprak bölüm de şişlerle gevşetilmişti. Ufak ufak delikler yapılmıştı. İşittiğim kadarıyla, kazılması gereken bir metrelik şişlenmiş toprak arta kalmıştı.

Tünelin bulunmasıyla, savaş esirleri geceli-gündüzlü slogan atmışlardır. Düşman, tüm cezaevinde aramalara girişti. Teyp, radyo, televizyon, kitap, yemek ocaklarına; kısaca her şeye el koyulmuş. Her şey talan edilerek alınıp götürülmüş.

Gardiyanlar savaş esirlerinin hazırlıklarını uzun zamandan beri yaptıklarını söylüyorlardı. Yine hükümlü savaş esirlerini sürgün edeceklerini ve yakında nakillerinin yapılacağını belirtmişlerdi.

Askeri ve polis güçleri dışında, Diyarbakır itfaiye araç ve ekiplerinin tümünü de cezaevine getirmişlerdi. Yetkililer çağrı üstüne çağrı yapıyorlardı. Halka şöyle sesleniyorlardı: "Bize de, kendinize de eziyet nedeni olmayın! Adlarını okuyacağımız şahıslar, kalabalık içerisinden çıksınlar, buraya gelsinler! Söz veriyoruz, kimsenin kılına dokunulmayacaktır!" Cevap olarak sadece haykırılan sloganları aldılar. Bir genç, Kürdistan halkının tarihi ve mücadelesi üzerine yüksek sesle bir konuşma yaptı. Atılan sloganlarla, o gün Kürtlük ve Kürdistan halkının mücadelesi dile geliyordu. Tutuklular ile halk içiçe girmişti. Savaş esirleri Kürt olduklarını halka söylüyorlardı. Hiçbir arkadaşlarını teslim etmeyeceklerini açıkça belirtiyorlardı. "Biz Apocuyuz!" diye haykırıyorlardı. "Apocular davalarının savunucusu ve koruyucusudurlar!" diyorlardı. Düşman sürekli adlar okuyor ve listeleri yeniden tekrarlıyordu. Savaş esirleri de kimseyi teslim etmeyeceklerinde diretiyorlardı.

Daha sonra askerler halka ve savaş esirlerine karşı saldırıya geçtiler. Önlerine düşeni joplayorlar, sopalarla rastgele vuruyorlardı. Hiç kimse adını söylemiyordu; adların söylenmemesi kararı da alınmıştı. O koşullarda aradıklarını bulmakta zorluk çekiyorlardı. Savaş esirlerinin tümü çelikten zincirler gibi kenetlenmişlerdi. Alınmak istenen arkadaşlar kalabalık içerisinde korunuyordu. Aralarında benim de olduğum 26. koğuşta 115 insan vardı. Yetkililer fotoğraf makinaları getirdiler. Bu yolla aradıkları insanları tesbit etmeye çalıştılar. Zorla ve dayak ata-ata koğuşlara daldılar. Sanki yer yerinden oynuyordu, sanki kıyamet günü gelmişti. Karyolaların tümü tahrip oldu, ayakta tek insan bile kalmadı. Bir gün ve bir gece bu çekişme, didişme; bu çatışma devam etti. Sonunda 120 kişiyi aramızdan ayırabildiler. Onları Eskişehir'e sürgün ettiler. Sürgünler gerçekleştikten sonra, her şeyi değiştirmeye başladılar. Açlık grevleri sonucunda elde edilmiş olan hakların tümü geri alındı. Tek-tip elbise uygulamasına, saçları kesmeye, bıyıkları kesmeye başladılar. Tabii savaş esirleri bunu kabul etmediler. Yine açlık grevine, süresiz açlık grevine başladılar. Bu eylem 37 gün sürmüştü.

— Sizin yakalanmanız nasıl oldu, nedeni neydi?

— Ben bir ihbar veya şikayet üzerine yakalanmıştım. Yapan da bizim bir köylü idi. Bildim bileli, bu kişinin yaptığı iyi bir iş yok. Pisin tekidir ve yerini de pislerin yanında bulmuştur. Daha önce evli bir kadını kaçırmıştı, iz sürmüştü; hırsızlık yapıyordu. Şimdi de eline silah geçirmiş köy koruculuğu yapıyor; ihbarcılık yapıyor, MİT'e hizmetler sunuyor.

Kerboran'da onun bir üzüm bağı vardır. Binbaşıya iletmiş olduğu ifadesinde, yüzbaşıya şunları söylemiş: "Akşam üstü bağıma gitmiştim; orda bir grup terörist vardı; beni yakaladılar ve bağladılar. Karanlık bastığında, baktım ... geliyor. Teröristlere bir çanta yiyecekle birlikte omuzunda da bir kalaşnikof vardı. Teröristler ona sordular, 'Biz bunu vuralım mı, yoksa af mı edelim!' O öldürülmemi istedi. Altı-yedi gün beni önlerine kattılar; başka bir yere götürerek öldürmek istiyorlardı."

Evet bu kişi beni ve Y...'ı ihbar etmişti. Sözde ikimiz kalaşnikoflarla Kerboran'a gelmişiz.

Askerler geldi, beni evden alıp tabura götürdüler.

— Hiç kimse bu ihbarcının tekrar nasıl serbest bırakıldığını sormuyor muydu?

— Ben kendim onun bir sahtekar ve düzmeci olduğunu söyledim. "Hayır bu adam bizim adamımızdır. Öyle şeyler yapmaz, niye sen onun hakkında bunları söylüyorsun" dediler. Ancak daha sonra duyduğuma göre, tugay komutanı da onun nasıl kurtulduğunun üzerinde durmuş. Nasıl kurtulduğu üzerine bana da sorular yöneltildi. Daha sonra bazı yalan tahminler yürüterek olayı kapatmaya çalıştılar. Propagandalarını şu şekilde geliştiriyorlardı: "Belki pêşmergeler anlaşmış veya onları ikna etmiş olabilir, belki de bu başta peşmergelerle ilişki içerisindeydi, ama şimdi araları bozulmuş ve onlardan uzaklaşmıştır. Yoksa bir grup pêşmergenin elinden kendisini kurtarması mümkün olamazdı."

Bana ise şöyle diyorlardı, "Şimdi sen elimize geçmiş bulunuyorsun; birini yakalamak için milyonlarca lira harcadığımızı sen de biliyorsun; yine de baş edemiyoruz. Ama sen kalkıp diyorsun ki, Kerboran alanı için hiçbir şey bilmiyorum. Bunun doğru olmadığını çok iyi biliyoruz. Y...'nın nerede saklandığını bize mutlaka söyleyeceksin. Sende bir kalaşnikof varmış, onu nereye saklamışsan gidip getireceksin. Kerboran'da kim temsilcilik yapıyor, onu bize söyleyeceksin. Y... ve kardeşinin pêşmergelere geçtiğini biliyoruz. Hatta ona Partiyi de temsil ettiğini tahmin ediyoruz. Kerboran'da kimler Parti ile ilişki içerisindedir? Tümünün adını bize söyleyeceksin..." Ancak tüm uğraşlarına rağmen, ağzımdan tek kelime alamadılar.

Konuşmayacağımı anlayınca beni işkenceye aldılar. Önce elbiselerimi üstümden aldılar; sonra Filistin askısına aldılar. Vücudumun her yanına vurmaya başladılar. Bayıltıncaya kadar dövdüler. Ama hiçbir şey

öğrenemediler. Sonra kendime geldiğimde yerde uzanmış durumdaydım. Bir hortumun içerisine tuz koyarak hortumu boğazıma soktular. Bir süre böylece tuzlu su içirttiler. Gece yarısına doğru ağzıma bir bomba yerleştirdiler; konuşmam için beni korkutmak istediklerini anlamıştım. "Eğer her şeyi doğru söylersen bomba patlamayacak, yok eğer doğru söylemezsen patlayacaktır" diyorlardı. "Patlarsa patlasın, ben bir şey bilmiyorum, her şeyi doğru söyledim" yanıtını verdim. Ertesi gün beni saat on sıralarına kadar öyle tuttular. Komutanlar yorulmuş, uyumaya gitmişlerdi. Başıma da üç asker dikmişlerdi. Bunlar da, durmadan işkenceye devam ediyorlardı. Komutanlardan biri geri döndüğünde, konuşup-konuşmadığımı sordu. Çevremdekiler konuşmadığımı belirtince, "Alın onu bir arabaya sokun, Mehmet Ali'nin pêşmergeler tarafından yakalandığı yere götüreceğiz. Eğer konuşmazsa onu öldürün" emrini verdi. Oradan bağa götürüldüm. Ayaklarımın dibine, sağımasoluma dört-beş silahla ateş ettiler. Doğru söylemediğim taktirde, öldürecekleri tehditinde bulunuyorlardı. Ama yine konuşmamıştım. Beni tekrar arabaya aldılar; sonra indirdiler ve ellerimle arabanın arkasına bağlayıp sürüklediler.

— Bütün bunlar ne zaman oldu?

— Onuncu ayın beşinde oldu. Dediğim gibi, sonuçta bir şey elde edememişlerdi. Tekrar bağa götürdüler. Bağdaki bir ağaca astılar; yukarı kaldırıp bağladıklarını hatırlıyorum ama, beni ne zaman ve nasıl indirdiklerini hatırlamıyorum; baygın halde indirmişler; kendime geldiğimde yüzüme sürekli su serpiliyordu; dökülen sular içimi ferahlatmıştı; tekrar ayağa kaldırıp bir taş parçası getirdiler; ayağımı üzerine koydular, başka bir taş parçasıyla da ayağımın üstüne vurmaya başladılar, yine ağzımdan bir şey alamadılar. Tekrar arabaya bindirerek tabura götürdüler. Banyo borularına bağlayıp astılar. Akşama az bir zaman kalmıştı. Bir ara baktım kendi aralarında konuşuyorlar; "Reis geliyor!.. işkenceye ara verin! Reis yaptıklarımızı bilmesin..." diyorlardı.

Çığlık ve haykırışlarımı tüm köy halkı duymuştu. Daha sonra Belediye reisinin kendisi, o gece sabaha kadar uyuyamadığını, sesleri duymak istemediğinden çıkıp gittiğini belirtmiş.

Bir ara aniden bir helikopter köye indi. Sivil giyimli kişiler yanıma geldi; kimlerdi, görevleri neydi bilemiyorum. Ama MİT'ten olduklarını tahmin ediyorum. Bunlar da ifademi aldılar. Onlarla konuştuğumda, ayakta durabilecek halde değildim. İfademi aldıklarında, onların yanında kustum, çıkan irin tuzlu kandı. Sonra ne oldu bilemiyorum, tekrar bayılmışım.

Daha sonra, binbaşı ve bazı subaylar Mardin'den geldi; yanıma bir nöbetçi askeri bırakıp dışarı çıktılar; bir saat sonra da o asker yüzüme su serpmeye başladı. Bir palto getirdi ve başımın altına yerleştirdi. Gizliden su getirerek bol bol içirdi. Çok iyi kalpli bir askerdi, daha sonra işittim ki bu asker de Kürtmüş.

Bir müddet sonra birkaç asker beni ayağa kaldırıp bir helikoptere yerleştirdiler. Mardin hastanesine götürdüler. Bir gün ve bir gece orada kaldım, sonra beni tekrar aldılar ve Mardin tugayına götürdüler. Orada yeniden işkenceye başladılar. Ayaklarımın tabanlarına vurduklarında, başım zonkluyordu, sanki darbeleri beynime indiriyorlardı. Sonuçta yine ellerine bir şey geçmemişti.

Belirli bir noktadan sonra artık öldürüleceğime de inanmıştım. Madem öldürülecektim; kesinlikle konuşmama kararını verdim. Nasıl olsa öldüreceklerdi, en azından namuslu ve şerefli bir ölüm payıma düşsün istiyordum.

Böyle ne kadar vurdular bilemiyorum. Kendime geldiğimde beni çözüyorlardı; uzun bir ağaca bağladılar; vurmaya devam ettiler; bir müddet bu işi sürdürdüler. Bu ara beni cereyana verdiklerini anladım. Dört gün ve dört gece işkence ettiler. Geceleri işkenceyi hızlandırıyor, güneşin yükselmesiyle birlikte gevşetiyorlardı. Tam bir hafta boyunca böyle yaptılar. Bir haftadan sonra bir hücreye attılar. Oturmayı bile beceremiyordum. Zemin de betondu, kalkma veya yürüme olanağından yoksundum. Hücrenin içi çok dardı. Omuzlar duvardayken, dizler kapıya ulaşacak kadar, bir yumurta kabuğu içerisinde olduğunu sanırsın. Hücrede 27 gün kaldım, sonra Mardin adliyesine götürdüler. Orada bile insana işkence yapılıyordu; hem de savcının gözü önünde. O ana kadar hiçbir şey söylemiş değildim. Daha önce hakkımda suçlayıcı ifade veren bir arkadaş, mahkeme heyeti karşısında ifadesini reddetti. İfadesinin işkenceyle alındığını, acımasız işkencelerden kurtulmak amacıyla, sivil giyimli kişilerin uzattığı bir kağıdı zor altında imzaladığını, şimdi de kabul etmediğini açıkladı. Mahkeme heyetinin gözü önünde arkadaşı tartakladılar. Ona ifadeyi neden değiştirdiğini soruyorlardı. Eski ifadesini kabul etmesini dayatıyorlardı. Onu dövdüler, ama yine itirazını devam ettirdi. İşkence yapan subayların kendileri, bizimle birlikte mahkemeye gelmişlerdi. Hakim konuşmaları arasında sırıtıyor ve gülüyordu. Mahkemeye 37 kişi çıkarılmıştı. Bizim üzerimizde bir çakmak dahi bulmuş değillerdi. Ama bir kamera getirdiler; üç-dört adet roket, bolca kurşun, kalaşnikof, askeri elbiseler, bombalar getirip dizdiler. Yakalanmış aletler olarak kameraya aldılar. Tüm bunları nereden getirmişlerdi, ne zaman ele geçirmişlerdi, kimden, hangi tarihte... hiç belli değildi.

— Yakalanmış aletler olmayabilir de. Kendileri getirmiş olabilirler mi?

— Öyle gözüküyordu. Ama bizimle birlikte yakaladıklarını iddia ediyorlardı. Askerlere sivil elbiseler giydirmişlerdi, tünellerde resimlerini çekmiş ve bunları barınak olarak gösteriyorlardı. Eşyaların da orada bulunduklarını söylüyorlardı. Olayı bu şekilde televizyona da yansıtmışlardı. Ama gerçekte ise, bizde bir şey yakalanmış değildi.

Daha sonra bizi Diyarbakır'a götürdüler; orada da 13 gün kaldım. Oraya gittikten sonra, S... arkadaş benim için bir dilekçe yazdı. Onu mahkemeye gönderdik. 13 gün sonra mahkemeye çıkarılmadan serbest bırakıldım. Çıkarken cezaevi kapısında bir başçavuş bekliyordu. Yanında da birkaç nöbetçi vardı. Aniden sordular, "Sen oruçlu musun?" Gerçekten çok korktum. Yine bana işkence yapacaklarını düşündüm. "Hayır, oruçlu değilim" dedim. Devam ettiler: "Peki akşam yemeğini yedin mi?" "Evet" dedim. "O zaman, akşam yemeği neydi" diye sordular. Hatırlayamadığımı belirtince, "Sen oruçlusun" dedi ve elini enseme koyarak gülmeye başladı. Beni odasına çağırdı. Gittim şöyle konuştu: "Bu işin sonu nereye varacak? Bak başkaları aya gidiyor, biz ise böyle kalmışız. Bu tutuklamalarla, bu öldürmelerle, durumumuz nereye varacak? Peki ne olacak?" Bir şey diyemeyeceğimi kendisine belirttim...

— Başçavuş kimdi?

— Ben de sormuştum. Kürt olduğunu söylediler. Kendisi de Kürt olduğunu, 15 yıldır görev yaptığını ve rütbesinin başçavuş olduğunu belirtti. Anadolu'dan insanlarla fazla dostluğunun olmadığını, daha çok Doğu insanlarıyla oturup kalktığını söylüyordu. "Neden, çünkü bu insanlar dürüsttür. Cesaretli ve görevlerine sadıktır, ama şimdi de birbirimizin boğazına yapışmışız" diyordu. Konuşmaları esnasında şunları da söyledi: "Eğer tünel bulunmasaydı, en az 300 idamlık kişi kendisini kurtaracaktı. Devlet büyük bir darbe yemiş olacaktı."

— Sohbetlerimizde düşmanın elinde bazı isimlerin olduğunu söylemiştiniz. Sizce bu isimler düşman tarafından nasıl biliniyordu?

— Ben cezaevindeyken 35. koğuştan on arkadaş serbest bırakılmıştı. Bunlardan dokuzunun kendilerini Partiye ulaştırdıklarını, birinin de eve gittiğini söylüyorlardı. İhbarların da bu kişi tarafından yapılmış olduğu tahmin ediliyordu. Daha sonra cezaevine yeni bir haber iletildi. Diyarbakır merkezinde bir arkadaş yakalanmış diye. O da ihbar edilmiş. Ayrıca üzerinde tünel krokisinin de yakalandığı, içerdeki arkadaşlar tarafından biliniyordu. Benim bu konuda bildiklerim bunlardan ibarettir.

— Düşmanın insanlarımıza yönelik genel bakışı ve Kürdistan'daki eylemlilik durumuna ilişkin gözlemleriniz?..

— İnsanların düşmanın elinden sağ kurtulması gerçekten bir mucizedir. Sıradan insanlarımızı keyfince öldürüyorlar ve onları "terörist" diye lanse ediyorlar. Zêwik köyünde de iki köylüyü işkencede katlettiler. "terörist" olduklarını duyurdular; yüzlerce insanı da gizlice katlediyorlar.

Eylemlerin gerçekleşmediği hiçbir gün yoktur. Eylemin boyutu büyük değilse veya artık gizleyemiyorlarsa açıklamalarda bulunuyorlar. Aksi taktirde tüm eylemleri kamuoyundan gizliyorlar. Çatışmasız gün yoktur, insanların yakalanmadığı gün de yoktur. Ülkedeki durum buradaki gibi değildir. Kişi ancak kendi bölgesindeki eylemler hakkında biraz bilgi edinebiliyor. Tabii burada da haberler bize daha etraflıca ulaşıyor. Elimize bildiriler rahatlıkla geçiyor.

— Gercüş'ten askere gitmiş bazıları için çeşitli söylentiler var. Bu olaydan haberiniz var mı?

— Bundan birkaç ay önce, askerlik yapan Kürtler ile Türkler arasında bazı kavgalar çıkmış. Bazıları öldürülmüştü. Midyat çevresine birkaç cenaze getirildi. Olay İstanbul'da olmuş. Bir arkadaş, kendi köylerinden de öldürülenlerin olduğunu ve cenazelerin getirildiğini söylüyordu. Herhalde her iki taraftan da ölüler varmış.

— Ne kadar zaman oldu sizin serbest bırakıldığınız? Serbest bırakıldıktan sonra, yine peşinize takılanlar oldu mu?

— Serbest bırakıldıktan sonra bir ay kadar henüz gözaltındaydım. Sürekli gözetleniyordum. Aşağı-yukarı her gün evimize gelenler oluyordu, beni karakola götürüp sorular soruyorlardı. Kardeşlerimin nerelerde olduklarını soruyorlardı. Üç kardeşimin PKK'ye katıldıklarını iddia ediyorlardı. Bir günü dahi huzur içinde evimde geçirmeme müsaade etmiyorlardı. Sadece bir gün rahat bırakıldım.

Gerçekte ise bugün tüm Kürdistan'da durum bundan ibarettir. Sadece elde silah savaşanların üzerine gidilmiyor, halkımızın tümü yoğun bir baskı altındadır. İnsanlarımızın tümü için gece-gündüz diye bir olay kalmamıştır. Her gün daha güneş batmadan, geceyarıları geliyorlar, "güm-güm" diye aniden kapıları tekmelemeye başlıyorlar. Eğer bir köyde bir kapı açılmazsa, o gece tüm köyün insanlarını evden çıkararak köy meydanına topluyor, dayaktan geçiriyorlar. Ertesi gün de, çevrede operasyonlara girişiyorlar.

— Geldiğiniz yörede halkın mücadeleye yakınlığı ne düzeyde? Eylem olmadı mı?

— Nusaybin de bir çatışma çıkmıştı. Mardin'den takviye güçler o alana kaydırılıyordu, bir cemse bir rampada devrildi. Dokuz-on asker anında öldü. Ayrıca partizanlar da onlarcasını vurmuştu. Fakat radyo ve televizyonlar sadece birkaç kişinin kendilerinden vurulduğunu duyurdular. Tabii bu doğru değildi. Ayrıca pêşmergelerden hiç kayıp da yoktu.

Halkımız Mahsum KORKMAZ Akademisi'nin bir kolunun da Botan bölgesinde açılmış olduğunu duymuş. Savaşçıların coşkulu, güçlü olduğunu ve bilim ile donatıldığını kendi aralarında konuşuyorlar. Ülkede sürekli bir eğitim süreci başlatılmış bulunuyor. Pêşmergeler bazen köy yakınlarında çadırlarını kuruyorlar. Halka sürekli çağrılarda bulunuyorlar. Halkımız mücadeleyi tüm olanaklarıyla destekliyor. Geldiğim bölgede hemen hemen her insan gücü oranında dayanışmasını sunuyor. Devrimden çıkarı olmayan bazı zenginlerden ise, savaşçılar vergi alıyor ve onları denetliyorlar. İhanet yapmaları halinde cezalandırılıyorlar.

— Yurtdışında bulunan Kürdistanlı emekçilere hangi mesajı iletmek istiyorsunuz? Ülkede bulunan halkımız, yurtdışında bulunan emekçilerden neyi bekliyor? Bu konularda diyecekleriniz var mı?

— Eğer yeterince silahımız olsa, halkımız düşmanı rahatlıkla ezecektir. Halkımızı yenmek mümkün değildir. Ben ülkede bulunan bazı arkadaşlarla da bu durumu konuştum. Ama ne yazık ki, yeterince silahımız yoktur. Bugün bile düşman insanlarımızı bütün işkencelere rağmen susturamıyor.

Bir de şöyle düşünüyorum: Diyarbakır cezaevi gerçekten de halkımızı bilinçlendirmenin ve aydınlatmanın, yine örgütlenmenin en sağlam kalesi olmuştur. Keşke insanlarımız işkencelerden korkmasaydı, ve mücadele içerisinde tutuklanmanın anlamını daha iyi kavramış olsaydı. Çünkü Diyarbakır zindanına düşen her insanımız yeniden yaşama kavuşturuluyor, devrimci ruhla donatılıyor ve düşmana karşı yoğruluyor. Altmış-yetmiş yaşında insanlarımız bile Diyarbakır zindanına düştüklerinde, birer devrimci olarak çıkıyorlar. Burada sosyalizmi öğreniyorlar. Hiç kimse gittiği gibi oradan geri dönmemiştir. İnsan öyle inanıyor ki, sanki bu kişi Partinin 15 yıllık üyesidir. Mücadele saflarında savaşmış. Yani öylesi bir gelişim seviyesine ulaşabiliyor. Güçlü ve köklü bir bilince kavuşuyor. Bilinçli bir kişi olarak evine dönüyor. Böyle olunca da halkımız bu kişilere çok önem vermeye başlıyor, saygı gösteriyor.

Ayrıca halkımız öncülerinin izinde nasıl gideceğini çok iyi biliyor. Zaten halkımız gözleriyle gördüklerine inanıyor. İşte şimdi başta ARGK pêşmergelerini pratikte görüyor. Tek bir savaşçı kurşunları bitene kadar, 40-50 saat 10-20 bin askere, helikopterlere karşı kahramanca savaşabiliyor. Bu tutum halkımızı cesaretlendirmiştir. Halkımızın inancını sonuna kadar güçlendirmiştir.

Bugün halkımız içerisinde biraz dolaşınca, göreceğiz ki, kahvehanelerde, sohbetlerde, topluluklarda sadece mücadele konuşulmaktadır. Başka bir konuşma biçimine tanık olmak istisnai bir olaydır. İnsanlar evde, işte, yolda PKK'yi konuşuyorlar. Bu durum Batman'da öyledir... Cizre'de öyledir... daha nice yerleşim alanında öyledir. Her ilimiz, ilçemiz pir û pak olmuştur artık. Kötüler, ajanlar, muhbirler kalmıyor, bitiyorlar. Sayıları çok azalmış. Bazı yerlerde sıfır düzeye inmiştir sayıları. Kalanlar da bir asker gibi askeri kışlalarda, askerler arasında yaşamını sürdürüyorlar. Ne gündüz ne de gece oradan ayrılabiliyorler. Köylerde ise bunlar yok denecek kadar azalmışlar. Şırnak'ta... tüm Botan'da iyice ezilmişlerdir. Şırnak'ta var olanlar da bir-bir teslim olmaktadırlar. 700 şal ve şapik yapma karşılığında, teslim olanlar tekrar affediliyorlar ve halk saflarına kazandırılıyorlar. Yani kazanılacak kişiler seçiliyor ve affediliyor bunlar.

Nusaybin çatışması esnasında düşman, uçaksavarlarla koçerlerin hayvanlarını taramıştı. 400 koyun imha edilmişti. Ve boşuna gitti...

Bugün hali-vakti yerinde olan insanlarımız bile, "Düşman malımıza el koyacağına, malımız Kürdistan'ın kurtuluşu için feda olsun" diyorlar. Artık kimse mal-mülke fazla değer biçmiyor. Örneğin eğer o 400 koyun devrime verilmiş olsaydı, onlarla en az 400 kalaşnikof satın alınabilirdi. Kısacası söyleyeceğim şudur: Bugün kendisini geri tutmak isteyen kişilerin sayısı bindebir kadardır ancak...

Gerilla savaşının sürekliliğini ve gelişmesini sürdürdüğü Peru, Latin Amerika'nın dikkat çeken bir ülkesi olma özelliğini koruyor. Bu ülkedeki gelişmelerin kavranmasına ışık tutacağı inancıyla, yabancı bir dost gazetecinin Peru'daki gelişmeler üzerine kaleme alıp gazetemize gönderdiği bir makalesinin Türkçe çevirisini okuyucularımıza sunuyoruz.

Peru'da Halk Cephesi

Bir yıl süren hazırlık sürecinden sonra, 18 ve 23 Ocak 1989 tarihleri arasında Peru'nun başkenti Lima yakınlarındaki Huampani bölgesinde "Birleşik Sol'un I. Ulusal Kongresi gerçekleşti. Sonuç; yedi parti ve çok sayıda çeşitli militan özellikli sosyal örgüt ve kuruluşun katılımıyla bir halk cephesinin kuruluşu oldu. Bu zamana kadar Izquirda Unida (IU) adıyla bilinen "Birleşik Sol", seçimler dolayısıyla kurulmuş bir birlikten öte bir şey değildi. Son olarak 1985 yılında yapılan parlamento seçimleri ardından, başkan Alan Garcia önderliğinde yönetimde bulunan halkçı APRA partisinden sonra, en güçlü fraksiyon konumuna ulaştı.

Kongrenin en önemli amacı, eski durum karşısında öyle iş yapabilen, bağımsız bir politik cephe kurmaktı ki, üye tek tek partiler kendi kimliklerini rahatlıkla koruyabilsin. Zaten katılan partiler de ülkede çeşitli kesimlerin sözcülüğünü yapan partiler konumundadır. Ülkede bulunan hemen hemen tüm sol partiler kongreyi destekledi. "Maoist" ve "troçkist" örgütlerden "ortadoks-komünist" Peru Komünist Partisi gibi örgütlere kadar, diğer devrimci partilerden Hıristiyan sola ve "bağımsızlar"dan sosyal demokratlara kadar geniş bir çevre, kongre bileşiminin destekçisi durumundaydı. "Devrimci Halk Cephesi" kollektif önderliğinin birinci başkanlığına PKP (Peru Komünist Partisi) Genel Sekreteri Jorge del Prado seçildi.

Geçen yılın ağustos ayına kadar 130.000 civarında kişi yeni cephenin üyeliğine kendisini yazdırmıştı ve 3.500 delegeyi kongreye gönderdi. Bu durumuyla "Devrimci Halk Cephesi", ülkede 60 yıldan beri sayısal olarak en büyük politik parti olan APRA'yı, üye sayısı açısından açık bir şekilde geride bırakmış oldu. Ocak 1989'da yapılan kongre, sadece Peru'nun son yıllardaki politik tarihinin en önemli olaylarından biri durumunda değildir. Yine cephe aynı zamanda, Latin Amerika'daki en önemli sol cephedir.

Cephenin güçlülüğü özellikle üç faktöre dayanır: Birincisi, APRA'nın tarihi başaşağıya gidişi ve başkanı karizmatik karakterli Alan Garcia'nın konumu; ikincisi, cephenin sosyal organizasyonlar ağıyla olan sıkı ilişkisi ve sonucu olarak da, giderek gelişen ve kısmi de olsa onunla açık çelişki içerisinde olan gerilla güçlerinin varlığı.

APRA'nın tarihi başaşağı gidişi, öncelikle demagojik ve sahte umutların çöküşünün bir ürünüdür. Ülkeyi "Uluslararası Para Fonu"nun müdahalesinden adım adım kurtaracağına söz vermiş, ancak bu konuda tek bir girişim bile gerçekleştirmemiştir. Daha önceleri "Uluslararası Para Fonu" genç başkan Garcia'nın Haziran 1985 yılında kendisini kamuoyuna sevdirmede %96'lık bir orana ulaşmasına ve böylece rüyalar alemine kendisini kaptırmasına izin vermişti. Ancak daha sonra sosyal demokrat hükümetin sınıfsal karakterine uygun olarak şekillenen yarı umut verici ekonomik ve sosyal politikalar ülkeyi öylesi bir krize düşürmüştür ki, sadece geçen yıl içerisinde dört ekonomi bakanı değiştirilmek zorunda kalınmış ve ülke yeniden IMF'ye el açmak durumuna itilmiştir. Ülke dizleri üstüne oturarak IMF'den yardım dilendi. Şimdi, Garcia'nın kamuoyu desteğinin %16'lık bir orana düşmesinden sonra, 1990 yılında yapılacak olan başkanlık seçimleri için Garcia, şimiden beyaz mendil çekip yarışmadan vazgeçmiştir. Yani her yönüyle teslim olmayı kabullenmiştir. Tabii, böylesi bir siyasal gelişmede kesinlikle cezasız kalamaz. Bu bir gerçekliktir. Çünkü, senatör ve IU adlı birliğin üyesi olan "Patido Unificada Mariateguista" örgütünün Genel Sekreteri Javiez Diez Canseco'nun da işaret ettiği gibi, Peru en üst düzeyde sosyal örgütlere sahip ülkeler arasındadır. Javier Diez Conseco, yapılan bir görüşmede sözlerine şunları da ekliyordu: "Özellikle yoksul mahallelerde sayısız örgüt biçimleri vardır. Resmi olmayan sektörün kendi dernek ve birlikleri de vardır. Örneğin; sokak tüccarlarının dernekleri ve birlikleri var ve bunlar çok etkili mücadelelere girişiyorlar. Lima'da öylesi bölgeler vardır ki, hiçbir süretle polis kestiği para cezalarını toplayamaz. Eğer polisler, parayı almak veya sokak tüccarlarının mallarına el koymak için gitmeye cesaret ederlerse, polisler halk tarafından tutuklanır, akşama kadar gözaltında tutulur ve daha sonra mahallenin dışına kovulurlar. Sadece Lima kentinde, 300 ile 320 bin arasında sokak satıcısı mevcuttur. Ayrıca yaşamı garanti altına alma organizasyonları da vardır. Halk mutfakları, süt komiteleri, küçük işletmeler vb. Bunlara bir de tamamıyla militan sanayi sendikalarını ve az mücadele vermeyen, ulusal toprakların en uzak köşelerine kadar uzanan köylü (veya çiftçi) birliklerini de eklemek gerekiyor.

Bu gelişmelere bir de şimdiye kadar iki ayrı örgüt saflarında mücadele veren bir gerilla gücü eşlik etmektedir. Bunlardan birinin geçmişi eskilere dayanır ve "Sendero Luminoso (Aydınlık Yol)" adıyla bilinir. "Sendero Luminosa" "maoist" Peri Komünist Partisinin askeri kanadıdır. Bu partinin önderliğini eski filozofi profesörü ve "Moskova yanlısı" Komünist Partisinin eski kadrosu, "Presidente Gonzales" adıyla tanınan Abimael Guzma yapmaktadır. "Sendero Luminoso" gerilla örgütü, koşulsuz olarak ülkenin tüm devrimci hareketleri kendi hedeflerini dayatmakta ve tek başına temsilci olduğunu kabullenmelerini istemektedir. Bazen de rejimin uşakları olarak nitelediği legal sola karşı silahlı saldırılara girişmektedir. Tüm bunlara rağmen, yine de Latin Amerika'nın en hızla gelişen ve güç patlamasını temsil eden gerilla hareketi durumundadır. Başta "maoist konsept" diye adlandırdıkları çözüm yoluna uygun olarak şehirleri kırlardan kuşatmayı, hemen ardından da ülkenin geri kalmış, gelişim düzeyi yok denilecek kadar az olan bölgelerde Kızılderililerin kaldığı bölgeleri —Ayocucho Kızılderililerin bölgesi gibi— kuşatmayı önlerine koymuşlardı. Bu kuşatmada polis ve askeri güçlere, devletin açık ve gizli ajanlarına, köy korucuları ve legal solun kadrolarına karşı mücadele yükselttiler. Fakat 1987 yılının sonlarından bu yana eylemlerini şehirlerin merkezlerine kadar genişlettiler. Mevcut durumda bu örgüt, hem askeri ve hem de politik açıdan, ülkenin her alanına yayılmış bulunmakta ve her yerde temsil edilmektedir. Bazı çevrelerin değerlendirmelerine göre, "Sendero Luminoso"nun koyduğu eylemler aynı zamanda hızla gelişen sivil sosyal mücadelelerin zararına olmaktadır çoğu zaman, çünkü, devletin ordu güçlerinin köklü baskılarına zemin oluşturmaktadırlar. Ama diğer taraftan şüphesiz, sürekli toplu katliamlar ve insanlık dışı işkenceler, Peru ordusunun öz karakteri ve davranış biçiminin aynası olmaktadır. Ordunun sivil halka karşı olan bu yönelimi, esasen halk hareketinin yıllardan beri hızla gelişebilmesinin kaynağı ve temel nedenidir. Ekim 1987 tarihinden bu yana ise, "Sendero Luminoso" için gerilla gücü olarak daha az solcu bir rakip ortaya çıktı. Sol-ulusalcı karakterde olan bu gücün adı, "Tupac Amaru Devrimci Hareketi-MRTA"'dır. MRTA'nın çabaları arasında, "Sendero Luminoso"'nun kanlı gidişatını durdurma görevi de temel bir eylem olarak vardır. MRTA, kendisini legal solun düşmanı olarak görmüyor fakat, çoğunlukla legal solu reformistler olarak sertçe eleştirmektedir. Ancak MRTA'nın verdiği mücadele, henüz her yönüyle "Sendero Luminoso" kadar gelişim gösterememiştir. Halbuki silahlı propaganda aşamasını bu örgüt de çoktan gerisinde bırakabilmiştir.

Belli bazı noktalarda ortaya çıkan negatif durumu gözardı edersek, silahlı mücadele bugün çeşitli sosyal savaşımlar için oynadığı rolün yakın gelecekte tüm devrimci hareket, hatta Peru'daki reformist hareket için de, kurtuluş yolu olacağını ispatlamış bulunmaktadır. Çünkü APRA'nın başaşağıya gidişi, tabiatı gereği sadece solun güçlenmesini beraberinde getirmiyor, aynı şekilde sağ güçlerin yeniden biçimlenişini de hızlandırıyor. En son olarak başkanlık adayları üzerine yapılan anketlerde şöyle bir durum kendisini gösteriyor: Şu anda bir seçim yapılırsa, sağcı güçlerin adayı yazar Mario Vargas Losa %26'lık bir oranla %3 oranında sosyal demokrat APRA'nın adayı önünde olacak. APRA adayı Luis Alvo Castor ise, %8 oranında solcuların muhtemel adayı Alfonso Barrantes'in gerisinde kalacak. Geçen yıla kadar IU'nun başkanı ve Lima belediye başkanı ama sonradan istifa eden Barrantes olmadan IU'nun seçimlerdeki zaferi muhtemelen görülmeyecektir. Bu yönlü veriler kesin bir zafere çok az şans tanıyor, hele Barrantes olmadan bu şans daha da azalıyor. Diğer taraftan ise Barrantes, APRA ile işbirliği yapan IU içerisindeki eğilimin ana temsilcisidir. Bu tutumundan dolayı da ocak ayında yapılan kongrede bulunmuyordu. Temelden gelen ve özellikle halk kitleleri tarafından dayatılan radikalleşme istemleri karşısında görevinden istifa etmişti. Barrantes "Birleşik Sol"'un radikalleştirilmesini onaylamak istemiyor. Öyleyse Barrantes'li Halk Cephesinin bir zaferi, içinde bazı ciddi tehlikeleri de taşıyacaktır. Halk Cephesi kendisi ile çelişkiye düşecektir. Kaldı ki, Ocak Kongresinin ana görevi, bu çelişkileri ortadan kaldırmak idi. Ama öyle görülüyor ki, bu çelişkiler kesinlikle kaldırılamamıştır ve Barrantes'in aday gösterilmesi durumunda kongre bir fiyaskoyla yüzyüze gelecektir. Çelişkilerin bu şekilde çözümünü sağlayacak arayışlar, sadece radikalleşmiş sağın ilerleyişine kapıları ardına kadar açmaktan başka bir işe yaramamaktadır.

Kesinlikle sistemi tehlikeye götürmeyen Alan Garcia'nın reform modelinin iflasında büyük pay sahibi olan Peru büyük burjuvazisinin politik perspektifleri ise, henüz yeterince netleşmiş değildir. Bunun karşısında ise Peru Solu, "Pinochet-Friedman" modelinin aşılmasında bazı eğilimleri net şekilde rotasına almayı başarmıştır. Bu model, yerli oligarşi ve emperyalist finans kapitalin ortaklığıyla, askeri zor yolu ile halk kitlelerine kabul ettirilmeye çalışılmıştı ve ancak militarist yöntemlerle bir süre uygulanabilmişti. Bu model Peru pazarını öz dinamiklerinden kopartarak, dünya pazarı hattına sınırsız olarak sürüklüyordu. Bu modelin aşılması, çeşitli "demokratik" kırıntıların bazı şehir ve bölgelerde korunma altına alındığı anlamına gelmiyor tabi ki. Aşma, Peru askerlerinin kırsal kesimlerde uyguladığı kanlı yöntemlerin önünde hiçbir şekilde bir duvar öremiyor. "Ulusal Güvenlik Kuvvetleri"nin planına uygun olarak, şu anda bile Peru askerleri kırsal alanlarda tam bir katliam uyguluyorlar.

Mevcut sahne gösteriyor ki, muhtemelen gerilla güçleri daha fazla önem kazanacaklardır. Mücadelede sınanmış gerilla güçlerinin varlığı ise, vazgeçilmez önemde umudun kaynağı olacaktır.

K.F.
30.1.1989

Paraguay'da Darbe

Güney Amerika'nın küçük ve 4 milyon nüfuslu ülkesinde 4 Şubat günü bir askeri darbe gerçekleştirildi. Askeri darbeyi gerçekleştiren general 35 yıllık diktatör General Alfredo Stroessner'in yakın yardımcısıydı.

Paraguay, Güney Amerika ülkeleri içerisinde askeri cuntanın işbaşında olduğu birkaç ülkeden biriydi. 80'li yılların başı ile birlikte ABD ve Avrupa emperyalistlerinin Güney Amerika ülkelerinde askeri diktatörlükleri sivil yönetimlerle değiştirme planlarından, biraz gecikmeli de olsa, Paraguay da etkilendi.

Paraguay'da 35 yıldır iktidarda bulunan General Alfredo Stroessner'in 1989 yılının ikinci ayında devrilmesinin arkasında da bu nedenler bulunuyor. Askeri diktatörlükle ülkenin eskisi gibi yönetilmesi mümkün olmadığından, iktidar değişikliğine gidildi. Darbeyi yapan General Rodriguez'in askeri cuntanın iki numaralı adamı olması da darbenin niteliği hakkında bir bilgi vermektedir.

General Alfredo Stroessner, 35 yıllık iktidarı süresince Paraguay'da tam bir vahşet uyguladı. Ülkede işkence, insan haklarını ayaklar altına alan uygulamalar çığ gibi büyüdü. General bununla da kalmamış, Nazi savaş suçlularını ülkesine kabul etmiş, bunlara sığınma hakkı tanımıştı.

Paraguay'da uygulanan işkenceler, öldürmeler dünya kamuoyunun da dikkatini çekmiş ve sık sık gündeme getirilmiştir. Bu nedenle, halkın tepkisini de almış olan bir diktatördü. Kendi ülkesinde olduğu kadar, Brezilya ve Şili'de de yatırımları bulunmaktaydı.

Darbeci General Andreas Rodriguez'in, kadim diktatörden pek bir farkı da yok. Yıllarca aynı uygulamaları birlikte yürütmüşlerdir. Yani, aynı uygulamalarda pay sahibidirler. Bu bakımdan Paraguay'da emperyalist çıkarlar yine güvencede.

Peki darbeye neden gidildi? Bazı gözlemcilere göre, General Rodriguez darbeyi kişisel çıkarlarını güvence altına almak için yaptı. General Stroessner gibi Rodriguez de, ülkesinde sömürüden önemli pay alıyor. Hatta, uyuşturucu kaçakçılığını elinde bulundurduğu söyleniyor.

Darbeyi yapmakta, bu gibi kişisel nedenler rol oynasa da esas olarak rejimi yumuşatma girişimleri darbeye temel teşkil etmektedir. Nitekim, General Rodriguez'in yaptığı açıklamalar bu değerlendirmeye haklılık kazandırmaktadır.

General Rodriguez, devlet başkanlığını üstlenmek için yapılan yemin töreninde konuşmasında: 2 ay içerisinde seçime gidileceğini, insan haklarında bazı düzeltmeler getireceğini söyledi. Demokrasiyi getirmek iddiasında olan Rodriguez'in geçmişinden bu değerlere ne kadar bağlı olduğunu biliyoruz. Bu nedenle, bu yeni diktatörün de ülkeye gerçek bir demokrasiyi getirmesi beklenmemelidir. Yine, insan hakları konusunda da gerçek bir düzelme gerçekleştirme ihtimali zayıftır.

Yapılacak olanlar açıktır. 35 yıllık kanlı bir diktatör rejim daha yumuşak bir görünümle cilalanacak. Demokrasi ve insan hakları konusunda biçimsel bazı değişikliklere gidilecek. Halkın askeri diktatörlüğe karşı var olan kin ve öfkesi de eritilmeye çalışılacak Darbenin bu amaçla yapıldığı mevcut gelişmelerden görülen bir durumdur.

Darbe kanlı bir şekilde, 300 kişinin ölümü ile sonuçlandı. Devrik diktatör, birkaç gün bekledikten sonra, Brezilya'nın kabul etmesi sonucu, bu ülkeye gitti. Durumun şu anda normal olduğu Paraguay'da yeni diktatörün yapacakları merakla bekleniyor.

Avrupa basınında Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi

KÜRT ŞAHİNLERİNİN YUVASI
— II —

Davos sahte dostluk

AMERİKALILAR VE ALMANLAR GERİLLALARA KARŞI SAVAŞTA

"Kürdistan dağlarında, NATO'nun pilotları (özellikle Amerikalı ve Almanlar) da gerillalara karşı geliştirilen operasyonlarda yer alıyorlar."

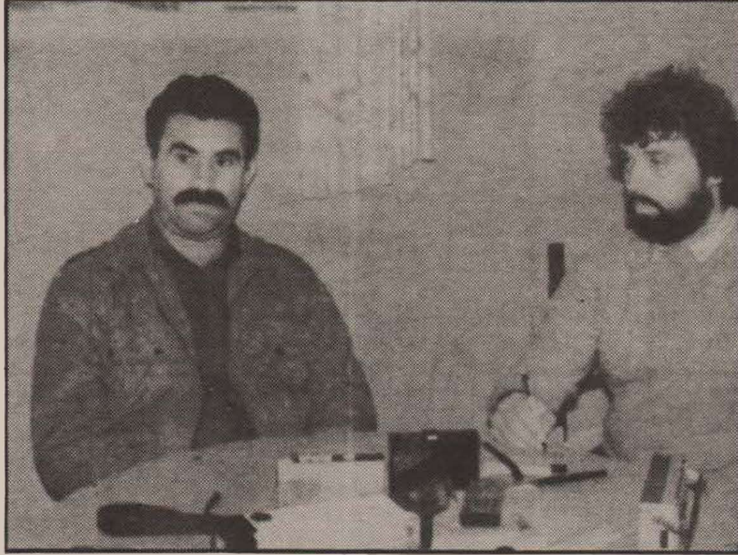
Bu önemli açıklamayı, bir kaç gün önce, ETNOS gazetesinin röportaj yaptığı Kürdistan İşçi Partisi (PKK) Genel Sekreteri Abdullah Öcalan, Lübnan'daki ordu karargahlarında yaptı.

37 yaşındaki PKK lideri ve aynı zamanda Kürt direniş hareketinin de önderi şunu vurguluyordu:

"Yunanistan, Türkiye ile Davos'a gitmemeliydi. Bu görüşmeden Türkiye kazançlı çıktı. Çünkü, güneyini güvenlikli hale getirdi. Böylelikle, gerillalara karşı daha rahat bir şekilde savaşacaklar. Bu gerillalar ki, bağımsız ve özgür bir Kürdistan için mücadele ediyorlar."

Abdullah Öcalan, Ankara Siyasal Bilimler Fakültesi'nde okumuş.

Filistinliler için Yaser Arafat ne derece önem arzediyorsa, Abdullah Öcalan da Kürtler için o derece önem arzediyor. Öyle bir insan ki, vatandaşlarına ulusal benliklerini kazandırabilmiş. Kürt devriminin kendisinde vücut bulduğu önder bir kişiliğe sahiptir. Ordularının karargahında yaşıyor ve Avrupa'daki mülteci Kürtler tarafından kendisine hediye edilen zırhlı bir "Mercedes"le dolaşıyor.

Kürtlerin lideri Abdullah ÖCALAN yazarımız Kostas Delezos'la konuşurken.

mürgeci kurumlara darbe vurmakta. Silahlı mücadelemiz, SSCB'nin sınırlarından başlamak üzere Suriye sınırlarına kadar ulaşmaktadır.

Şu anda, Kürdistan'da kurtarılmış bölgeler bulunmamakta. Fakat büyük oranda bizim denetlediğimiz bölgeler vardır. Örnek olarak, size, Hakkari ve Botan bölgesini verebilirim."

"Gerillanın başlangıcından günümüze kadarki gelişmelerden memnun musunuz?"

"Bunu, bağımsız Kürt devletini kurma yönünde herhangi bir hareketin gelişmediği eski yıllarla karşılaştırırsak —yukarıda da belirttiğim gibi—, şimdiye kadar gerilla mücadelesinden elde ettiğimiz başarılar ö-çok riskli bir olaydı.

Gerilla mücadelemiz 1984'te başladı. Kürt halkı büyük derecede gerillaları desteklemektedir. Kürt halkının %70'i Partimize sempati duymaktadır. Şehirlerde eylemler çoğaldıkça, Kürt halkının sempati düzeyi daha da yükselecektir."

DÜZENLEMELER

"Hareketinizin geleceği için neler düşünüyorsunuz?"

"Türk devletinin her türlü engellemelerine rağmen 1990'lara kadar savaşı sürdürme gücüne sahibiz. Şayet mücadelemizi engellemeyi başaramazsa, bu dönemden sonra, büyük ihtimalle çeşitli düzenlemelere sü-

gerekecek.

Bütün bu çabalara rağmen, yine de bizi dağıtamıyorlar. Zaten budur, Türkiye'yi Davos tipi anlaşmalara zorlayın."

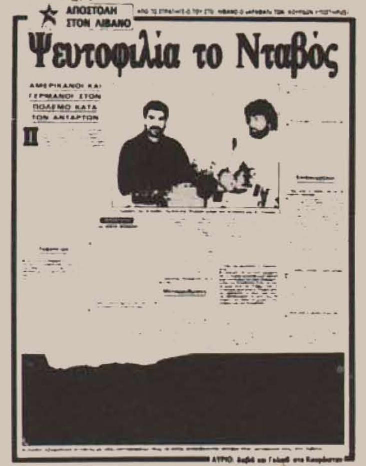
"Siz bu görüşmeleri nasıl değerlendiriyorsunuz?"

"Dinleyiniz. Türkiye'nin bölgede tarafsız (yumuşama) bir politika izlemesi, Kürdistan'da yaşadığı hazin sonuçlardan dolayıdır. 'Davos dostluğu' bu bağlamda geliştirilen planların bir parçasıdır. Bu görüşmeden sadece Türkiye kazançlı çıktı. Çünkü, şimdi güvenliği sağlanmış bir güneyi vardır. Şimdi Kürdistan'daki gerillalarımızın üzerine daha rahat yürüyebilecektir. Hakeza, 'Sovyetler hareketimize yardım edebilir' korkusuyla onlarla anlaşmaya gittiler. Yine İran-Irak'la yapılan anlaşmalar, gerillaların sınırlardan geçememeleri için yapılmıştır. Son olarak, aralarında sorunlar olduğunu belirttikleri Bulgaristan'la bile anlaşma yoluna gittiler.

Bütün bu anlaşmalar bizim darbe almamız için gerçekleşti. İşte, çok ilgili olanların dikkatini çeken Türkiye'nin kirli bir politikası..."

"Sizin bu politika karşısındaki tavrınız nedir, buna karşı nasıl duruyorsunuz?

"Şu anda bizi ayakta tutan tek yöntem silahlı mücadelemizdir. Türkiye'nin 'tek dil, tek kültür, tek devlet' dogmasını bozacağız. Türk devleti, bugün, kendisine ait saydığı sınırlar içinde yaşayan ulusal azınlıkları tanımak zorundadır. Ki, bun-

ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΣΤΟΝ ΛΙΒΑΝΟ

Ψευτοφιλία το Νταβός

ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΙ ΚΑΙ ΓΕΡΜΑΝΟΙ ΣΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΑΝΤΑΡΤΩΝ

II

DENEMELER

"Türkiye solu ile ilişkileriniz nasıldır?"

"Eski sol, bütün varlığı ile 1980 rejimine teslim oldu; direnişi gerçekleştiremedi. Biz eskiden beri bu solun karşısında duruyor ve onu eleştiriyoruz. Bugün Partimiz devrimle eş anlamda ele alınmaktadır. Biz ilişkilerimizi, cuntaya karşı direnişle ölçeriz. Ve direnen güçlerle ilişki kurmak istiyoruz. Direnen bazıları da vardır. Son dönemlerde bazı sol güçler durum değerlendirmesi yaparak mücadele yöntemimizi deniyorlar.

Önümüzdeki dönemde yapılacak belediye seçimlerinde bizim adayların kazanacağını söyleyebiliriz. Halk üzerinde henüz Türk şovenizminin etkileri ağır basmaktadır. Fakat, ekonomik ve politik bunalım birçok Türkün Partimize sempati duymasının yollarını açtı.

"Uluslararası arenadaki başarılarınız nelerdir?"

"Uluslararası arenada uzun yıllar Kürt sorunu unutulmuştu. Ulusal kurtuluş mücadelemizin yükselmesiyle birlikte Kürt sorunu da uluslararasılaşmaya

MEZARTAŞI

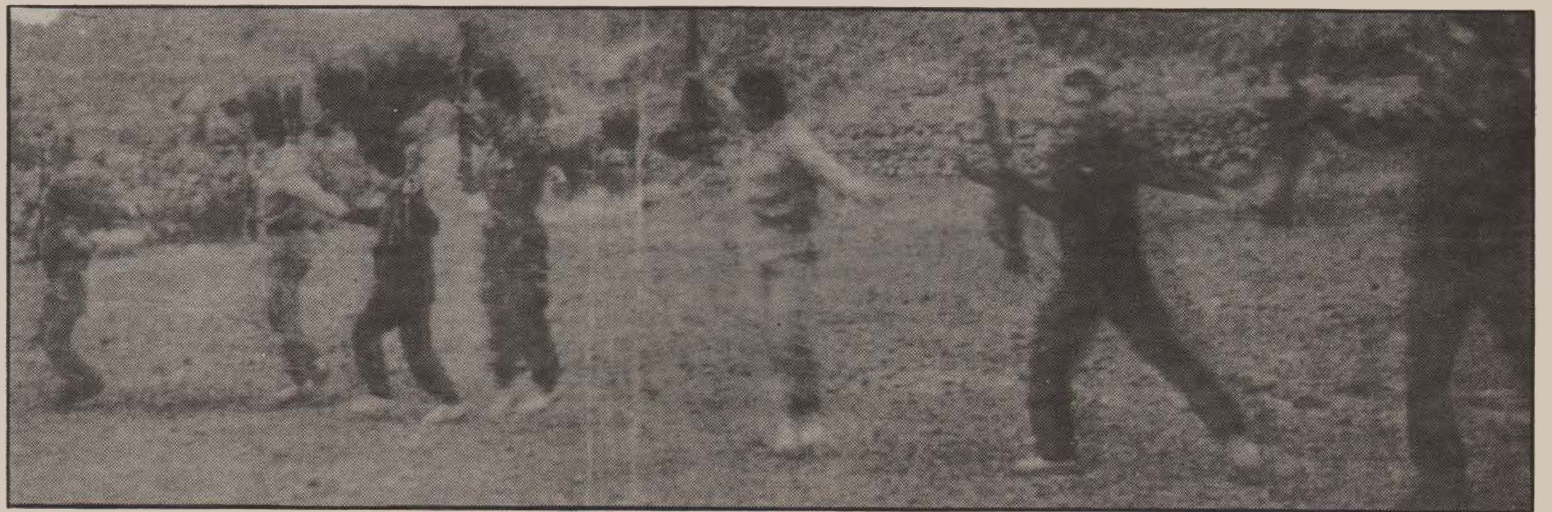
"Türk barbarlığı Helenizmin çemberini daralttı ve bizi de üstü betonlanmış bir mezara defnetti."

Bunlar Abdullah Öcalan'ın bize söylediği ilk sözlerdi. Devamla şöyle konuşuyordu:

"Kapitalist, sosyalist ve diğer devletler de biz Kürtlerin uyanabileceğine inanmıyorlardı. Bu uyanış, çok önemlidir. Ve biz mücadelemizle Kürt sorununu uluslararası politikanın gündemine getirebildik. Bugün Türk sömürgecilerinin en büyük korkusu, Kürtlerin kendi egemenliklerinden kurtulup bağımsızlaşmalarıdır. Bu nedenden dolayıdır ki, Ankara'daki askeri yöneticiler, Türk askeri gücünün büyük bölümünü Kürdistan'a kaydırmış bulunmaktadır. Türk devletinin kuruluşundan bu yana ilk defa böyle zorlu bir anı yaşadığı bilinen bir gerçektir."

"Türkiye'de Kürt hareketinin bugünkü konumu nedir" şeklindeki sorumuza şöyle cevap verdi, PKK Genel Sekreteri:

"Her yıl giderek daha da gelişen gerilla savaşımız, bu yıl en iyi dönemini yaşıyor. Bugün sadece gerilla savaşından değil, normal savaş halinden de bahsedebiliriz. Birliklerimiz, Kürdistan'ın hemen her alanında sö-

Kürt subay gerillalar "yoldaşları" ile birlikte Lübnan'daki silahlı, sert eğitimi yaparlarken.

nemlidir.

Bazı otonomici gruplar vardır; bunların tek hedefi, çıkarlarına bulmadıkları bağımsız Kürt devletini amaçlayan veya ortaya çıkabilecek hareketi baltalamaktır. Ki, bazıları Amerika ve Türkiye ile işbirliği temelinde yönlendiriliyorlar. Bu açık bir şekilde ortaya çıktı. Ulusalcılıkları pragmatiktir. Amerika'nın 'Kürt sorununa evet, PKK'ye hayır' demesinin bir tesadüf olduğu söylenemez.

Partimiz PKK, 27 Kasım 1978'de kuruldu. Bu, gerçekten çok değerli bir çıkıştır. Bu yıllarda Kürdistan'da bir parti kurmak, hele hele bağımsız bir Kürt devletinden bahsetmek rüklenecektir. Evren ve Özal'ın gitmesi ardından bu gelişmeler bekleniyor. Önümüzdeki iki yıl, hem de Türkiye açısından önemli gelişmelerin yaşanacağı yıllardır.

Türkiye'nin askeri yetkilileri, almış oldukları önlemlerle mücadelemizi durduramadıklarını açık şekilde açıklıyorlar. Bu bir gerçektir; bundan dolayıdır ki, mücadelemize karşı koyabilmek için yeni yöntemleri geliştirme talebinde bulunuyorlar.

Burada gerillalara karşı geliştirilen operasyonlarda NATO'nun pilotlarının (özellikle Amerikalı ve Alman) da kullanılmakta olduğunu vurgulamam lardan biri de biziz."

"Kimler devriminize yardımda bulunuyor?

"Hiç kimse yardım etmiyor. Halkımızın desteği var; kendi özgücümüze dayanıyoruz. Sizlerin dayanışması henüz istenilen düzeyde değildir. Çünkü Yunanistan gelişmeleri anlamakta gecikti. Yunan parlamentosunun Kürt halkının varlığını ve vermiş olduğu mücadeleyi tanıması gerekiyor. Kürt sorunu gelecek yıllarda, Filistin sorunundan daha çok uluslararası kuruluşları meşgul edecektir. Bölgede öngörülen haritada ciddi problemler yaratacaktır."

başladı. Avrupa Parlamentosu'nun gündemine girdi. BM'ye de girecek. SSCB'nin bize karşı tavrında değişiklikler bekleniyor. Bağlantısızlar ise henüz tarafsızdırlar."

"Acil hedefleriniz nelerdir?"

"Birincisi, demokratik bir Türk devletinin kuruluşudur. İkincisi, demokratik halk iktidarlı bağımsız Kürt devleti. Bunun için savaşmaktayız. Budur bizim asgari programımız. Sosyalist, bağlantısız bir toplum ve bağlantısız bir siyasetin yaratılması uzun vadeli hedeflerimiz arasındadır."

DEVAM EDECEK

Metelokên Kurdî

Dijminê bavî nabê dostê kurî

ÇAND • PÎŞE • TORE — KÜLTÜR • SANAT • EDEBİYAT

DEVRİMCİ MÜCADELEDE SANAT VE EDEBİYAT ETKİNLİĞİ ÜZERİNE

— II —

Köleci toplumda sanat

Köleci toplum düzeninin en belirgin özelliği, kölelerin üretim aracı kategorisinde olması ve köle sahiplerinin her türlü haktan yoksun bırakılmış bu insanlar üzerinde öldürme de dahil her türlü tasarrufa sahip olmalarıdır. Toplumda bir hiç sayılan köleler karşısında köleci toplumun kralları kendilerini tanrı olarak lanse etmekteydiler. Tanrıların her şeye kadir, güçlülük ve ölümsüzlük gibi vasıflarını kendilerinde var gibi gösteren krallar, bunun yanında kölelerin acizliğini ve güçsüzlüğünü her fırsatta dile getirmekteydiler. Bu durum, köleci toplum sanatına da yansımıştır. Hatta günümüze kadar gelen sanat eserlerinde bunu görmek mümkündür.

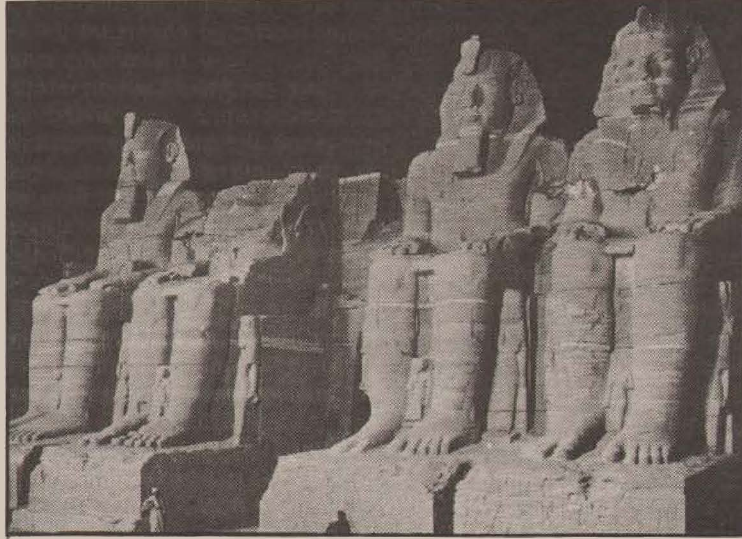
Köleci Mısır'da kendilerini tanrı olarak gösteren Firavunlar, güçlerini ve ölümsüzlüklerini temsil eden dev piramitleri ve sfenksleri yapmışlardır. O dönemde kehanet sayılan bazı doğa astronomi bilgilerini de yine bu sanat eserlerinde görmek mümkündür. Mısır piramitlerinin büyüklük ve azameti yanında diğer özellikleri de oldukça anlamlıdır. Piramitlerin birçok bölmelerinde Firavunların bu dünyadan sonraki yaşamlarında da lazım olacak her türlü ihtiyaçları için birçok hazırlığın yapıldığını görmekteyiz. Özel eşyalarının yanısıra, vücutlarının mumyalanması ve fiziki görünüşlerinin uzun süre biçimini devam ettirmesi ölümsüzlüklerini dile getirmelerinin bir biçimidir. Yine sfenkslerin normal insan vücudunun ebatlarından yüzlerce kez büyük olması, köleci toplumda Firavunların büyüklüğünü dile getirmenin dışında bir amaç için değildir. Mısır piramitleri başta olmak üzere o dönemden kalan bir çok resim, heykel ve grafik yaşanan mevcut yaşamdan daha çok, Firavunların öldükten sonraki yaşamlarını dile getirmektedir.

Bu dönemin hakim sınıf ideolojisi olan kölenin hiçliği ve köleci toplumun krallarının tanrı oldukları düşüncesi daha birçok yörede, sanat eserlerine yansımıştır. Mezopotamya'da da bu tür sanat eserlerine rastlamak mümkündür. Gılgamış başta olmak üzere birçok kralın oyma resimlerle kanatlı olarak gösterilmesi, onların göklerde dolaştığını ve insanüstü yönlerinin varlığını vurgulamak içindir. Nemrut harebelerinin bulunduğu alanın kendisi, çevreye hakim olması ve göklerle ilişki kurmada en müsait yer olması itibarıyla, kralların tanrısal vasıflarını vurgulamaktadır.

Köleci toplumda sömürü ve baskının en amansızını yaşayan kölelerin ve bu toplumda düzene karşı çıkan diğer insanların genellikle "altın çağ" diye adlandırdıkları ilkel komünal toplumun özlemlerini sanata yansıttıklarını görmekteyiz. Eski Yunan şairlerinde bu durumu çokça görmekteyiz. Köleci toplumun sanatının mimari alanda da toplumun gerçeklerine uygun tarzda yansıdığını görüyoruz. Evlerin yapılışı adeta birer hapishane binasına benzemektedir. Kölelerin kaçışını önlemek ve örgütlenmelerine meydan vermemek için küçük hava deliklerini andıran demirli pencereler köleci toplumda mimari tarzına damgasını vurmuştur.

Heykel ve anıtların yanında kölelerin duygu ve düşüncelerini daha çok seramik, vazo ve diğer el sanatlarında dile getirdiklerini ve günlük ihtiyaçlar için kullanılan eşyaların bile bu amaçla, bir eşyadan daha çok bir sanat eseri özelliği taşıdığı bu dönemden kalan eserlerde görmekteyiz. İlkel komünal toplumda av, av hayvanları ve doğa tanrılarının konu alan sanat, bir gelenek halinde köleci toplumda da devam etmektedir.

Tarihindeki en parlak dönemleri köleci topluma tekabül eden Kürdistan halkı, köleci dönemde parlak sanat faaliyetleri sürdürmüştür. Urartular başta olmak üzere yabancı istila ve işgallerin toplumsal yapısını daha sonraki dönemlerde olduğu gibi tahrip etmediği zamanlar, Kürdistan halkının sanatta hayli başarılar gösterdiği bilinmektedir.

Mısır sfenksleri, görkemliliğin dile gelişi...

Feodal toplumda sanat

Feodal beylere bağlılığı dile getiren ve toplumu bu yönde şartlandıran sanat eserleri sözlü ve yazılı biçimde hemen hemen aynı ortak temayı işlemiştir. Hikaye ve masalların konusunu padişah ya da ağa kızı ve servetiyle, yoksul fakat "büyük sözü" dinleyen fedakar Keloğlanları oluşturur. Körü körüne itaat ve bağlılığın sonunda Keloğlan hem ağa kızına hem de refaha kavuşur. Feodal toplumda halk kitlelerinin yoksulluklarının bir gün tesadüfen sona erebileceğini, bu nedenle sabırlı olmanın gereği bütün sözlü ve yazılı sanatta işlenir ve bu büyük bir meziyet gibi gösterilir. Feodal toplumda hakim sınıfların emrinde olan sanatçı çevreleri çoğunlukla padişahların ve zengin konaklarının memurları gibidirler. Halk kitleleri hayal aleminde kurtuluşa kavuşurlar. Feodal toplum sanatında göklere çıkarılan kişilik, dönemin hakim sınıflarına boyun eğen, onlara itaat eden, sabırlı, kendi akıl ve mantık gücünü hiçe sayan tiptir.

Bunun yanında kişisel kahramanlık, feodal toplum sanatına çokça yansımıştır. Yedi dağın ardındaki yedi başlı canavarı öldüren ve padişah kızına ilaç getiren kahramanların şahsında insanların fedailik güdüleri geliştirilir. Saray çevrelerindeki sanatçı çevrelerin geliştirdiği bu tip hikayelerin kahramanları hiçbir zaman kendi hakim sınıflarına yönelmezler. Aile içindeki feodal baskıyı meşrulaştırmak da büyüklük-küçüklük edebiyatıyla mümkün kılınmaya çalışılır. Küçük kardeş olmak ve aile içinde her söyleneni yapmak bir akıllılık ve bir erdem olarak gösterilir. Hikayelerin çoğunda akla-mantığa ve bilimsel gerçeklere dayanarak bir karara varanlar zararlı çıkarken, ana-baba sözü dinleyenler hep sonunda muradına ermektedirler. Bu yolla feodal yaşam tarzının insana benimsetilmesi, hiç konuşmadan hep uslu uslu dinlemenin meziyeti, en anlamsız ve çekilmez ızdırapların eninde sonunda insanları mutlu sona ulaştıracağı düşüncesi empoze edilir.

Saraya bağlılık ve toplumun sahip olduğu yaşam olanaklarının padişahların lütuf ve merhametlerinin eseri olduğu düşüncesi feodal toplumun saray sanatçıları tarafından sık sık işlenmiştir. Mevcut durumu şirin gösterme, halk kitlelerinin ızdıraplarının tanrıdan kaynaklandığını ve bu yolla insanların imtihan edildiğini tıpkı dini kitaplarda olduğu gibi işleyen sanat çevreleri, mevcut düzenin hükümdarlarına övgü dizmeyi bir marifet sayarlar. Olaylar ve insanlar seçkin çevrelerden seçilir. Padişah ve kralları övmek, sanatta bir gelenek, bir ekol durumuna gelmiştir. Örneğin Osmanlı saraylarındaki divan şairleri, şiirlerinin belli beyitlerini allah, peygamber ve padişahlara övgü için ayırırlardı. Bu durum yüzlerce yıl kural durumundaydı. Hakim ideoloji olan din, birçok bakımdan sanatın konusunu işlemekteydi.

Halk sanatında daha farklı bir durum vardır. Doğa güzellikleri, aşk, ayrılık ve gurbet temel konulardır. Yaşam koşullarının dayattığı acılar türkülerde dile gelir. Umuttan fazla umutsuzluk vardır. Çünkü mevcut ekonomik ve sosyal koşullarda bir kurtuluş umudu yoktur. Kader ve felek suçlu bulunur. Acılar ve ızdıraplar bilinmeyen bir sorumluyadır. Halkın özlem ve acıları şiir, türkü ve süs eşyalarıyla birlikte kilim ve halı motiflerinde vücut bulur. Çeşitli sembol ve benzetmeler onların hayallerinin dışa vurumudur. Örneğin, dağlar özgürlüğü temsil ederler. Aslan güçlülüğün sembolüdür...

Feodal toplumda mevcut düzene tepkiyi dile getiren halk sanatı, sorunların çözümü için kurtuluş yolu ve çareleri göstermez. Sadece bir başkaldırıdan ibarettir. Her şeyin planlayıcısı tanrı ve yaşamın da bir kader olduğu önceden kabul edildiğinden umut kapısı yine göklerdedir. Kaderci anlayış ve mevcut yaşam koşullarının değişmezliğine olan inançla, sanatta bu dünyadan ziyade "öbür dünya" ile ilgili düşler kurulur. Halk sanatında yüceleştirilen sıfatlardan biri de evliyalaşmaktır. Topluma faydalı hizmetlerde bulunan, çok acı çeken ve büyük fedakarlıklarda bulunan kahramanların destanlaştığını görmekteyiz. Bu kahramanlar aniden insan gözünden kaybolup "ölümsüz alem" denilen yerde insanlara görünmeden yaşamlarını sürdürürler.

Hıristiyanlıkta, kilisenin otorite sahibi olduğu dönemlerde İsa, Meryem ve Havariler resim sanatının konusunu oluşturmaktadır. Kölelikten kurtuluşta tek tanrılı dinlerin büyük rolleri vardır. Din ve kilise bu dönemde krallardan öndedir. Her şeye olduğu gibi sanata da damgasını vuran dindir. Müslümanlıkta da bu dönemde peygamberin cenkleri, yaşamı ve erdemleri övülür. Müslümanlıkta resim sınırlı, heykel ise yasak bir sanat olduğundan kaside türü şiirler edebi konuların başında gelir. Putperestliğe çağrışım yaptığı için bazı sanat dalları yasaktır. Yaratıcı olan tek güç allah olduğundan, insanın insan resmi, heykeli yanında bir canlının heykelini yapması putlara tapma anlamına gelmektedir.

Kralların yaşantısı feodal toplum boyunca sanatın konusu olmaya devam eder. Padişahların av eğlenceleri, büyük meydan savaşları destanlaştırılır. Bunlar resim sanatında da çokça görülür.

Impressum:
M. Atar
Göttinger Chausse 75
3000 Hannover 91

Yazışma Adresi:
Berxwedan
c/o Feyka-Kurdistan
Postfach: 15 31
5300 Bonn 1

Ödeme Adresi:
BfG.-Bonn
Konto Nr: 12 05 24 21 00
BLZ: 380 101 11

Avustralya	3.—	$
Avusturya	18.—	s.
Belçika	60.—	bfr.
Danimarka	8.—	dkr.
Fransa	6.—	ff.
Hollanda	3.—	hfl.
İngiltere	0.80	£
İsveç	6.—	skr.
İsviçre	2.50	sfr.
Norveç	10.—	nkr.

Hovîtiyeka nuh a dewleta Tirkî mêtinger:
"NEVALA KASABAN"

Destpêk di rûpela dawî de

mirovan ji sêrgoyê derxistî, eşkere bû, ku laşên miriyan di "Nevala Kasaban" de hene. Gel li ser şopê diçe û rastî cesedekî dibe. Gava polês bi buyerê agahdar dibin, bi lez û bez tên cihê buyerê û cesed dibin cihekî din. Bi şêweyeka lezûbezî xwestin tewan û gunehkariyên xwe veşêrin. Mêtinger, bi hemû awayan dixebitin, ku buyer ji hêla awira gelemperî neyê bihîstin.

Di demekî de, ku li dora Îlloh û Sêrtê bêhtirî 1.000 welatperwer hatin girtin û ji lêdan û hingavtinan hatin derbas kirin, ev buyer jî kete rojenîna polîtîkayan. Nûçegihadkarê kovara "2000'e Dogru", di lêkolînên xwe de rastî hinde rastiyên gelek pêwist jî dibe. Hemû kesên ku nûçegihandkar bi wan re peyiviye, gotine ku sêrgo (zibilxane) bi laşên miriyan tijiye.

Em dixwazin birê di vê barê de, ji kovarê weke xwe dîsa belav bikin: *"Serekê partiya SHP li bajarê Sêrtê yê kevn dadvan Zûbeyir Aydar û mirovên bi navên Yasîn Akdag, Mehmet Birlîk û Mehmet Ozan ên Sêrtî bi girr û biryarî dibêjin, ku* 'sêrgoya Sêrtê bi cesedan tijiye.' *Hun li Sêrtê ji kî bipirsin, dibêje ku* 'Nevala Kasaban, ku ziblê Sêrtê diavêjin wir, bi cesedên wan kesan tijî buye, ku di dema girtinê de hunda bûne û di şer de hatine kuştin.' *Dadvan Zûbeyir Aydar wusa got:* 'Sêrgo buye goristanek. Tu kes li Sêrtê nîne, ku vê yekê nizane. Lê yên berpirsiyar dibêjin, me nebihîst, me nedît, em nizanin. Di televizyonê de û di weşanan de, hevqas terorîst mirî ketin destan, tê gotin. Nûçeyên ku nakevin weşanan de jî, deynin ser wan. Ez dipirsim, çi bi hevqas kuştiyan dikin?'

"Roja 16'ê Gûlanê 1986'an. Cih: Gundê Dukok navçeya Kosarê. Îsmaîl Axa û kurê wî Mehmet Axa, ji ber 'arîkariya bo xebatên kêrîkariyê' *tên girtin. Dîsa venagerin mala xwe û çi salox ji wan dernakeve. Gundiyê bi navê Yusuf Axa, ji bo apê xwe û kurapê xwe, dibêje ku* 'ez bi sedî-sed bawerim wan kuştin û avêtin Nevala Kasaban.' *Gava me jê pirsî, çima tu hevqas bi dijwarî bibawerî? Got:* 'Cihê dawî ji bo kesên ku li vê derê di îşkencê de tên kuştin, dibe Nevala Kasaban.' *Bersiva wî kin wusa bû.*

Gundiyê bi navê Hasan Akar, roja 10'ê Nîsanê 1985'an, li gundê Bafê navçeya Hezexê ji hêla eskeran tê girtin. Pêşî wî dibin Cizîra Botan û paşê Şirnexê. Hasan Akar, di encama îşkencan de tê kuştin. Dayika wî Bedriye Akar wusa dibêje: 'Piştî kurê min birin û bi du rojan dîsa hatin. Her ew serleşker li pêşiya leşkeran bû, ku kurê min birbû. Gotin min, *'gava kurê te xwe ji cemsê avêtî xwar daku bireve, serê xwe li tamponên hêsinî yên cemsê xist û mir.'* Li ser mirina kurê min, kaxezek jî bi min dan imzê kirin. Min por û cilkên xwe dirandin, min kir û nekir, cesedê kurê min nedan min. Yekî Midyadî, ku wî jî girtibûn û paşê berdabûn, hate mala me, gote min, *'kurê te kuştin û avêtin Nevala Kasaban.'*

Ev gişt hinde nimûne ne, ji bo buyerên di nav gelê me de tên zanîn û mirovên me li ser wan dipeyivin. Weke van, gelek cesedên şoreşger û welatparêzan avêtine "Nevala Kasaban." Nûçegihandkarê kovara "2000'e Dogru", hevpeyvînek bi waliyê mêtinger Hayrî Kozakçioglu re jî çêkiriye. Di hevpeyvînê de ev mêrkuj, xwînxwar û serekê bikaranînên şerê taybetî, waliyê faşîst dibêje, ku sê cesed di "Nevala Kasaban" de heye. Li ser pirsekê, **mêrkujê faşîst vê daxweyaniyê dike: "Binêrin, niha ez vê buyerê, cara yekemîn ji we re dibihîsim. Tiştê ku ez heya niha dizanim, min di telefonê de ji we re gotibû, tişteki din nizanim. Ez dizanim, ku sê kes li wir hatine binaxkirin. Tirba wan li wir e. Yek ji Suriyê bû, yek ji Çewlikê bû yê din niha nayê bîra min ji ku derê bû, heke hun dixwazin, em dikarin bipirsin. Ez dixwazim vê bêjim, ez xwe bi akîbeta terorîstên mirî dikevin destê me, mijûl nakim. Karê min tiştên mezintir in, ez xwe bi organîzasyonên mezin mijûl dikim. Kesê ku mirî dikeve destan, qederekê wusa tê hiştin, li mirovên wî tê pirsîn, gava mirovên wî neyin peyda kirin, cesed teslîmî belediyê dibe. Paşê karê wan e, ew dizanin çi bikin."** (Kovara "2000'e Dogru", 5 Sibat 1989).

Herweha nûçegihandkarê kovara "2000'e Dogru", bi waliyê Sêrtê Atîlla Koç û serekê belediya Sêrtê Mahmut Çalapkulu re jî dipeyive. Waliyê mêtinger digot, **"Karê binaxkirina miriyan ê belediyê ye",** lê serekê belediyê Çalapkulu jî digot, **"haya min ji tiştekî nîne."** Herweha waliyê Sêrtê jî got, **"haya min ji tiştekî ji binî nîne."**

Piştî ku ev buyer, di kovara "2000'e Dogru" de hat belavkirin, posîdeyên mezin li ser awira gelemperiya cîhanê jî hişt. Radyona Îngilîz BBC û hinde radyonên welatên din, buyerê dan bihîstandin. Rojnameyên Îngilîz "Independent" û "The Guardian" nûçeya li ser "Nevala Kasaban" ji rûpelên xwe yên yekemîn dan. Herweha gelek saziyên navnetewan jî, bi gelek şêweyan dengê xwe bilind kirin.

Li kêleka van, li Tirkiyê jî gelek derdoran dengê xwe bilind kirin. Gelek berpirsiyarên partî û saziyan di daxweyaniyên xwe de, buyerê protesto kirin. Mebûsê Sêrtê M. Abdûrrezak Ceylan ji partiya DYP, wusa gote kovara "2000'e Dogru": *"Di van salên dawî de, kesên ku di şer de hatine kuştin û mirovên wan nînin an jî nehatiye zanîn ew kî ne, hema wusa rast û rast avêtine derekê. Binaxkirina wan wusa hatiye kirin... Nimûne, weke ez dizanim, li Şirnexê çend kes wusa hatine binaxkirin. Niha çend cesed di Nevala Kasaban de heye, ez vê nizanim..."*

Hemû berpirsiyarên partî û saziyên ku daxweyanek çêkirine, dibêjin, ku ev buyereka gelek bi taybetî û giring e. Tev dixwazin, berî ku dem tê here, "Nevala Kasaban" bê vekirin.

Lê heya niha, tu kesî dest bi karekî wusa nekiriye. Ji ber ku li welat û derveyî welat dengekî gelek berfireh rabû, berpirsiyarên partiyan jî buyerê protesto kirin. Ji nav refên partiya ANAP jî hinde deng bilind bûn, ku birêvebirina bikaranînên li Kurdistanê di karvaniya xwe de di destê vê partiyê de ye. Tev avêtina cesedan, di sêrgoya belediyê de, protestokirin. Lê çi xerîbe, ku her ev dev gişt dibêjin, destur û berpirsiyariya wan ji bo vekirina "Nevala Kasaban" nîne û nikarin tiştekî bikin. Waliyê mêtinger, waliyê Sêrtê, serekê belediyê û hemû berpirsiyarên hêzên polîsî jî wusa gotin. Rewşeka wusa derdikeve holê, ku di vî welatî de, çi kesê berpirsiyar nebe. Lê rastî eve, ku ew gişt ne bêberpirsiyarî ne, naxwazin "Nevala Kasaban" vekin, daku tewan û suçên wan dernekevin pêşiya çavan. Ji bo veşartina kirinên xwe, serî didin vê yekê û dibêjin, **"em nikarin tiştekî bikin, em tiştekî nizanin."**

Her miroveki bi mejî, gelek baş dizane, ku waliyê mêtinger bi berpirsiyariyên bê sînor û tixûp hatiye têkûz kirin û wusa wî anîne karê waliyê mêtingeriyê. Waliyê mêtinger dikare ne tenê sêrgoyekî, bi hezaran sêrgo veke û çekê. Lê daxwaza me jî ne ewe, ku em li benda wan kesan bisekinin ku sêrgoyan vekin û cesedan derxînin. Kesên ku cesedên mirovên mirî, wusa bi azînên derî-mirovayetî diavêjin zibilxanan, ji xwe vî karî nakin. Tiştê ku ew bikin, tenê wê ew be, ku bixebitin suçên xwe veşêrin û buyerê biniximînin.

Dewleta Tirk a faşîst, ji alîkî serî dide hemû sextekariyan û dixwaze wusa xwe bi cîhanê demokrat şanî bike û gelê cîhanê bixapîne, ji aliyê din jî şêweyên şerê taybetî û azînên babêtî li Kurdistanê kûrtir dike û li ser gelê me bikartîne. Lewma jî serî didin wan hovîtiyan, ku dîroka mirovayetiyê heya niha kêm rastî azînên hevqas dirinde buye.

Piştî ku li gundê Cinbir navçeya Cizîra Botan gu bi gundiyan dan xwarinê, niha jî buyera "Nevala Kasaban" derket ronahiyê. Peydakirina cesedên mirovan di sêrgoyan de rûçekê mêtingeran ê rast çêtir derxiste holê. Ev rudan, xweş şanî dikin, ku hovîtiya mêtingeran a li dijî gelê me, gihaye kîjan qonaxê. Ev herdu nimûne, tenê du parçeyên bikaranînan in û hîm jî du parçeyên gelek piçûk. Di rastîniyê de, hovîtiya ku mêtingerên Tirk li Kurdistanê bikartînin, ji van nimûneyan bi hezaran caran mezintire.

Ji ber ku em sixlet û taybetiyên dewleta Tirk a faşîst rind dinasin, kirinên dijmin me nakin nava heyretê de. Em ji kirinên wan ji binî şaş nabin. Mêtingerên Tirk li ser pişta hespan, di destê wan de şûr, bi talan, wêran û qirkirinan hatine û ketine nav rûpelên dîroka mirovayetiyê. Ji ber ku taybetiyên çînî yên serdestên Tirkan wusa ne, em jî îro ne biyan in ji bo kirinên wan û em rûçikê wan gelek baş dinasin. Di dîrokê de jî, bi hezaran nimûne ji bo hovîtiya serdestên Tirkan hene. Lewma em dibêjin, kirinên wan ên îro li kirinên wan ên dîrokî xweş li hev tên û berdewama dîroka wan a dirinde ne.

Dema ku ji Asiya Navîn koçberê Anadoluyê bûn, hemû derên jê derbas bûn, hilweşandin, tarûmar kirin û sohtin. Piştî bicihbûna wan li Anadoluyê, qirkirinên xwe domandin. Di dema Împartoriya Osmanî de hovîtî nesekinî. Gelê Ermenî, gelê Kurd, gelên Balkanê, gelê Pontus û gelê Yewnanî ji ber devê şûrên

SIIRT HALKI ISRARLI
Çöplük ceset dol
Olağanüstü Hal Bölge Valisi Hayri Kozakçıoğlu üç kiş
açıkladı. Siirt Valisi ve Belediye Başkanı iddiaları redd
Siirt halkı derenin açılmasını bekliyor. Dere açılırsa
SİİRT'TE İNSAN ÇÖPLÜĞÜ
2000

xwe derbas kirin. Di navbera salên 1925 û 1940'an de, rûçikê xwe û taybetiyên çîna xwe, dîsa li Kurdistanê rohnî kirin. Çi hov û xwînmij in, ji bo gelê me gelek zelal e.

Hovîtî berî 12'ê Êlûnê sala 1980'an jî bi dijwarî doma. Piştî hatina cuntaya faşîst, xwe lezand û zêdetir bû. Li derve û di zîndanan de, zilm û zînat giha koçberên ku mejiyê mirovan nezanibe ev çiye û çi dibe. Di bin lêdan û îşkencê de, di operasyonên leşkerî de, bi sedan şoreşger, welatperwer û mirovên pêşverû bê pirs û pirsyar hatin kuştin.

Di nav azînên hingavtinê de, azînên dijwartirîn hebûn. Dîrok bi reşkirineka mezin, li ser hovîtiya Hîtler in dipeyive. Lê bikaranînên dewleta Tirk a faşîst, ji gelek aliyan ve, ne kemî kirinên Hîtler in. Azînên ku ji bo heywanan jî nayin bikaranîn, mêtingerên Tirk bi serê dîliyên şer ên di zîndanan de anîn. Li derve jî ev hovîtiya xwe bikaranîn. Wusa, ku yek mirov li Kurdistanê nemîne, ku neketibe bin lêdan û hingavtinan.

Piştî ku ji roja 15'ê Tebaxê 1984'an vir ve, şerê rizgariya neteweyî bi lez pêşve çû, rejîma faşîst jî azînên xwe yên şerê taybetî lezandin, ji ber ku ber bi hilweşînê çuyina xwe rind didît. Roj nema ku êrîş neanî ser mirovên Kurdistanê. Ji bo rawestandina têkoşîna rizgariya neteweyî, bi hovîtî şoreşger û welatperwer kuşt, gelê me da ber qirkirinê.

Bikaranînên niha, bi çi awahî ji yên demên buhurî, ne kêmtir in. Tê bîra me, di şerekî de şoreşger Mehmet OKTAY hatibû kuştin. Ceseda wî li duv traktorekî girêdan û gund bi gund gerandin. Li Şirnexê serê Yusuf GÛL hat gurandin (jêkirin). Li Şemzînan cesedên şoreşgerên bi navên Îsmet DOGRU, Cemîl û Zekî ji helîkoperan avêtin ser Çiyayê Balkaya. Li Wêranşarê bi şikandina hestuyên stu û parsiyan Derwêş SEVGAT kuştin. Li Şirnexê Îbrahîm SAVAŞ û Bahrî ASLAN, li Serêkehnî Adnan TÛYSÛZ, li Dêrika Çiyayê Mazî Emîn ÇOŞKUN, Li Çewlikê mamhosta Siddik BILGÎN û gelek kesên din, ku em di vir de nikarin navên wan bihejmarin, bi sedan welatperwer, pêşveçuyî û şoreşger bi xinizî di îşkencan de bi hovîtî kuştin.

Di vê dawiyê de jî gundiyên Cinbirê dan ber lêdanê û pisiya mirovan bi wan dan xwarinê. Bi vî awahî rûçikê hov ê dewleta Tirk a mêtinger çêtir zelal bû. Niha li Kurdistanê bikaranînên şerê taybetî yên wusa xwe serdest kirine, ku ji hêla USA (Emerîka) li Vîetnamê û welatên Latîn-Emerîka jî hatibûn bikaranîn. Mêtingerên Tirk van azînan pêşvetir birine, û wusa bikartînin. Azînên derî-serdemî û derî-mirovayetî yên hovtirîn li ser gelê me tên dagerandin. Ev kirin tev, ne li gora daxwaza vî an wî berpirsiyarî tên birêvebirin... na! Rastûrast bi ferman û dîrektîfên dewleta Tirk û bi rewşeka merkezî bi destê kargêriya şerê taybetî tên birêvebirin... Çi kes nikare vê rastiyê ji awira gelemperiya cîhanê veşêre.

Piştî ku têkoşîna me ya rizgariya neteweyî di bin pêşengiya PKK de sala 1988'an bi serkeftinî li paş xwe hîşt pêve, û arîkariya girsên gel ji bo têkoşîna me zêdetir bû, mêtingerên Tirk jî dest bi êrîşeka dij a dijwar kirin. Gelê me dan ber lêdan û îşkencan. Xwestin arîkariya mirovan bo têkoşînê bi lêdan û îşkencan bibirrin. Dixwazin hinde tiştan bikin, daku têkoşîna me dorfirehtir nebe. Lewma serî didin vê hovîtiyê, ku dîroka mirovayetiyê de, nehatiye dîtin.

Avêtina cesedan nav sêrgoyên mîna "Nevala Kasaban", ji bo dorfirehkirina tirs û xofê ye, daku mirov li kesên xwe xwedî dernekevin. Gelek kes hatibûn girtin û hunda bibûn. Çi agahiyek li ser wan nebû. Mirov nedizanî çi bi wan buye. Meriv û malbatên wan li wan digerîn, pirsa wan dikiran. Niha mêtinger vêca, dixwazin birawestînin ku mirov li kesên xwe xwedî derkevin. Bi dorfirehkirina tirsê û çavşikandina mirovan, mêtinger dixwazin, ku mirov dîsa arîkariya têkoşîna me ya rizgariya neteweyî nekin.

Ji bo dûrgirtina gelê me ji têkoşînê, bi salan e mêtinger, gelê me ji lêdan û hingavtinan derbas kirin. Lê heya niha bi çi awahî negihane armanc û mebestên xwe. Arîkariyên bo têkoşîna me roj bi roj zêdetir bûn. Bêhtir mirovên me, xwe gihandin nav refên şoreşê. Di sala 1988'an de têkoşîan me ya rizgariya neteweyî ji her alî ve pêşve ket.

Têkoşîna me ya rizgariya neteweyî ku pêşvediçe, wê hisaba kirinên mêtingerên Tirk ên faşîst, ên îro û demên berê, wê hisaba qirkirinên wan, bêgotin bi dijwarî bipirse. Wê hisaba cesedên di "Nevala Kasaban" de, yên niha û di demên serhildanên berê de, hisaba "Nevala Laçê" ya li Dêrsimê jî, bê pirsîn. Di dema Serhildana Sasunê de, di salên 1925 û 1927'an de jî, "Nevala Kasaban" bi cesedên deh-hezaran mirovên me hatibû tijî kirin. "Nevala Kasaban" buya goristana hovîtiya mêtingeran, lê ev bê bersiv namîne!..

Niha di "Nevala Kasaban" de hestuyên bavpîrên me yên şervan û hogir, tevlî hestuyên têkoşerên ciwan ên ku keleporên wan berdewam dikin, bûn. Hestuyên bavbîr û neviyan gihan hevdu. Ev gihana hev, gihana dîroka ber bi niha ve, wê serê mêtingerên Tirk ên faşîst biperçiqîne. Ji me re pir diyare, ku rojên perçiqandina seriyên wan, gelek nêzîk buye. Çi tewan, gunehbarî û sucên mêtingeran ên li dijî gelê me, bê bersiv namînin. Bila ev wusa bê zanîn!..

Kampanya hevkariya Kurdên konevanî yên li Almanya Rojava girtî ne, didome

Destpêk di rûpela dawî de

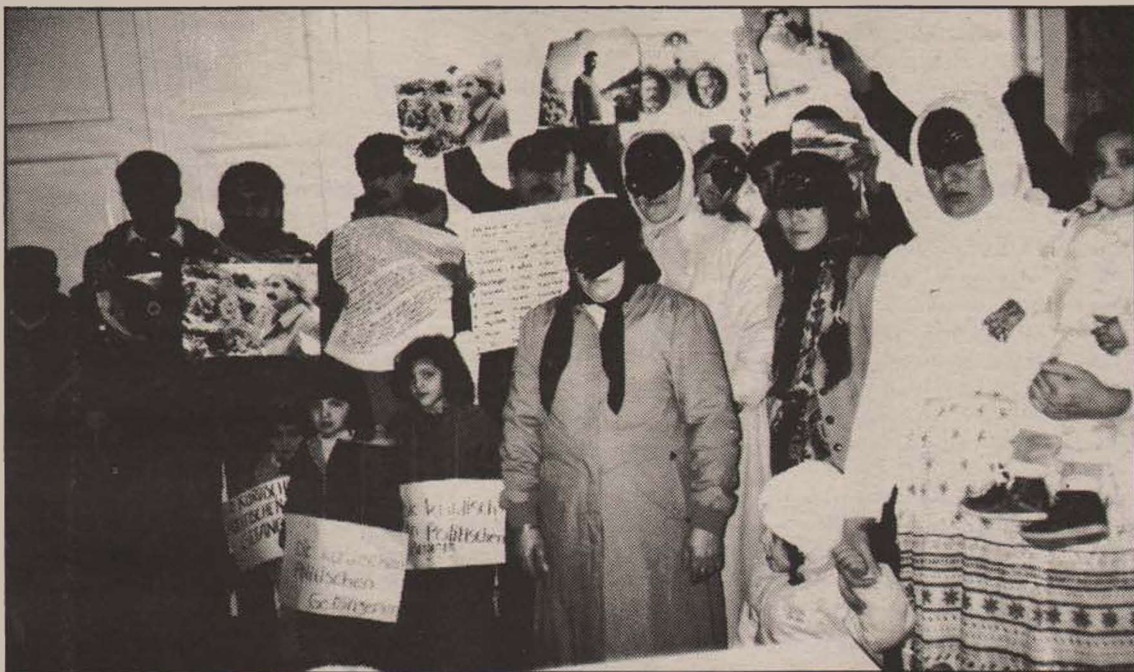
hat vegirtin.

Polês serî dan azînên dijwar û tehl, ji bo rawestandina livbaziyê. Welatperweran jî, bi biryarî li ber xwe dan. Bê tirs, biryara xwe danîn holê, ku wê livbaziya xwe biserbixin. Welatperwer bi dengekî bilind û yekdevî, dirûşm bangîn û seriyên xwe li ber kirinên polêsan danenîn. Tevlî dirûşma, "Bijî serok APO!", bê westan, "Hîtlerê duwemîn Rebmann!" bangîn. Polêsên Hollanda û Almanya Rojava ketin nava tirsê de û şaşbûn, nezanîn çi bikin. Bilî hêzên polîsî, hêzên leşkerî jî hatin cihê buyerê û balafirên leşkerî rakirin, ji bo tirsandina welatperweran. Gava ev jî nebû çare, helîkopter danîn xwarê, û endamên GSG-9 hatin, ji bo belavkirina welatperweran. Lê niştimanperwer vê carê jî dirûşma, "Bijî berxwedan, bimire xwesparî!" bangîn û biryara xwe ya ji dil û can eşkere kirin. Dilxwazên ERNK daxweyaniyek dan polêsan û şart danîn pêşiya wan, heke bi teleksê kopiyekê bişînin ji bo Wezîrê Karên Hundurî û yekê jî bişînin ji bo Wezîrê Dadiyê yên Almanya Rojava û kopiyên herdu nameyan dîsa bên vegerandin, hingê wê dev ji livbaziya xwe berdin. Gava berpirsiyar dîtin, ku welatperwer ji daxwaza xwe nayin xwarê, necar man ku daxwazan bicih bînin.

Nûçegihandkarekî ajansa Li dijî van bikaranînên dij-demokratî, li gelek welatên Ewrupî gelek livbaziyên hevkariya girtiyên konevanî didomin. Weke tê zanîn, ji bo hevkariyê, "Kampnayeka hevkariya Kurdên konevanî yên li Almanya Rojava girtî ne" ji demeka dirêje didome. Kampanya hîn dawî nebuye. Armancekî dijwar ê kampanyê eve, ku dewleta Almanya Rojava dev ji bikaranînên dij-demokratî berde û xwe di çarçiva dadvanî de bitevgirîne.

Nûçeyên livbaziyan ên ku heya niha gihane rojnameya me ev in:

Arnheîm-Hollanda: Roja 21'ê Çilê 1989'ê, bêhtirî 100 dilxwazên ERNK, rêveçûneka "derbasbûna ji tixûban" bicihanîn. Ji Hollanda derbasî axa Almanya Rojava bûn. Ji bo protestokirina bikaranînên dij-demokratîk ên Almanya Rojava, dilxwazên ERNK hatin deriyê tixûb ê bajarê Arnheîmê, ku deriyê mezintirîne li ser tixûbê Hollanda û Almanya Rojava. Biqasî 2 seetan deriyê tixûbî ji hêla welatperweran ANP ji Holland hatibû cihê buyerê. Roja livbziyê, radyonan di saloxên seetî de çend caran livbazî dan bihîstandin. Di nûçeyên bi zimanê Tirkî de jî, radyona Hollanda bi firehî li ser livbaziyê rawestî.

Vegirtina avahiya SPD li bajarê Ausburgê...

Strasbourg-Frense: Roja 21'ê Çilê 1989'ê dora 70 welatperwerên Kurdistanî, deriyê tixûbî yê di navbera bajarê Strasbourg-Frense û bajarê Kehl-Almanya Rojava vegirtin. Livbazî biqasî 2,5'an doma. Welatperweran, armancên livbaziya xwe bo berpirsiyarên Almanî eşkere kirin û bi wan dan pejirandin. Li ser daxwaza welatperweran, berpirsiyaran nameyeka protestoyê şiyandin ji bo Rebmann. Herweha welatperweran, armancên livbaziya xwe bi şaxên weşanan jî dan naskirin.

Rojnameya "Dernîeres Nouvelle Alsace" li Strasbourgê û televizyona Frensî Kanal-III, livbazî di nûçeyên xwe de dan belavkirin.

Ausburg-Almanya Rojava: Roja 26'ê Çilê 1989'ê, 50 dilxwazên ERNK, tevlî zarokên 15 rojî û kalên 65 salî, jin û mêr, avahiya partiya SPD li bajarê Ausburg vegirtin. Serekê belediya Ausburg û hinde endamên rojnameyan hatin cihê buyerê. Daxwazên welatperweran ji hêla serokê belediyê hatin pejirandin. Livbazî biqasî 2 seetan doma. Rojnameya "Ausburger Allgemeine" livbazî tevlî wêneyekê bi firehî weşand.

Dîmenek ji livbaziyên welatparêzên Kurdistanê...

Xwepêşdana li pêşiya balyozxana Tirkan li bajarê Frankfurtê...

Hannover-Almanya Rojava: Roja 26'ê Çilê 1989'ê, komeka ji 30 welatperweran tevlî jin û mêran, bûroya televizyona Almanya Rojava ARD tev vegirtin. Welatperwer livbaziya xwe bi biryarî domandin û biserxistin.

Berlîna Rojava-Almanya Rojava: Roja 27'ê Çilê 1989'ê, 30 dilxwazên ERNK, bûroya sandîkatên Almanya Rojava DGB vegirtin. Belavoka, ku ji hêla Komîteya Hevkariya Girtiyan hatibû amadekirin, dan berpirsiyarên sandîkatê. Berpirsiyarên DGB, daxwazên welatperweran nepejirandin û gotin, ku li Almanya Rojava demokrasî heye û Kurdên polîtîk jî di vê çarçivê de hatine girtin. Lê gava ku welatperwer di daxwazên xwe de bi biryar li ber xwe dan, berpirsiyarên DGB rojek din ji bo hevdîtinê, peşniyar kirin. Livbazî biqasî 3 seetan doma.

Hamburg-Almanya Rojava: Roja 25'ê Çilê 1989'ê, 46 welatparêzên Kurdistanê dêreka navendî, dêra bi navê "St Petrî" vegirtin. Di nav welatperweran de 14 kesên ku ji 9 rojan bû livbaziya xwebirçîhiştinê birêvexistibûn jî hebûn. Ev 14 welatperwer bi armanca hevkariya Kurdên konevanî yên ku li Almanya Rojava girtî ne, dest bi vê livbaziya xwe kiribûn.

Piştî ku keşeyê dêrê daxwazên welatperweran pejirand pêve, tevlî vê vegirtinê livbaziya xwebirçîhiştinê jî hat dawî rin. Nûçegihandkarên weşan û radyonên Almanî û Tirk, hatin cihê buyerê. Rojnameyên "Taz" û "Bîld" livbazî weşandin.

Koln-Almanya Rojava: Roja 30'ê Çilê 1989'ê, 20 welatperwerên Kurd avahiya belediyê vegirtin. Livbazî 2 seetan doma. Daxwazên welatperweran hatin pejirandin. Biqasî 200 heb belavok li cihê buyerê hatin belavkirin. Axafek jî li ser armancên livbaziyê bi dengê bilind hat kirin û belavok hat xwendin. Posîdeyên livbaziyê gelek mezin xwe şanî kirin. Rojnameyeka Almanî jî li ser livbaziyê bi firehî nivîsand.

Dûren-Almanya Rojava: Roja 31'ê Çilê 1989'ê, 25 welatperwerên Kurdistanî avahiya belediyê vegirtin. Welatperwer, belavoka xwe ya li ser daxwazan dan serekê belediyê. Herweha devkî jî daxwazên xwe anîn zimên û daxwaza şiyandina li pey endamên rojnameyan dan xweyakirin, ji bona ku civînekê ji bo rojnameyan çêbikin. Lê serekê belediyê ve daxwazê nepejirand. Serekê belediyê got, ku haya wî ji pirsê nîne û divê pêşî xwe agahdar bike. Paşê soz da, ku ewê pirsê bibe meclîsê. Li ser vê yekê, piştî seetekê dawî bi livbaziyê jî hat.

Frankfurt-Almanya Rojava: Roja 31'ê Çilê 1989'ê komek ji dilxwazên ERNK, dest bi livbaziya xwebirçîhiştinê kirin. Welatperwer, li kêleka protestokirina bikaranînên dij-demokratî yên Almanya Rojava li ser Kurdên konevanî, herweha bi vê livbaziyê, bikaranînên terorê yên Komara Tirk jî protesto dikin. Weke tê zanîn, di rojên buhurî de, li gelek bajarên Kurdistanê bêhtirî 3.000 mirov hatibûn girtin û li gelek gundan, mîna gundê Cinbirê, tiştê nebuyî bi serê gundiyan ve hatibûn anîn.

Kampanya hevkariya Kurdên konevanî yên ku li Almanya Rojava girtî ne, bi serkeftinî didome

1- Di hefteya dawiyê ya meha Kanûnê sala 1988'ê de, nêzîkî 500 kartên serê salê, ji bo pîrozkirina sala nuh, ji bo girtiyên li Almanya Rojava, ji hêla kargerên Kurd hatin şiyandin. Li kêleka kartên serê salê, hinde diyarî jî bi armanca hevkariyê ji bo girtiyan hatin şiyandin.

2- Di hefteya yekemîn a meha Çilê de, di destpêka sala nuh de, nêzîkî 1.000 kartên protestoyê, ku bi sê şêweyan hatibûn amadekirin, ji bo Parlamentoya Almanya Rojava, Parlamentoya Civaka Ewrupî û Yekîtiya Netewan hatin şiyandin.

3- Her di vê demê de, nêzîkî 1.500 afîş bi dîwaran hatin xistin û bi hezaran belavok ji bo awira gelemperiya Almanya Rojava hatin belavkirin.

4- Roja 18'ê Çilê 1989'ê hinde dostên Têkoşîna Rizgariya Netewê Kurdistanê yên Almanî, li bajarê Oberhausenê, bi armanca piştgiriyê civîneka agahdariyê çêkirin. Nêzîkî 35 demokratên Almanî beşdarî civînê bibûn. Dostên Almanî, di civînê de liva Almanya Rojava, li dij Têkoşîna Rizgariya Netewê Kurdistanê anîn zimên û girtina Kurdên polîtîk protesto kirin. Di civînê de fîlmek jî hate şanî kirin, ku ji televîzyona Almanî hatibû wergirtin. Li ser fîlmê axaf çêbûn û mêhvan hatin ronahî kirin. Di civînê de biryar hat girtin, ku di demên pêşîn de livbaziyên xurttir û mezintir bên amadekirin.

5- Roja 25'ê Çilê 1989'ê li bajarê Hagen rêkxistina bi navê Amnesty International, civînek li ser "nasdana Kurdan" çêkir. Nêzîkî 30 Alman hatibûn civînê. Pêşemîn li ser rewşa Kurdên Kurdistana başur hat axaftin, ku li bakurê Kurdistanê bûne penah. Bi navê Komela Gel û Çanda Kurdistan, hevalekî me beşdarî civînê bû. Heval, bi şêweyeka dorfireh, şerê taybetî yê Komara Tirk li dijî gelê me, anî zimên û bikaranînên dij-demokratî yên Almanya Rojava pîşange (teşhîr) kir.

6- Roja 28'ê Çilê 1989'ê, Feyka-Kurdistan tevlî rêkxistina Almanî ya bi navê Volksfront li bajarê Gelsenkîrchen civîneka piştgiriya Têkoşîna Rizgariya Netewê Kurdistanê çêkir. Nêzîkî 50 demokratên Almanî û 30 welatperwerên Kurdistanî beşdarî civîna agahdariyê bûn. Berpirsiyarên Volksfront û Feyka-Kurdistan, hinde axafên dorfireh pêşkêş kirin. Di civînê de fîlmên dîasê jî hatin şanî kirin. Mêhvanan re, xwarînên Kurdan jî hatibûn amadekirin.

7- Bi armanca hevkariya Kurdên konevanî yen li Almanya Rojava girtî ne, li gelek bajarên navîna Almanya Rojava yên din jî, hinde civînên agahdariyê çêbûne. Hinde civîn jî, ji hêla me tên amadekirin.

Komîteya Hevkariya Kurdên Konevanî
yên li Almanya Rojava girtî ne
Duîsburg/29. Çile 1989

Mar nabit yar

Cankurd/1988

Cenga Iraqê û Îranê heşt salan berdewan kir. Di van salan de, Iraqê têkilî û pêwendiyên xwe bi gelek sazman û dewletan re dirust kir, li rojhilat û rojavayê cîhanê û berî her tiştekî bi Ereban re. Û kanîbû piraniya rojname, kovar, radyo û televizyonên Ereban û Ewrupiyan ji xwe re bikira berdevkê bangeşê (propaganda), hêrişa xwe ya ser Îranê, mîna cengekî netewa Erebî bida pejirandin. Û li dawiyê mîna dema "cahîliyetê" teviya Ereban xwe dan rex hovê devbixwîn Saddam Hûseyin û dij Îranê rawestan. Alîkariya diravî û piştvanî dan xwînmijê faşîst.

Îranê jî têkiliyên xwe di cîhanê de pêşve birin û danûstandin li gel hinde welatên ku ji xwe re dijmin didît, çêkirin. Lê mixabin bo me Kurdan, **"Dinya hemû neyarê kewî ye, kew jî neyarê xwe ye!"** Ev rewşa parçebûna Kurdan, di hundir tevgera netewî de, (Binêre Middle East Report, Tîrmeh-Tebax 1986, bi Îngilîzî û International 1/86, bi Almanî) diyar e.

Partiyên Kurdî nikanin xwe di hundirê tevgera netewî de bigihînin hev û din, heyanî ku gelê Kurd di nav du agiran de hat birajtin (Binêre AIB-Êlûn 1986, bi Almanî û The Kurds- The Minority Rights Group Report Nr. 23, Hezîran 1985, bi Îngilîzî) û gihîşt qonaxa qirkirina bi jehr, agir, gaz û napalmê (Binêr Stern Nr. 26, Hezîran 1988 û Tageszeitung, 25.3.1988, bi Almanî). Ev jî li gel bêmiroviya ramyariya cîhanî, ji dest hinde bêvacî û bêhişiyên ramyarî yên Kurdan tê. Bi ser de jî nîrên civakî, aborî, çandeyî û ramyarî yên civata Kurdî, ev rengê çewt ji rêzaniyê û rêberiyê derxistine qada netewî.

Lê piştî demekê, ji destpêka cengê, cenga ku para mezintirîn ji wê li ser axa Kurdistanê buye, gelek Kurdên welatparêz û pir hêzên ramyarî yên têgihîştî dipirsîn: Gelo ma wê çi bi seriyê Kurd bêtin, gava ev ceng raweste?

Piştî qirkirina, ku li Helebçe û Xurmal çêbuye, ev pirs bêhtir hat kirin û bersiva wê dijwar bû. PDK-Iraqê û sermîriya Îranê rîh û simbêl tevhev kiribûn, ku çi caran vê partiyê di belavokên xwe de li ser rewşa gelê Kurd di rojhilata Kurdistanê de (Wek ez dizanim) û li ser daxwazên gelê me yê li wir, neaxiffbû. Tersî vê tiştê, bi qedr û qîmet navê Xumeynî hildida û pesna dostaniya Kurdan bi sazmana wî re dida. PDK-Îranê jî ramyariyeka wilo şaş dabû ber xwe, ku çi caran xebata herdu partiyên "demokrat" nebe yek-xebat. Lewma jî bersivekî dirust bo pirsa jorîn nehatibû amade kirin. Ji aliyekî din ve têkiliyên herdu partiyan bi Tirkiyê re peydabûn û ji bîrkirin, ku **"Dijminê bavî nabit dostê kurî."** Seddam Hûseyinê hov jî, ev jarbûna tevgera Kurdî baş naskiribû û lewma roja ku agir di nava wî û Xumeynî de rawestî, delîveyek bo wî çêbû, ku piraniya leşkerê xwe bikişîne ser başûrê Kurdistanê û dest bi qirkirina xwînî bike, ku Kurdan bi tevayî ji wir derxîne û xwe mîna rizgarvanekî mezin di nav Ereban de nîşan bide. Çuqas Kurd mirine ne xeme û raste dema Kurd dibêjin, **"Hemû heywan goşt dixwun, belê navê gur belav buye!"** Li ser hovîtiya wî gelek rojname, kovar, radyo û televizyonan nivîsandin û belavkirin (Binêr rojnameya Almanî Tageszeitung, 25.3. û 6.9.1988).

Dewleta Tirkiyê jî mîna Kurd dibêjin, **"Dew birayê mast e!"**, çi demê ji dewleta Iraqê nebaştir e. Lê çima ev dewleta, ku berî vê bi demekê bi balafiran diçû ser gundên başûrê Kurdistanê û gelê me li wir bombe dikir û heya 15.10.1988'ê Peymana Tirkî-Iraqî dij gelê Kurd berdewam dikir, di cih de bû dostê Kurdan û sînorên xwe yên "mirovî" bo hembêzkirina bêhtirî 100.000 Kurdan vedike?

Ev çi qewimiye? Ev mirovatî ji ku ve hatiye dewleta Tirko? Û çito xwînmijên, ku heya niha gotina "Kurd û Kurdistan" lêvnakin, bûne dost û yar?

Rojnameyên Tirkan, mîna Hûrriyet, Mîlliyet, Tercûman, Cumhuriyet û ên din, ji destpêka hêrîşa leşkerê Iraqê yê hov ve bi firehî li ser camêriya dewleta kedxwara faşîst nivîsandin. Mirov dikare ji van belavkirinên wan hinde tiştan têxîne çarçivekî û bide ber nêrînê:

—Gelê Kurd nema dikare li hember Iraqê têkoşîna xwe berdewam bike.

—Gelê Kurd xwe diavêje ber dewleta Tirk a "xwedî wijdan û mirovhes."

—Dewleta Tirk "dij qirkirina bi gaz û napalmê" ye.

—Kêmasî di mafê van mirovên, ku penah bûnê de nekiriye.

—Wêneyên leşkerê Tirk, aliyekî mirovî yê bênîşe diyar dikin.

Lê bi rastî, ev ji rastiyê gelekî dûr e. Ji ber ku:

1—Gelê Kurd dikare heya yek jê dimîne, li dijî zordar û kedxwaran û li dijî faşîzmê, têkoşînê berdewam bike.

Lê tiştê, ku Seddamê har li Kurdistanê dike, di çi ceng û şeran de nebuye. Ev hovîtiyeka dîrokî ye, ku teviya mirovatiyê pê hejiyaye. Lê çi caran ewê nikaribe tova berxwedana netewî ya di Kurdistanê de tune bike. Şerê ku di dawiya meha tebaxê de buye, şanî me dike, ku leşkerê hov li gelek der û cihan şikestiye û negihaye armanca xwe ya bingehîn di qada şer de. Rojnameya General-Anzeiger (6.8.1988, Nr. 29989) ya Almanî nivîsand, ku bêhtirî 7.000 serbazên Iraqî di şer de hatine kuştin.

2—Gelê Kurd xwe neavêtiye ber dewleta Tirk. Ji herêmeka Kurdistanê çuye herêmeka din û çi mafê Tirkan nîne, ku bibêjin Kurd hatine Tirkiyê. Ji ber ku Çolamerg navçeya Kurdistanê ya giringtirîn e. Raste hinde kesên nezan û xwefiroş wêneyên Mustafa Kemalê xwînmij rakirine, lê ev jî di rewşeka wilo de ne nîşane, ku gelê Kurd seriyê xwe ji Atatûrk û dewleta wî re daniye. Em dibînin, hinde kesan jî xaçeka darî bilindkirine, ku şanî cîhanê bidin, vaye em dibin Filleh. Di rewşekî hemanî (nefsî) yê wilo de mirov ji ola xwe jî derdikeve. (Lê dîsa jî liveka halo ji ehlaqa ramyarî ya hêzên başur ên kevneperest tê).

3—Dewleta Tirk ne dij qirkirina Kurdan e, çi bi napalm û çi bi gazê be. Ji ber ku dîrok li ber çavên me ye. Leşkerê Tirkan zincîreka dirêj a ji qirkirinan di Kurdistanê de li şûn xwe hîştiye û di bizava tunekirina gelê Kurd de ristek mezin leyîstiye.

4—Gava mirov li dokumanên televizyonên Ewrupî yên hefteya yekemîn, ji meha 9'ê 1988'ê binêre, wê bibîne, ku kêmaniyeka mezin e ji dewleta Tirk re, di hundir hefteyekê de çi arîkariyên mirovî yên baş û li ber çavan nekirine. Vaye, gelê me li çolê maye, xwarin nemaye, derman nîne û arîkarî jî ne layiqê mirovan e! Û em tev dizanin, ku dewleta Tirk gava zevîn lerziye (zelzele buye), arîkariya, ku ji derve hatibû, nedabû Kurdan û nehîşt çi kes ji der ve arîkariya wan mirovên bê mal û bê xwarin û yên bi birîn bike.

5—Leşkerê Tirk, ku wilo "mirovî" tê nîşandan, gelek zordarî jî kirine. Rojnameya Tageszeitung (6.9.1988) dibêje, ku hinde serbazên Tirkan dest avêtine namûsa Kurdan û tiştên kêm kirine û gava Kurdan gilî kirine, gotine wan; "herin bajarê Sêrtê gilî bikin." Sêrt jî 150 km. dûr e û rewşan wan mirovan li ber çavan e.

Dewleta Tirkî ne ji ber mirovatiya xwe sînor bo Kurdan vekiriye. Dewleta Tirk polîtîka dike û li gor sûd û liştên xwe, xwe di Kurdistanê de dilivîne. Ji ber ku Turgut Ozal bi xwe roja 7.9.1988'ê li pêş televizyona Almanî ZDF wusa got, gava pirs jê hat kirin: "Navê Tirkiyê li Ewrupa bo pirsa Kurdî nebaş e, ev çi arîkariye hun didin Kurdên Iraqê?" Got: "Eger ev gelê ku hatiye, arîkarvanê PKK ba, me arîkarî nedikir." Ji vê yekê em dizanin, ku "mirovatiya" dewleta Tirk heya cihekî ye, ku têde polîtîka wan di dogişa (qediya) Kurdî de zirarê bo dewletê nîne. Lê gava yek bipirse, gelo bo çi dewleta Tirk vê arîkariyê dide Kurdên, ku îro ji ber Seddamê har reviyan e? Em dikarin bibêjin:

1—Piştî ku teviya cîhane dijminahiya vê dewletê ji gelê Kurd re naskir û li ser axifî, Tirkiyê di hundir organên cîhanî de hat riswakirin. Dît, ku navê wê di herî û teniya faşîzmê de reş buye. Bi vekirina sînorê xwest, ku ruyê xwe piçekî ji teniyê paqij bike û gemara ber deriyê xwe bimale. Eger ev dewlet ne dijî jîn û hebûna mirovê Kurd e, çima deriyên bendexanan venake û mirovên me yên, ku bi salan li wir girtî û zor û sîtemê dibînin, bernade? Ma dixwaze kî bixapîne?

2—Gava dewleta Tirk sînorê veneke, wê hişyariya gelê Kurd di bakurê Kurdistanê de bêhtir xurt bibe. Wê hemû binasin, dewlet çuqas dij mirovên Kurd e. Bi vê yekê xwest ên ku hişyarbûne jî, dixewêke û çavên ku vebûne damirîne.

3—Teviya cîhanê îro dizane, ku çar sal in di bakurê Kurdistanê de lêdanên Artêşa Rizgariya Gelê Kurdistanê (ARGK), bi rêberiya PKK, bûne tiştekî rojane û dewleta Tirk bi piraniya leşker, zirx, tang, top, polîs û caşên xwe di Kurdistanê de konê şer vegirtiye û bo Kurdistanê qralekî destberdayî daniye, ku her tiştekî ji wî bê bike, bo hêrîşên ARGK rawestîne. Ev rastiya, ku dogişa gelê Kurd û Kurdistanê careka din ji gorê derxistiye û diyarkiriye, ku bi terzekî leşkerî, ev dewleta bi hovîtiya xwe bi nav û deng e, nikane PKK bişikîne. Lewma vekirina sînorê, hêviyekê dixîne dilê dewletê, ku PKK bêtin rawestandin û ji bo vê armancê, dewletê ji mirovên ku penahbûne re tiştek gotiye: "Eger tenê yek ji PKK di nav we de hebe, wê mirovatiya me yê bo we bibe agir." Û ji ber ku tirseka dewletê ya mazin ji PKK heye, hemû Kurd tên kontrol kirin û çavdêriya (kontrol) Tirkî, di her gundekî de û li ser her reyekê jî heye. Bi ser ve jî leşkerê Iraqê derbas dibe herêmên Kurdî yên, ku di bin destên Tirkan de ne û çavdêriya mirovan dikin û heyanî komikek ji endamên parlamentoya Tirkî yên SHP û rojnamevanên bi wan re ji tomofilan peya kirin. Heryek dij Kurdên bindestê xwe ye, lê herdû hêl jî bi hev re li dijî PKK ne û li şoreşgerên ARGK digerin û dipirsin.

4—Mebesta (meqseda) Tirkiyê ji sînorvekirinê, ne ji ber mirovatiya Ozal û Evren e. Çavên Tirkiyê ji zû ve li petrola Iraqê ne, li wîlayeta Mûsilê ne. Ev armanc û xewna, ku di dilê faşîzma Tirko de mayî û heya niha nikanîbû bi cih bêtin, niha jê re delîve pêda bû, ku Tirkiyê hêzên başûrê Kurdistanê ji xwe re bikarbîne û wan bike kêra berdest bo standina Mûsil û Kerkûkê. Di cenga Iraq-Îranê de dewleta Tirkî pîlan daniye, ji her aliyekî ve hatiye wê pirsê û berê jî di **Berxwedanê** de li ser "Kerkûk Tûrk Cumhuriyetî" belav buye û ew pîlan eşkere buye û di hundir PKK û di semînerên wê de jî gelek caran li ser vê pirsê endamên Partiyê axiftine û nivîsandine. Bo pêşvebirina vê pîlanê, têkiliya bi Kurdan re, risteka mezin wê bileyizîne.

Bo me Kurdan wek hev e, Iraqê Kurdistan zeptkirî an Tirkiyê ji ber ku em wan mîna hev û din dinasin. Xwînmij, kedxwar, faşîst, welatbir û mirovkujin. Û çi caran bo me parkirina Kurdistanê nebuye sedema xweşiyê an aştiyê. Gelê Kurd wê têkoşîna xwe bo serxwebûnê berdewam bike. Mûsil û Kerkûk di dest kî de dibin, bila bin.

Raste, ku leşkerê faşîst hinde herêm ji dest pêşmergeyan girtine, lê dîroka tevgera başûrê Kurdistanê vê dizane û nasdike. Ji derxistina fermanên efukirinê têdigihe, ku rewş ne mîna bangeşiya Iraqê ye. Ji ber ku Seddamê har, her demekê tiştên wilo derdixîne, ku bi wan fermanan du çûkan yekderbê bikuje: Diyarkirina serkeftina leşkerî û kûrkirina çavên cîhanê. Lê êdî herkes dizane, ev derew e. Ne leşkerê Iraqê biserdikeve û ne jî cîhan ji fermanên wî bawer dike. Lêdanên pêşmergeyên gelê me, şanî cîhanê didin, ku Kurdistan wê bibe goristana faşîzmê, kolonyalîzmê û hovîtiyê.

Dibêjin, ku pismamê Seddam Hûseyinê mirovkuj, qralê başûrê Kurdistanê gotiye: "Piştî bîst salan, gava turîst hatin bakurê Iraqê, wê bibêjin berê li vir gelê Kurd hebû." Lê em bawerin, ku wê gelê me ji vê tengaviyê jî derkeve û wê bibîne çawa textê zordariyê û sîtemê tê dagerandin.

Li dawiyê, divê em ji xwe bipirsin. Gelo ma dost hene? Ez dibêm, heya niha gelê Kurd bi xwîna xwe, reya xwe di dîrokê de qelaştiye û her ku têkoşîna me pêşve çû, wê dost jî pir bibin. Lê mixabin! Eger di van rojên reş û tarî de dost xwe nedin rex me, ma wê kengê bi erk û delametên xwe rabin?

Mirovên xebatkar her bi hêvî ne...

★

TERORA LI KURDISTANÊ YA MÊTINGERAN LI WELATÊN EWRUPÎ TÊ PROTESTO KIRIN

Destpêk di rûpela dawî de

Frankfurt-Almanya Rojava: Roja 4'ê Sibatê 1989'ê 75 welatperwerên Kurdistanî, xwestin balyozxana Tirkiyê vebigirin. Berpirsiyarên balyozxanê deriyên balyozxanê girtin û venekirin. Li ser vê yekê welatperwer, li pêşiya balyozxanê xwepêşdanek çêkirin. Ala Tirkiyê şewitandin û rejîma Tirkî protesto kirin. Li kêleka rojnameyên Almanî, rojnameyên Tirkiyê "Hûrriyet" û "Tercûman" jî buyerê belavkirin.

Hamburg-Almanya Rojava: Roja 8'ê Sibatê 1989'ê, 40 dilxwazên ERNK bankaya Tirkiyê ya bi navê "Yapi ve Kredî Bankasi" vegirtin. Livbazî 2 seetan doma. Rojnameya "Tercûman" li ser livbaziyê nivîsand.

Stockholm-Swêd: Roja 3'ê Sibatê 1989'ê komek ji welatperwerên Kurdistanê bûroya THY (Reyên Asmanî yên Tirkiyê) vegirt. Gelek rojname û radyo hatin cihê buyerê. Bi welatperweran re hevpeyvîn çêkirin. Paşê polêsên Swêd êrîşî welatperweran kirin û sê welatperwer birîndar ketin. Yek ji yên birîndar, li nexweşxanê ye.

Kopenhag-Danîmarka: Dilxwazên ERNK bûroya THY vegirtin. Polês bi kotekê xwest welatperweran ji avahiyê derxîne. Lê welatperweran bi biryarî li ber xwe dan. Rojnameya "Tercûman" hat cihê buyerê û li ser livbaziyê nivîsand.

Parîs-Frense: 50 dilxwazên ERNK bûroya "Tûrk Turîzm Şîrketî" vegirtin. Piştî ku welatperwer ketin hundurê avahiyê, berpirsiyar deriyên xwe girtin. Gava ku welatperweran livbaziya xwe ya vegirtinê didomandin, nêzîkî 100 welatperwer jî, ji derve arîkariya xwe û hevkariya xwe şanî kirin. Paşê polês hatin cihê buyerê. Ji ber ku livbazî heya êvarî doma, polês camên avahiyê şikandin û ketin hundurî. Polês bi kotekê welatperweran xistin mekînan û wan birin. Herweha gaz jî reşandin ser welatperweran. Ev liva polêsan hat protestokirin.

Di encamê de polês necar man, ku welatperweran dîsa berdin. Li kêleka gelek rojname û weşanan, waliyê Parîsê jî hat cihê buyerê. Bi welatperweran re axifî. Piştî ku livbazî giha armancên xwe, welatperwer ji cihê buyerê heya metroyekê xwepêşdanek çêkirin. Livbazî bi şêweyeka baş biserket.

Atîna-Yewnanîstan: Roja 6'ê Sibatê 1989'ê, 30 dilxwazên ERNK û SVP bûroya Parlamentoya Ewrupî li bajarê Atîna vegirtin. Bêdengiya Parlamentoya Ewrupî û saziyên din, li hemberê kirinên nola li Cinbirê protesto kirin.

Livbazî biqasî 2 seetan doma. Gelek nûçegihandkarên rojname û televîzyonan yên Yewnanî û biyanî hatin cihê buyerê. Piştî ku daxwaza peyvîna bi endamên Parlamentoya Ewrupî yên li Yewnanîstanê hat pejirandin pêve, dawî bi livaziyê jî hat. Paşê ev û endamên Komîteya Kurdistanê li hev rûniştin û bi firehî axiftin. Biryar dan ku axafên xwe berdewam bikin.

Rojnameyên bi navên "Avrîanî", "Avgî", "Tenea", "Rîzaspastîs", "Elefterotîpya" hatin cihê bûyere û nûçe belavkirin.

GAV BI GAV XAKA KURDISTAN

Êrdimeka nîştiman a ku buye warê bajarvaniyê

M Ê R D Î N

— V —

DI TÊKOŞÎNA RIZGARIYA NETEWÊ KURDISTAN DE CIHÊ MÊRDÎNÊ

Têkoşîna me ya rizgariya netewî pêşveçûneka dorfireh li Mêrdînê dije. Mêtinger bi xwe dibêjin, ku tevlî Çolamergê û Sêrtê, êrdima Mêrdînê jî xelekeka sisttirîne ji bo mêtingeran. Mêtinger li vê derê gelek bê mecal û tenik ketine. Pêwist di Hilpişkîna sala 1987'ê de, êrdima Mêrdînê gelek xwe pêşve bir. Li vê êrdimê mêtinger ketin nava tirseka mezin û Mêrdîn bû tirsa xwewna dijminan.

Di dîrokê de gelek rapirîn û serhildan li Mêrdînê çêbûne. Hinek ji yên sedsala 18 û 19'an ev in: Serhildana Bedirxan li Cizîra Botan di sala 1831'an de, Serhildana Bedirxan Osman Paşa û Serhildana Hûseyin Kenan Paşa di sala 1877'an de, Serhildana Bedirxaniyan û Serhildana Xelîlê Remo di sala 1912'an de û Serhildana Haco di sala 1926'an de û Serhildana Yezdan Şêr ûhw... Welatperwerî li Mêrdînê gelek xurt û zinde ye. Gelê Mêrdînê hikm û doliwgeriya mêtingeran tucaran nepejirandiye. Ew tixûbên ku ji aliyê mêtingeran hatine danîn tucaran nebûne çeper û gelê Mêrdînê, di her delivê de pêwendiyên xwe bi gelê me yê başur re pêşve biriye. Lê mirovên Mêrdînê, ji ber têlên histirî û mayinan jî gelek kehr û zilma dijmin dîtine.

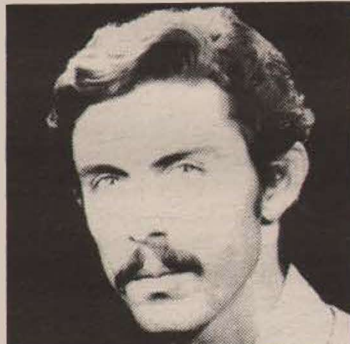
Têkoşîna me ya rizgariya neteweyî, ku li vê êrdimê pêşve diçe, ji vî alî jî derd û keserên gelê me dipêçe û reya serxwebûnê bo gelê me vedike. Êrdima Mêrdînê, yek ji wan êrdiman e, ku têkoşîna me ya rizgariya neteweyî pêşemîn pêşve ketiye.

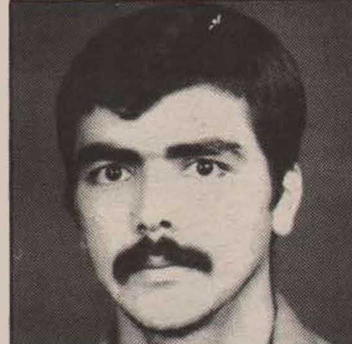
Gava ku Tevgera Rizgariya Netewê Kurdistan di koçbera komeka piçûk de bû, di nav ronakbîran û gundiyên hêjar de bingehek xurt ji xwe re avakir. Xebatên pêşîn di bin rêberiya rêhevalên Mazlum DOGAN, M. Hayri DURMUŞ, Ferhat KURTAY û paşê jî Ahmet KURT, hatin birêve birin. Van hevalan, posîdeyên feodal û burjuwa, posîdeyên burjuwaziya piçûk û nîjadperest ên li ser birên ciwan heya merheleka pêwist şikandin. Ciwan ref bi ref dihatin nav refên têkoşînê. Têkoşîna Rizgariya Netewê Kurdistan bi lez pêşve ket. Di salên 1978'an û 1979'an de, xebatên şoreşgerî li navçeyên Dêrika Çiyayê Mazî, Kosar, Mistbîn, Midyad û Gercewsê mezin bûn. Girsên gel, tevlî xortan û gundiyan, xwe li bin ala têkoşînê komkirin. Mirovên me ber hev hatin û yekîtiyekê afirandin. Pêşveçûnên ku li seranserî welêt xwe şanî dikiran, li Mêrdînê di van salan de gelek pêşve ketibûn. Li hemberê van pêşveçûnan mêtingeran, hêzên xwe yên leşkerî û hêzên xwe yên kevneperest û sîxur tevgerandin. Komên reformîst ên Kurdî bin navê UDG xwe gihandin hevdu û tevlî mêtingeran dest bi êrîşan kirin, li dijî têkoşîna serxwebûn û azadiyê. Di vê demê de rêkxistina provokasyonê ya bi navê KUK dest bi êrîşan kir, ku ji hêlekê bi IKP (Partiya Komûnîsta Iraqê) ve û ji hêla din jî bi kompradorên fêodal û burjuwazên fêodal ve girêdayî bû. Di salên 1979'an û 1980'an de, ji ber êrîşên feodalan û rêkxistina provokasyonê KUK, biqasî 40 şoreşger û welatperwer şehîd ketin. Şoreşgerên mezin ên mîna Ahmet KURT, Selman DOGRU, Mehmet KURT û Zûlfû TÜRK jî, di domana van êrîşan de, bi destê mêtingeran û KUK hatin kuştin.

Lê ji aliyê din, girsên gundî yên hêjar û welatperwer bêhtir xwedî li Partiyê derketin û xwe li dora Partiyê civandin. Li hemberê êrîşan bi mêrxasî xwe ragirtin û singê xwe ji bo her êrîşê vekirin. Li ser bingeha berxwedana rizgariya neteweyî, êrîşên mêtingeran û xulamokên wan di avê de birin û melisandin. Hîma Partiyê ya polîtîkî û leşkerî bû tirsa dilê mêtingeran û hevxebatkarên wan, ji ber ku roj bi roj mezintir dibû.

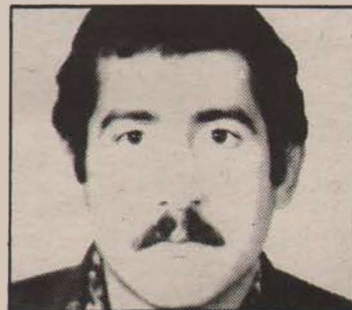
Di bin êrîşên faşîzma 12'ê Êlûnê de jî, girsên gel ên Mêrdînê li ber xwe dan û xwe ragirtin. Partî parastin. Ji bo berhevanîna kadroyan û manevreya xwepaşvekişandinê Mêrdîn, risteka bingehîn û navendî pêşkêşî Partiya me kir. Mirovên Mêrdînê kom bi kom ji hêla mêtingeran hatin girtin. Ketin bin lêdan û işkencê. Gelek welatperwer hatin kuştin. Lê dîsa jî gelê me yê li Mêrdînê netirsî. Bilî hemû êrîşan, bêbextiyan û revîna rêkxistinên burjuwaziya piçûk, gelê me yê Mêrdînê hogiriya xwe parast û xwe sist nekir. Bilî hovîtiya dijminan, Berxwedana Gap (25 Êlûn 1980) û Berxwedana Bloka (29 Cotmeh 1980) bûn tîrêjên hêviyê bo gelê me û di ruyê mêtingeran de mîna zilehekê peqîn. Bi van berxwedanan, li Gapê rêhevalên Mahmut GÜDEN, Mehmet SÎNCAR, Mehmet ESEN, Davut TAŞKIN û li Bloka jî rêhevalên Zekî PALABIYIK, Davut ULUÇ, Îdrîs AKTAŞ, Hasan ERTAŞ, Îsmail DAMAR û Bozan ALAN tevlî şehîdên Şikestinê dibûn. Bi posîdeyên şehîdên me, pêşengiya Partiye me, li ba gelê me mezintir dibû.

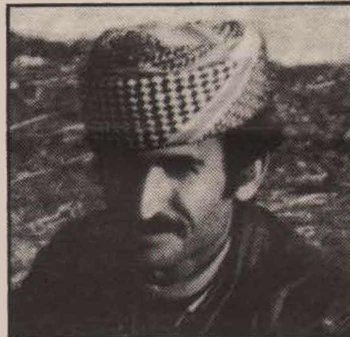
Di salên 1980 û 1982'an de têkoşîn hindekî bê deng û sist ketibû. Di van salan de gelek bêbextî, îxanet û pîkoliyên mêtingeran xwe pêşve xistin. Lê dîsa jî rêkxistinên Partiyê xwe li êrdima Mêrdînê jiyan û zinde girtin. Di van salan de Partî, li Mêrdînê gavên profesyonel avêt. Kadroyên Partiyê û gelê me, di zindanan de rûmetiya şoreşê parastin. Gelê Mêrdînê, di van salan de gelek şehîd da. Gelek lawên gelê me yên mîna Alaaddîn GÜMÜŞ, Omar AKTAŞ û Abdurrahman ÇEÇEN di hingavtinan de li zindanan hatin kuştin. Lê berxwedana gelê me yê welatparêz û kadroyên Partiyê bi van berxwedanan tewaw nedibû. Di zindanên Amedê de rêheval Ferhat KURTAY berxwedan gihand baniyên bilind. Ji wê rojê şûn ve, bêbextî û îxanet li Mêrdînê hat kuştin. Tevgera Rizgariya Netewê Kurdistan xwe li Mêrdînê xweş dagerand û rayên xwe asê kirin.

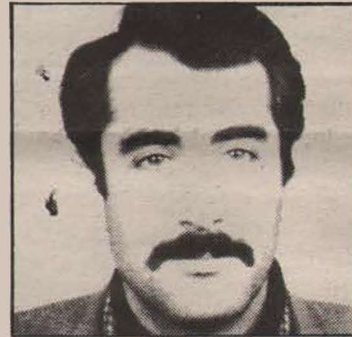

Ferhat KURTAY

M. Emîn ASLAN

Velî YAŞAR

Hûseyin ALTINTAŞ

Hamît AVCI

Sûleyman ERDEM

Berxwedana li Mêrdînê, bi xebata pêşengên û kadroyên Partiyê yên şervanên ji can û dil, roj bi roj berfirehtir bû. Posîdeyên komikên reformîst hatin şikandin. Berxwedana lawên gelê Mêrdînê li derveyî welat jî doma. Tevlî 9 rêhevalên xwe Şerîf ARAS û Şehabettîn KURT, di berxwedana li dijî siyonîstên Îsrailê de şehîd ketin. Mil bi mil tevlî berxwedana Filistînê bûn û rihê birayetiya gelên bindest parastin. Welatperweriya şoreşgerî ya PKK, di berxwedana van rêhevalên me de, xwe gihand naveroka xwe ya enternasyonalîst. Welatperweriya Mêrdînê her babêt pîkolî û tivancê re singê xwe vekir û dûvre jî berxwedana girseyî di zindanan de bilind kir. Di kişandina xebata şoreşgerî de, daku xwe bigihîne êrdimên din, Mêrdîn risteka (roleka) gelek mezin leyist.

Di meha Tebaxê sala 1982'an de Kongreya PKK a Duwemîn çêbû. Posîdeyên kongrê zû xwe li ser axa Mêrdînê dagerandin. Komên şoreşger ji ser axa Mêrdînê derbasî teviya Kurdistanê bûn. Di vê barê de Mêrdîn, bû pireka bingehîn ji bo têkoşîna me.

Em dikarin bi hesanî bêjin, ku Mêrdîn heya niha xebateka heja girtiye ser milên xwe. Bi sedan şoreşger ji vê derê derbas bûne û xwe gihandine hemû herêmên bakura Kurdistanê. Di vir de gelê Mêrdînê yê fîdekar û şoreşgerên ji Mêrdînê barên giran hildan ser milên xwe. Bi derfetên Mêrdînê, biryarên Kongreya Duwemîn biserketin û tevgera vegerîna welat pêkhat.

Di domana vegerîna welat de, lawê gelê Mêrdînê Ferhan ÎL tevlî rêhevalê xwe Cevdet GÜNERHAN şehîd ket. Ev herdu rêheval û paşê jî li nêzîkî Cizîra Botan jî rêheval Sûleyman TUGCU şehîd ketin. Ev heval, ji bo derbaskirina komên şoreşvan xebateka mezin hildan ser milên xwe û di vê oxirê de gihan paya şehîdbûnê.

Gava ji hêlekê Mêrdîn dibû pirek ji bo derbasbûnê û vegerîna welat, ji hêla din jî xebatên rêkxistinî li Mêrdînê bi lez pêşve diçûn. Komên pêşengî haziriya bilindkirina têkoşînê ji nuh ve birêve birin. Komên pêşengî şev û roj xebata xwe kirin. Bilî hemû êrîş û provokasyonên dijminan, ev xebat biserketin. Girsên welatperwer xwe li dora Partiyê civandin. Di vê domanê de jî rêheval Abdulmecît TOKYAY şehîd ket.

Gava roja 15'ê Tebaxê dengê çekên Hilpişkîna Dihê, di sala 1984'an de, xwe bilindkir, çingîniya xwe zû da Mêrdînê. Lêdana ku li Dihê li mêtingeran ketî, hîkariya xwe bi kûrî li Mêrdînê kola. Li Cizîra Botan, Hezex, Midyat û Gercewsê pêşveçûnên buha derketin holê.

Weke me gotî, welatperwerî li Mêrdînê pir xurt e. Lewma posîdeyên Hilpişkîna 15'ê Tebaxê jî gelek mezin bûn. Gundiyên welatperwer ji nuh ve hişyar bûn, kom bi kom xwe gihandin nav refên têkoşînê. Hişyarbûna welatperwerî ya ku li Mêrdînê peqiya bû, mêtingeran xist nava tirseka gelek mezin de. Mêtinger, hêzên xwe yên leşkerî li hinde navçeyên Mêrdînê bicih û têkûz kirin. Xwestin xebata komên pêşengî birawestînin. Bi vî awahî dixwestin pêşiya pêşveçûnan bigirin. Mêtinger li dijî komên ji 3 an 5 kesan, bi hezaran leşkerên xwe tevgerandin. Xwestin hişyarbûna netewî bikujin, berî ku xwe biqulibîne rêkxistiniya berxwedana netewî.

Di meha Mijdara sala 1984'an de, 800 serbazên dijmin êrîşî komekî ji rêhevalên me kirin. Rêheval Ziyattîn OZER bi keleşî li ber xwe da û rumetiya mêtingeran erzan kir. Di vî şerî de Ziyattîn OZER şehîd ket, lê hevalên bi wî re rizgar bûn. Ev berxwedan lêdanek mezin li mêtingeran xist. Û hişyarbûna rizgariya neteweyî lezand.

Weke li hemû Kurdistanê, di sala 1985'an de, pêşveçûnên şoreşgerî xwe li Mêrdînê jî lezandin. Dewleta Tirk a mêtinger, bi amadekariyên mezin kete sala 1985'an. Bikaranînên şerê taybetî, heya bê gotin tunde kir û lezand. Ji bo rawestandina Hilgavtina Biharê zagonên mîna Zagona Poşmaniyê û Parêzkariya Gundan derxist û berfireh kir. Tevlî derxistina van zagonan, bi hemû azînan xebitîn, ku têkoşîna me ya rizgariya neteweyî nekaribe di mehên biharê de xurttir bibe û pêşve bikeve. Ev bikaranîn, dijwartirîn li Mêrdînê ketin karvaniyê.

Di meha Adarê sala 1985'an de Eniya Rizgariya Netewê Kurdistan (ERNK) hate danezane kirin. Damezirandina ERNK bû bersivek ji bo bikaranînên şerê taybetî yên dijmin. Ev jî jê re delîlek bû, ku Hilpişkîna Biharê wê bi xurtî bêtin bilindkirin û pêşvebirin. Bi damezirandina ERNK, domana Newrozê xwe gihand naverokeka nuh. Di mehên biharê yên pêşemîn de livbaziyên jêhatî û serkeftî pêkhatin. Li ser axa Mêrdînê Hilpişkîna Biharê bi livbaziyên mezin û dorfireh destpêkir.

Li navçeyên Hezex, Mîdyad û Mistbînê lêdanên mezin li nandoz, sîxur û nokeran ketin. Yekîtiyên artêşa dijmin gelek mirî li şûn xwe hiştin. Li Cizîra Botan êrîşek çû ser hêzên polîsî û êrîşek jî çû ser serleşkerê taburê. Ref bi ref livbazî pêkhatin û li gelek deran dijmin şikest.

Di meha Adarê sala 1985'an de rêheval Hûseyin ALTINTAŞ şehîd ket, ku xebateka mezin ji bo pêşvebirina berxwedana domana nûh hildabû ser milên xwe û pêşengiya berxwedana Mêrdînê dikir. Piştî vê rûdanê, Hilgavtina Biharê bêhtir hat lezandin. Gelek tişt ketin destê hêzên şoreşê. Navçeya Hezexê bi tewayî hat vegirtin. Komikên bê-

bext û parêzkarên gundan, sîxur û glîkar hatin perçiqandin. Dûvre livbazî xwe dirêjî Mehsertê, Mîdyad û Dêrika Çiyayê Mazî kirin. Ev hersê navçe hatin vegirtin. Çuqas Hilpişkîna Biharê dihat lezandin, hevqas jî dorfirehiya livbaziyan û hejmara livbaziyan mezintir dibûn. Navenda Cizîra Botan hat vegirtin, xwepêşdanên konevanî pêkhatin û belavok hatin belavkirin. Kin bê gotin, livbaziyên nuh û mezin birêve diketin.

Di sala 1985'an de, têkoşîn seranser dorfireh bû. Hemû bikaranînên şerê taybetî yên dijmin hatin rûxandin û puçkirin. Çi posîdeyên wan neman. Di vê salê de, gundiyên Mêrdînê bêhtir xwe li dora têkoşîna me ya rizgariya neteweyî civandin û hinde rêkxistinî rayên xwe girtin. Lewma ev doman ji her alî ve bû domaneka xurt. Herçuqasî taktîka Partiyê di vê salê de mîna li tevayî Kurdistanê li vê êrdimê jî bi tewayî nehatibû pêkanîn jî, pêşveçûnên ku hatibûn afirandin, dîsa jî gelek mezin bûn û pîlana dijmin hatibû xirakirin, ku dixwest di sala 1985'an de têkoşînê bi tevayî birawestîne. Em dev jê berdin ku dijmin karî têkoşîna me birawestîne, herweha nekarî bibe çeperek jî li pêşiya pêşveçûna têkoşîna me.

Têkoşîna me ya rizgariya neteweyî tevlî pêşveçûnên pêwist kete sala 1986'an. Di vê salê de jî hinde gavên giring li herêma Mêrdînê hatin avêtin. Di mehên bihar û havînê de livbazî bi dijwarî berdewam kirin. Di serî de Barêgeha Radarê ya NATO li Mêrdînê bû hedefa êrîşên pêşmergeyan. Li gelek deran bi sedan livbazî birêve ketin.

Livbaziyên sala 1986'an pêşveçûnên gelek pêwist bi dest ve anîn. Birekî mezin ji ciwanan xwe gihand nav refên têkoşîna rizgariya neteweyî. Li gora sala 1985'an pêşveçûnên sala 1986'an gelek mezintir çêbûn. Şerê berxwedana çekdarî wusa rayên xwe di axê de dagerand, ku dîsa nekaribin bên hilkişandin.

Şerê me yê rizgariya neteweyî li Mêrdînê, di vê salê de gavên mezin pêşve avêt. Livbaziyên bihar û havînê, Kongreya PKK a Sêwemîn xweş xurt kirin. Têkoşîna li Mêrdînê bû gaveka wusa, ku bersiva Kongrê da û bû mizgîniyek ji bo serkeftina Kongrê. Di vê demê de, serleşkerê gelê me yê bi nirx M. Emîn ASLAN pêşengiya têkoşînê dikir. Livbaziyên bin serokatiya wî, bûn kehniyên pêşveçûnên gelek mezin.

Piştî Kongreya Sêwemîn, bi biryarên nuh livbaziyên rizgariya neteweyî li Mêrdînê, gihan koçberên bilindtir. Kongre karvaniya çar salan ji ber çavan derbas kir û li ser vê bingehê xebatên domana nuh zelal kir. Têkoşîn xiste nav xeta taktîkî. Weke li teviya Kurdistanê, li Mêrdînê jî hinde xebatên xurt çêbûn. Partî bera xwe da Mêrdînê jî û livbaziyên rizgariya neteweyî hatin pêşve birin.

Di bin serokatiya rêheval M. Emîn ASLAN, rêhevalên Abdulmecît TOKYAY, Nîhat ÇERÎ, A. Ganî ERKAN tevlî hevalên xwe yên din, li ser bingeha biryarên Kongreya Sêwemîn perwendebûna xwe kutandin û bin dirûşma Meşa Azadiyê bera xwe dan Mêrdînê. Ev koma şoreşgerî xwe gihand êrdima Mêrdînê. Armanca şoreşgeran ew bû, ku li Mêrdînê biryarên Kongra Sêwemîn di jiyanê de bi cih bînin. Lewma dixwestin Hilpişkîna sala sala 1987'an bi rewşeka mezin bilezînin.

Di havîna sala 1987'an de, bê hejmar daf, êrîş û êrîşên herifandinê li dijî parêzkarên gundan, artêşa mêtingeran û hêzên taybetî bi kar hatin. Têkoşîna me di mehên havîn û payizê de gelek pêşveket. Têkoşîna li Mêrdînê, di vê salê de pêşengiya şerê me ya rizgariya neteweyî kir.

Artêşa Rizgariya Gelê Kurdistan (ARGK), ku di Kongreya Sêwemîn de hatibû damezirandin, li Mêrdînê pêşveçûnên mezin pêkanî û gelek tiştan bi destê xwe ve anî. Gelek welatparêz xwe gihandin yekîtiyên pêşmergeyan. Hîm hejmara yekîtiyan zêde bûn, hîm jî naveroka wan dewlemendtir bûn. Yekîtiyên me xweş têkûz bibûn. Têkoşîna me a rizgariya neteweyî, sala 1987'an bi vê nolê qedand û bi haziriyên nuh kete sala 1988'an. Bi dehan xortên ciwan û welatperwer bûn endamên ARGK. Tev hatin perwendekirin.

Di demekê de, ku amedekariyên Hilpişkîna Biharê bi tundeyî dihatin birêvebirin de, li dora navçeya Mistbînê li Çiyayê Bagokê şerekî mezin derket. Yekîtiya pêşmergeyan a ji 53 kesan, ku di bin serokatiya rêhevalên Velî YAŞAR û Mustafa KAPLAN kete şer, keleşiyên mezin şanî kir. Lêdanên herî gewre li dijmin ketin. Dijmin çekên kîmyevî bikaranî. Lê dîsa jî, şerê Bagokê têkoşîna me gihand merhelekî nuh û şerê şoreşê qulibî gengaşiyên dorfireh.

Piraniya endamên yekîtiya pêşmergeyan hîn nuh xwe gihandibûn şoreşê. Tenê bibû mehek, ku ev heval bi şêweyeka aktîf tevlî têkoşînê bibûn. Belê dîsa jî ev şervan, di bin rêberiya rêhevalên Delîl û Kazim şerekî jêhatî birêve xistin û bi lêdana xwe dijmin gêj kirin, wusa ku dijmin hîn derbeyên wusa di jiyana xwe de negirtibû. Dijmin kete nav tirs û xofê. Ev şervanên ku bi xebateka yek mehî, qehremaniyên wusa birêve xistin, bûn simbol ji bo girêdana bi bîrdoza Partiyê re.

Di meha Adarê de li Dêrika Çiyayê Mazî şerekî din ê mezin derket. Endamê Komîteya Navendî yê PKK rêheval M. Emîn ASLAN, ku serleşkerê berxwedana Mêrdînê bû û 5 rêheval, ku Nîhat ÇERÎ û Abdulmecît TOKYAY jî di nav wan de bûn, şer kirin û şehîd ketin. Dijminê mêtinger di vî şerî de jî kete nava tengazariyê. Çekên kîmyevî û çekên nola napalmê yên giran bikaranî. Wusa karî şoreşgeran birawestîne.

Şerên li Mistbînê û Dêrika Çiyayê Mazî, ne tenê li Mêrdînê, li teviya Kurdistanê têkoşîna me lezandin. Nola li teviya Kurdistanê, li Mêrdînê jî sala 1988'an, bû saleka mezinbûn û pêşveçûnê. Di mehên havîn û biharê de, bi sedan êrîş, daf û êrîşên herifandinê pêkhatin. Di vî şerî de, gelê Mêrdînê hinde lawên xwe yên bi nirx şehîd da. Lê li şûna her şehîdekî, bêhtirî 10 ciwanên nuh xwe gihandin nav refên ARGK. Ala şehîdan, di destê yekîtiyên ARGK de, ber bi kozên cengê yên nuh ve, li baniyan pêl dide û xwe bi delalî dihejîne.

Ji bo şerê me yê rizgariya neteweyî, êrdima Mêrdînê êrdimekî herî pêwist û giringe. Di salên 1987 û 1988'an de têkoşîna me li Mêrdînê xwe gihand hinde mewziyên gelek buha û bi nirx.

Di salên pêşiya me de jî, li Mêrdînê wê têkoşîna bo berjewendên gelê me û Partiya me xurttir bibe. Diyare, ku têkoşîna bo şoreşê, xwe li Mêrdînê bi xurtî bingeh kiriye. Gelê Mêrdînê yê welatparêz, wê xweş bizanibe di bin rêberiya rêhevalên me yên şehîd ên mîna M. Emîn ASLAN, Beşîr TÛRK, Nîhat ÇERÎ, Sûleyman ERDEM, Abdûlhalîm ZEREY, Abdurrahman MOTOR, Abdullah SEVGAT, Hasan ER, Nezîr YAVUZ, Aydin BULUT, Hamît AVCI, Sûleyman TUGCU û Bêrîvanê bimeşe û li ser reya wan a ronak pêşiya xwe ya ku diçe şoreşê rohnî bike.

Di hejmara bê de:
WAN

Karker, şoreşger û demokratên welatparêz ên Kurdistanê!

BANG BO ŞADÎMANIYÊN YEKÎTÎ, SERHILDAN Û BERXWEDANA NETEWÎ

CEJNA NEWROZÊ

Em, ber bi **NEWROZ**eke nuh ve diçin. Niştîmana me Kurdistan, carek din amedakiriyên xwe dike, ji bo pîrozkirina **"Roja Nuh."** **Newroz**, di dîroka Kurdistanê de buye navê ji nuh ve afirîbûnê, rizgarbûna ji dîlî û bendewariyê û pêkanîna hikmê netewê me yê resen û mader. Lewma di her sala nuh de, li ser bingeha taybetî û sixletên xwe **Newroz**, tê pîrozkirin û bi vî awahî bêhtir nêzîkî rastiya xwe dibe.

Di vê sala 1989'ê de jî, gava em niha nêzîkî roja cejna **Newrozê** dibin, em dibînin ku Têkoşîna Rizgariya Netewê Kurdistanê, reya ku diçe serxwebûna Kurdistanê û azadiya gelê Kurdistanê kintir kiriye û em bi vê rastiyê gelek serbilind û dilovan in. Belê, têkoşîna me ya rizgariya neteweyî bi gavên herî gewre pêşvediçe... Gelê Kurdistanê hişyar dibe, xwe rêkxistin dike û cihê xwe di nav refên şerê şoreşê de digire... Roj bi roj gelê me rewşa xwe di vî şerî de zelaltir dike. Çekên pêşmergeyên qehreman ne tenê li serê çiyan û li gundên Kurdistanê, niha li bajarên Tirkiyê û Kurdistanê jî, di mejiyê mêtingeran, hevxebatkaran û hemû bêbextan de xweş dipeqin. Dîrûşmên cengê yên dîliyên şer û gelê me, yên li welat û derveyî welat, dibin gotinên sitranên cengê ji bo pêşmergeyên çekdar. Belê, ev dîrûşm, şerê pêşmergeyên me xwedî dikin, ji vî şerî hîm digirin û bi vê naverokê xwe bilindî asmanên niştîman dikin. Gelê me bi serfîraziyên mezin di sala 1988'ê de biserket. Ji niha ve gavên xurt avêtiye, ku di sala 1989'ê de jî bi serbilindî biserkeve. Giyana hilpişkîna serfîraziya Çiyayê Cudî, mohra xwe li sala nuh jî xist û gav bi gav xwe dilezîne.

Li hemberê van hemû pêşveçûnên serbilindiyê, dijminên Kurdistanê jî roj bi roj hebekî din tengazar dikevin û dimelisin. Tên rabirîn û pîşange kirin. Hemû polîtîkayên klasîk, ku jî bo Kurdistanê bi destê xwe ve girtibûn, yeko yeko dimirin. Dijminên netewê Kurdistanê necar mane, ku çavên xwe li çareyên nuh bigerînin. Mêtingerên Tirk ne tenê li welatê me, li derveyî welat jî serjêr diçin; polîtîkaya înkarkirina Kurdistanê ji hêla ezbeniyên wan ên emperyalîst jî, nema tên pejirandin. Têkoşîna me ya ku bilind buye, xwe gihandiye hemû herêmên Kurdistanê û berfireh buye. Lewma mêtinger jî, ji tirsa rûxîn û tunebûna xwe, necar mane, ku mîna dînan bi hovî êrîşan pêkbînin û serî bidin azînên bê mejî. Weke ku di vê dema dawiyê de li gundê Cinbir navçeya Cizîra Botan xweya kirî, mêtinger gêj û har bûne ji ber tengezariya xwe. Lê eşkereye, ku mêtingerên dirinde di nav van kirinên xwe de rind difetisin; gelê me nema seriyê xwe li ber zilm û sitemê diçemîne û nema bêdengiyê dipejirîne.

Roj bi roj êrîşên hêzên emperyalîst jî tên şikandin, ku arîkariya mezintirîn didin kolonyalîstên Tirk. Rastiya ku çi kes û hêz nikare têkoşîna me binkeftî bike, xwe bi gelên cîhanê jî daye pejirandin. Hema hemû komplo û provokasyonên ku arîkariya emperyalîzmê digirin, bi hesanî tên hilweşandin û pûç dikevin. Serdestiya viyana berxwedana Partiya me û gelê me, xwe dadimezirîne û basikên xwe li ser welatê me dadigerîne. Ev rastî, bera emperyalîstan daye pîlanên ser bingeha "otonomiya çandî" û dixwazin vê çareserkirinê bi Komara Tirkiyê jî bidin pejirandin.

Avaye, em di nava van pêşveçûnan de, ber bi pîrozkirina cejna **Newrozê** ya sala 1989'ê ve diçin!.. Ne tenê **Newroz**, cejna gelê Kurdistanê ya neteweyî, wê bê pîrozkirin. Herweha sersaliya damezirandina **Eniya Rizgariya Netewê Kurdistan-ERNK** a çaremîn jî wê bê pîrozkirin û sersaliya berxwedana dîrokî ya **Kawayê Hemdemî Mazlum DOGAN** jî, di sala heftan de wê bibe bîranîna di kûriyên dilên me de.

Roja 21'ê Adarê 1982'an de, di zîndanên Amedê de, rêheval **Mazlum DOGAN** bi agir berdana canê xwe, çireya berxwedanê pêxist û cejna **Newrozê** pîroz kir. Bi vî awahî serpêhatina gelê Kurdistanê, quliband serpêhatineka berxwedana serdemî. Wê mêkuta ku **Kawayê Hêsînger** di serî **Dehakî** de peqandibû, di serê mêtingerên Tirk de peqand û mejiyê wan belavkir. Lewma gelê me pêşengê xwe **Mazlum DOGAN**, bi navê **Kawayê Hemdemî** bi nav kiriye. Di berxwedana nuh de, buye simbol û remza serfîraziya gelê Kurdistanê. Ew tîrêjên agirê, ku ji hêla Wî di zîndanên Amedê de hatîbû pêxistin, xwe dirêjî hemû zîndanên li Tirkiyê û Kurdistanê kirin. Roj bi roj tîrêjan, agir geştir kirin. Niha berxwedana Wî xwe gihandiye baniyên xwe. Agirê **Newrozê** yê ku bi livbaziya **Rojiya Mirinê** ya sala 1984'ê hatibû gêşkirin, di **Berxweda Cotmehê** ya sala 1988'ê de xwe gihand hemû zîndanan û bera xwe da çar aliyan. Ji bo kolonyalîstan bû agirê dojehê. Lê ji bo gelê me bû agirê dilgermkirinê û zindekirinê, mîna ava jiyanê; hîn jî, ji bo gelê me bi rengê agirê jiyanê pêl bi pêl geşiya xwe didomîne. Agirê ku ji hêla rêheval **Mazlum DOGAN** hatibû pêxistin, ji zîndanan xwe da çiyan, ji çiyan xwe gihand bajaran û bi vî awahî rista xwe ya dîrokî her dileyizîne.

Rêkxistina yekîtiya şerê gelê me ya resen û zikmakî ERNK, ku roja 21'ê Adarê 1985'ê damezirî û ji hemû birên gelê Kurdistanê bi hezaran mirovên me kişandiye nav refên xwe û bin ala xwe wan ciwandiye, roj bi roj mirovên me bêhtir rêkxistin dike û wan radike têkoşînê. Bi vê hebûn û hêzbûna xwe ERNK, dibe çeka têkoşînê yê girantir di destê gelê Kurdistanê de û posîdeyên xwe serdest dike. ERNK, yekîtiya mader a karger, gundî, ciwan, jin û rewşenbîrên Kurdistanê ye û yekîtiya van birên gelê me pêşve dibe. Gav bi gav dibe ew sazî ku gelê Kurdistanê xwe avadike, xwe sazdike û doliwgeriya xwe dadimezirîne. Bi reya ERNK gelê me hatina xwe garantî dike û çarenusa xwe bi destê xwe ve tîne. Rastiya gelê azad, di karvaniyê de pêktîne. Gelê Kurdistanê, cara yekemîne ku bi afirandina rêkxistina xwe ya resen ku berpirsiyariya yekîtiya dorfireh dike, di dîroka xwe de serbilind û dilxweş dibe.

Em vê salê **Newrozê**, sersaliya berxwedana rêheval **Mazlum DOGAN** û damezirandina ERNK, ji her salê bêhtir bi hîmeka xurt pîrozdikin û nêzîkî serfîraziyê dibin.

Nexwe, ji bo pêldana alên **PKK, ERNK û ARGK** di baniyan de, em delametên xwe di **Şadîmaniyên Yekîtî, Serhildan û Berxwedana Netewî-NEWROZ**ê de xweştir û bi berpirsiyarî bicih bînin! Em destên xwe ji dil û can biavêjin vatinî û karguzariyên xwe!

Karker, ciwan, jin û ronakbîrên Kurdistanê!
Hemû welatparêzên Kurdistanê!

Em, refên Eniya xwe xurttir bikin û bijidînin!

Em, serpêhatina berxwedana xwe ya netewî **Newrozê**, bi navê **Roja Nuh** li gora naveroka wê pîrozbikin! Em, şadîmaniyên **Newrozê** yên vê salê biqulibînin pirekî berxwedanê ya ku nalerize û xwe dirêjî serfîraziyên nuh dike!

Ji bona ku em bibin layiqê têkoşîna rêheval **Mazlum DOGAN**, **Kaweyê** me yê **Hemdemî**, em mezinahiya Wî ji xwe re bikin rêberiya mezintirîn!

Em gişt, bi girseyî tevlî **Şadîmaniyên Yekîtî, Serhildan û Berxwedana Netewî-Newrozê** bibin! Ji yekdev û bi yek dengê, em dîrûşmên xwe yên serxwebûn û azadiya netewî biqîrînin!..

— Bijî NEWROZ, serpêhatina yekîtî, serhildan û berxwedana me!
— Bijî Eniya Rizgariya Netewê Kurdistan-ERNK!
— Kawayê Hemdemî rêheval Mazlum DOGAN bê mirin e!
— Bimirin emperyalîzm, kolonyalîzm û paşverutiya ji her şêweyî!

Komîteya Amadekirina Şadîmaniyên NEWROZê
8. Sibat 1988

BERXWEDAN

HER TIŞT JI BO ENIYA RIZGARIYA NETEWA KURDISTAN

Kampanya hevkariya Kurdên konevanî yên li Almanya Rojava girtî ne, didome

Livbaziyên hevkariya şoreşgerên konevanî yên Kurdistanî, ku li Almanya Rojava girtî ne, berdewam dikin. Weke ku me di hejmarên **Berxwedanê** yên bihurî de dabû xweyakirin, Kurdên konevanî yên şoreşger dest bi xwebirçîhiştinê kiribûn û piştî, ku hinde daxwazên wan hatibûn pejirandin, dawî bi livbaziya xwe jî anîbûn. Lê ev nayê wê manê, ku emperyalîzma Almanya Rojava bikaranînên xwe yên dij-demokratî rakiriye û dawî bi pîkoliyan aniye.

Dûmahîk di rûpela 20'an de

GERÎLLA LI ŞIRNEXÊ DÎSA LI DIJMIN XISTIN

Erîşeka bi rokêtan çû ser karakolekê / Li Çiyayê Cudî dafek

Di van mehên dawiyê de, gerîllayên ARGK bi hilpişkînên mezin lêdanên xedar li hêzên dagîrkar û mêtinger dixin. Li Şirnexê roja 6'ê Sibatê, gerîllayên ARGK dîsa hinde livbazî duhev pêkanîn û dijmin rastî hundabûnên aborî yên mezin bû. Herweha gelek mirî jî, ji dijmin çêbûne.

Roja 6'ê Sibatê 1989'ê pêşmergeyên ARGK êrîşek birin ser gundê Toptepe navçeya Şirnexê. Avahiyekê, ku berê dibistan û nexweşxane bû û ji bo vî karî dihat bikaranîn, lê paşê ji hêla hêzên mêtingeran nola karakolekê hat bikaranîn, dan ber agirê çekên xwe. Hêzên mêtingeran ev der ji xwe re kiribûn navendek û xwe bicih kiribûn. Avahiya karakolê di êrîşê de, pêşî bi rokêtan hat rûxandin û paşê bi çekên otomatîk li ser dîsa hat reşandin. Serbazên dijmin ketin nava şaşiyeka mezin. Xestin ew jî destên xwe biavêjin çekên xwe, lê ev ji destê wan nehat, ji ber ku pêşmergeyên ARGK hewl nedan wan. Hêzên ARGK paşê bê hundabûn vegeriyan baregeha xwe.

Di êrîşa li ser karakolê de, gelek mirî û birîndarên dijmin li şûn man.

Piştî ku karakol hate hilweşandin û dijmin rastî hundabûnên mezin buyî pêve, pêşmergeyên ARGK vê carê jî kemînek li pêşiya hêzên dijmin ên ku derketibûn operasyonan, vegirtin. Di kemînê de jî lêdanên mezin li dijmin xistin. Hêzên dijmin li Çiyayê Cudî ketin kemîna hêzên ARGK. Pêşmergeyên ARGK bi rokêt û çekên otomatîk reşandin ser serbazên dijmin û gelek cemseyên leşkerî herifandin. Di vê kemînê de cemseyek jî qulibî û hemû serbazên têde mirin. Lê çend mirî an birîndarên dijmin hene, hîn diyar nebuye. Belê tê zanîn, ku gelek mirî û birîndar hene. Hêzên ARGK bi çalakî û bê hundabûn vegerîn baregeha xwe.

Pêşmergeyên ARGK bi livbaziyên xwe yên ref bi ref Kurdistan bo dijmin dikin dojehek û giyana rabûna gelê me jî roj bi roj xurttir dikin. Têkoşîna me li Şirnexê bi şêweyeka dorfireh pêşve çuye. Giyana lêxistina li dijmin li Şirnexê bi şêweyeka tund, pêşvediçe û berpirsiyariya Partiya me xweş xwe serdest dike.

Mêtinger zivistana sala 1989'ê nola tunekirina PKK ji xwe re şirovê dikiran. Ji bo pêkanîna vê armanca xwe, amadekariyên qirkirinan û operasyonên xwe yên leşkerî lezandin. Lê gava lêdanên ARGK li wan ketin, vêca ketin nava gêjiyeka kûr. Niha mêtinger gav bi gav bêhtir ber bi tunebûna xwe ve diçin.

Gerîllayên ARGK niha, ji alîkî amadekariyên xwe ji bo Hilpişkîna Biharê pêşvedibin, ji aliyê din jî di nav gelê me de xebatên rêkxistiniyê kûr dikin. Ji aliyek jî êrîşî dijmin dikin û derfeta jiyanê ji bo wan li Kurdistanê nahêlin...

Hovîtiyeka nuh a dewleta Tirkî mêtinger:
"NEVALA KASABAN"

- Cesedên kesên ku li Sêrtê û derdorên Sertê di îşkencê de û têkoşerên ku di şer de hatine kuştin, mêtingerên faşîst diavêjin sêrgoya belediya Sêrtê, ku bi navê "Nevala Kasaban" binase.
- **Ev hovîtiya derî-mirovayetî ya dewleta Tirkî mêtinger, bi dijwarî û berfirehî tê protestokirin. Awira gelemperiya gelên cîhanê, dengê xwe li dijî vê hovîtiyê radike.**

Nûçeyên li ser vê buyerê, ku mêtinger piştî kuştina şoreşger û welatperweran li Sêrtê wan diavêjin sêrgoya bi navê "Nevala Kasaban", di kovara "2000'e Dogru" de bi firehî hatin belavkirin. Kovar, encamên lêkolîn û hevdîtînên nûçegihandkarê (muxabir) xwe jî, ku li Sêrte biriye serî, weşandiye. Nûçegihandkar, bi mirovên ku li dora "Nevala Kasaban" danişvanin axiftiye û danişvan tev gotine, ku neval bi cesadan tijiye. Kovar gotinên danişvanan jî di nûçeyên xwe de nivîsandiye.

Piştî ku kuçikek (seg) lingekî

Dûmahîk di rûpela 19'an de

Ji hezar kesî pênc kes, cezayên hepsê girtin

Piştî ku bêbext Recep Tîrîl xwe da destê yekîtiyên artêşa faşîst û gliya mirovên me kirî, mêtinger dest bi operasyonên leşkerî kirin û bêhtirî 1.000 mirovên me li herêma Garzanê, bajarên Îlloh, Qubîn, Misric, Farqîn û Şirnexê girtibûn. Ji van kesan tenê 6 kes, mêtinger, derxistin pêşiya dadgehên xwe. Ji van 6 kesan jî 5 kes cezayên hepsê girtin û wan şiyandin girtîgehê.

Di operasyonên bin navê "Operasyonên lêdana li PKK" de, li dora Îllohê tenê dora 1.000 mirovên me hatibûn girtin. Waliyê mêtinger, di domana operasyonan de, daxweyaniyên babetî yên mezin dikir û navan li xwe dida. Mirovên me yên dihatin girtin, ji lêdan û îşkencan derbas dikiran. Mirovên me rastî bikaranînên derî-mirovayetî û dijwar bûn.

Ji ber îşkencên dijwar û girtinên dorfireh, gelek deng bilind bûn. Waliyê mêtinger necar ma, ku hinde daxweyaniyan çêke. Wusa digot, "Kesên tên girtin endamên PKK ne." Gotinên xwe didomand û digot, "rêkxistina PKK li bajaran har rûxandin..." ûhw. Bi vî awahî waliyê mêtinger, dixwest bêje, ku operasyon baş biserdikevin û di karê xwe de jêhatî ne. Lê dûvre mêtingerên Tirk tenê 6 kes derxistin pêşiya dadgehên xwe. Bi vî awahî dîsa nekarîn, derew û sextekariyên xwe biveşêrin.

Welatperwerên bi navên Mehmet Ozgenç, Ramazan Şad, Ahmet Argin, Şeref Duran, Şakîr Ekîncî û Îzzet Yalman derxistin pêşiya Dadgeha Parastina Dewletê (DGM). Dadgah biryara berdana Îzzet Yalman da û yên din şiyand girtîgehê.

Bêhtirî 1.000 mirovî hatibûn girtin. Lê weke em dibînin, karîn tenha 6 kes derêxin pêşiya dadgehên xwe. Ji vir eşkere dibe, bi çi awahî "PKK rûxandin e." Diyare, ku bi çi awahî nikarin bigihin vê armanca xwe.

Di daweya daxwaznamê de bo her kesî 5 sal cezayên hepsê

Dadgehên mêtingeran kirinên xwe yên civanokî û keşmerî, bi navê dad û mafdariyê berdewam dikin. Yek ji van kirinan di Dadgeha Parastina Dewletê de li bajarê Meletî, derkete holê.

12 dîliyên şer endamên PKK, ku heya dawiya jiyanê cezayên hepsê girtine, rastî daweyeka nuh bûn. Di vê dawê de, di dermafê her yekî 5 sal cezayên hepsê diyar bûn.

Dîliyên şer ji bo protestokirina bikaranînan û balkişandina li ser kêş û pirsgirekan, daxwaznameyek gihandibûn berpirsiyaran. Ji ber vê daxwaznamê, bi hiceta ku bangeşiya kêrîkêrîkirinê dikin, daweyek nuh ji hêla mêtingeran, hat destpêkirin. Dîliyên şer ên ku daxwaznemê (dîlekçe) dabûn ev in: Mehmet Aslankiliç, Ahmet Payam, Hayrullah Kûçûkatalay, Azîz Ongeyîk, Ferîd Barut, Fazli Yilmaz, Îrfan Ural, Mustafa Ak, Ertugrul Ozkûrkçûler, Semîh Dînç, Ferhat Güllü û Eyûp Akdag.

Ev dawe roja 7'ê Sibatê di DGM de çêbû. Dadvan, li dermafê her dîliyê şer, 5 sal cezayên hepsê da.

Daweya PKK navçeya Dêrika Çiyayê Mazî berdewam kir

Ev dawe di Dadgeha Parastina Dewletê li bajarê Amedê çêdibe. 9 endamên PKK, ji koma Dêrika Çiyayê Mazî, roja 7'ê Sibatê 1989'ê derêxistin pêşiya dadgeha mêtinger. Di domana pirsyariyên çêbuyin de, girtî hatin guhdarî kirin.

Guhdarî kirin hîn berdewam dikin. Di rojên pêşiya me de jî, emê ji vê dawê bibihîsin. Niha pirsyarî û xebatên din tên birêvebirin.

TERORA LI KURDISTANÊ YA MÊTINGERAN LI WELATÊN EWRUPÎ TÊ PROTESTO KIRIN

Ji roja 28'ê Kanûnê 1988'ê vir ve, mêtingerên Tirk bin navê "Operasyona Yekîtiyê" dest bi êrîşên xwe yên nuh li dijî gelê Kurdistanê kirine. Gundiyên hejar di qadên gundan de lihev dicivînin û wan didin ber lêdan û hingavtinê. Nimûneyek rind ji bo hovîtiya wan li gundê Cinbir navçeya Cizîra Botan derketibû holê. Di hejmara **Berxwedanê** ya berî niha de me li ser buyerên Cinbirê bi firehî nivîsî bû.

Dijmin niha dixwaze gundiyên Cinbirê koçber bike. Lê bersiva gundiyan heya niha dibe ev: **"Ev axa me ye û warê me ye... Çi kes nikare me ji vir rake..."** Bilî hemû pîkoliyan gundiyên Cinbirê dûvê rûdanan bernedane û bi hogirî li ber xwe didin.

Terora rejîma Tirk a faşîst û kirinên li Cinbirê ji hêla gelek derdor û saziyan bi xurtî hat û tê protestokirin. Hinde saziyên mêtingeran bixwe necar man ku dengê xwe hildin. Berpirsiyarên balyozxanên biyanî yên li Tirkiyê jî li ser buyeran rawestîn. Rojname, radyo û televizyonên Ewrûpî buyerên li Cinbirê bi firehî belavkirin.

Welatperwerên Kurd û demokratên ji Tirkiyê jî yên ku li Ewrupa dijin, dengê xwe bi xurtî bilind kirin. Welatperwerên Kurd livbaziyên protesto yên ref bi ref birêvexistin. Livbaziyên ku heya niha gihane rojnameya me **Berxwedan** ev in:

Bilefeld-Almanya Rojava: Bi armanca protestokirina pîkoliyên Komara Tirk û bikaranînên derî-demokratîk ên Almanya Rojava, roja 30'ê Çile 1989'ê, bêhtirî 60 zarokên Kurd ên dibistanan, dibistanên xwe boykot kirin. Bav û dayikên zarokan, sedema boykotê bi nameyekê gihandin berpirsiyarên dibistanan.

Paşê 80 welatperwerên Kurd tevlî zaro, jin û mêran avahiya belediyê vegirtin. Welatperweran, ji ber ku serekê belediyê ne li wir bû, daxwazên xwe gihandin arîkarvanê wî. Arîkarvanê serekê belediyê, nameyek bo Dadgeha Bilind li Dûsseldorfê û nameyek bo Komara Tirk şiyand.

Rojnameyên bi navên "Westfalien Blatt", "Neue Westfalienische Zeitung" hatin cihê rudanê û hevpeyvîn çêkirin. Ev herdu rojname û rojnameya "Stadt Blatt" nivîsên fireh belavkirin.

Hannover-Almanya Rojava: Roja 2'ê Sibatê 1989'ê, 25 dilxwazên ERNK bankayên Tirkiyê yên bi navên "Akbank" û "Pamukbank" vegirtin. Piştî ku daxwaz hatin pejirandin û rojname hatin cihê buyerê, dawî bi livbaziyê jî hat. Nêzîkî 700 belavokên bi Almanî û Tirkî jî, li derve hatin belavkirin.

Dûmahîk di rûpela 21'an de